Urząd Marszałkowski Województwa

Warmińsko-Mazurskiego

w Olsztynie

Regulamin konkursu

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014 – 2020

Oś Priorytetowa 2: KADRY DLA GOSPODARKI
Działanie 2.1: Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej
Priorytet inwestycyjny 10i: Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.

Konkurs nr RPWM.02.01.00-IZ.00-28-001/16

Spis treści

Str.

I. Cel Regulaminu konkursu i podstawa prawna **5**

II. Cel konkursu – czemu to wszystko służy **11**

III. Podstawowe założenia konkursu **12**

3.1 Typy projektów – co i jak mogę realizować 12

3.2 Wskaźniki – jak sprawdzić czy się udało 35

3.3 Wymogi formalne i kryteria – jakie warunki muszę spełnić 36

3.4 Wnioskodawcy i Partnerzy – kto może dostać dofinansowanie 56

3.5 Odbiorcy projektów– do kogo należy skierować wsparcie 57

3.6 Zasady finansowania projektu 57

IV. Organizacja konkursu **59**

4.1 Instytucja Organizująca Konkurs 59

4.2 Sposób złożenia wniosku o dofinansowanie projektu 59

4.3 Termin, forma i miejsce składania wniosków o dofinansowanie projektów 60

V. Proces wyboru projektów **61**

5.1 Harmonogram konkursu 62

5.2 Weryfikacja wymogów formalnych 66

5.3 Ocena formalna 67

5.4 Ocena merytoryczna 67

5.4.1 Ocena spełniania kryteriów merytorycznych 67

5.4.2 Rozbieżność w ocenie 69

5.4.3 Negocjacje 70

5.5 Lista rankingowa 71

5.6 Środki odwoławcze przysługujące Wnioskodawcy 72

5.6.1 Protest 73

5.6.2 Skarga do sądu administracyjnego 75

5.7 Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu 77

5.7.1 Dokumenty wymagane do przygotowania i podpisania umowy o dofinansowanie projektu 77

5.7.2 Zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu 78

VI. Wniosek o dofinansowanie projektu 82

6.1 Część ogólna 82

6.2 Grupa docelowa 83

6.2.1 Uzasadnienie, uczestnicy projektu, rekrutacja 83

6.2.2 Rozpoczęcie udziału w projekcie 84

6.2.3 Przetwarzanie danych osobowych 85

6.3 Cele, wskaźniki, ryzyka 85

6.3.1 Moment pomiaru wskaźników 89

6.3.2 Wartość wskaźnika i jednostka pomiaru 90

6.3.3 Źródła danych do pomiaru wskaźnika/sposób pomiaru wskaźnika 90

6.3.4 Ryzyko nieosiągnięcia założeń projektu 90

6.3.5 Trwałość rezultatów projektu 91

6.4 Zadania 92

6.5 Uproszczone metody rozliczania projektu 93

6.6 Doświadczenie, partnerstwo 95

6.6.1 Doświadczenie Wnioskodawcy i Partnera 95

6.6.2 Partnerstwo 96

6.7 Zasady konstruowania budżetu projektu 98

6.7.1 Koszty bezpośrednie 98

6.7.2 Cross-financing oraz zakup środków trwałych 98

6.7.3 Wkład własny 101

6.7.4 Zadania zlecone 103

6.7.5 Personel projektu 104

6.7.6 Wydatki ponoszone poza terytorium UE 106

6.7.7 Pomoc publiczna, pomoc *de minimis* 107

6.7.8 VAT 108

6.7.9 Koszty pośrednie 108
6.7.10 Dochód 110
6.8 Kwalifikowalność wydatków 111
6.8.1 Ocena kwalifikowalności wydatków 111
6.8.2 Wydatki niekwalifikowalne 112
6.8.3 Udzielanie zamówień w ramach projektu 114
VII. Forma i sposób udzielania Wnioskodawcy wyjaśnień w kwestiach dotyczących konkursu..... 118
VIII Załączniki 119

I. Cel Regulaminu konkursu i podstawa prawna

Szanowny Wnioskodawco,

niniejszy Regulamin konkursu, zgodnie z art. 41 ust. 1 *Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020(t. jedn. Dz.U. 2014 poz. 1146, z późn. zm.),* zwanej dalej Ustawą wdrożeniową, jest podstawowym dokumentem określającym założenia realizacji projektów dla działań z obszaru edukacji przedszkolnej. Ma on pomóc prawidłowo napisać wniosek o dofinansowanie projektu oraz wskazać podstawowe zasady i obowiązki wynikające z aktów prawnych, dokumentów programowych oraz krajowych wytycznych horyzontalnych.

Gdzie można znaleźć wszystkie niezbędne dokumenty?

- www.rpo.warmia.mazury.pl (zwanej dalej stroną internetową)
- www.funduszeeuropejskie.gov.pl (zwanym dalej portalem)

UWAGA ! Projekt powinien być realizowany zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. W przypadku sprzeczności zapisów niniejszego Regulaminu konkursu z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, zastosowanie mają właściwe przepisy prawa powszechnie obowiązującego.

Kiedy Regulamin konkursu może ulec zmianie?

W przypadku ukazania się nowych interpretacji lub przepisów prawa powszechnie obowiązującego, na stronie internetowej oraz na portalu ukaże się aktualizacja treści Regulaminu konkursu, uzasadnienie oraz termin, od którego zmiana obowiązuje. Dodatkowo, wszyscy Wnioskodawcy, którzy złożyli wnioski o dofinansowanie projektu w ramach trwającego konkursu, zostaną pisemnie poinformowani o zmianie Regulaminu konkursu.

Poniżej znajdują się wszystkie najważniejsze dokumenty, które były podstawą opracowania niniejszego Regulaminu konkursu, a mogą być pomocne przy przygotowaniu wniosku o dofinansowanie projektu.

Dokumenty programowe:

1. Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa z dnia 21 maja 2014 r.
2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 przyjęty decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 lutego 2015 r.;
3. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 przyjęty przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego 25 lutego 2016 r., zwany dalej SZOOP;

Akty prawne:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające Rozporządzenie Rady (WE) 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013), zwane dalej rozporządzeniem ogólnym;
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające Rozporządzenie Rady (WE) 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013);
3. Rozporządzenie delegowane KE (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. Urz. UE L 74 z 14.03.2014);
4. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014);
5. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 28 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art.107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013);
6. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 215/2014 z dnia 7 marca 2014 r. ustanawiające zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju

Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w zakresie metod wsparcia w odniesieniu do zmian klimatu, określania celów pośrednich i końcowych na potrzeby ram wykonania oraz klasyfikacji kategorii interwencji w odniesieniu do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz.U. UE L 69 z 8.03.2014);

7. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t. jedn. Dz.U. 2014 poz. 1146, z późn. zm.);
8. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t. jedn. Dz. U. z 2014 r. poz.121, z późn. zm.);
9. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. 2013 poz. 885, z późn. zm.);
10. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t. jedn. Dz.U. z 2015 poz. 2164, z późn. zm.), zwana dalej ustawą PZP;
11. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t. jedn. Dz. U. z 2007 r., Nr 59, poz. 404, z późn. zm.);
12. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. jedn. Dz.U z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.);
13. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 2156, z późn. zm.);
14. Ustawa z dnia 29 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 35);
15. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. poz. 1073);
16. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz.U. nr 223, poz. 1786, z późn. zm.);
17. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 18 czerwca 2015 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz.U. poz. 866);
18. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 czerwca 2010 r. w sprawie rejestru podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. z 2010 r., Nr 125, poz. 846, z późn. zm.);

19. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz.U. Nr 100 poz. 1024);
20. Uchwała nr 59/627/15/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 6 listopada 2015 r. w sprawie zatwierdzenia Zasad opracowywania zestawienia standardu i cen rynkowych w zakresie najczęściej finansowanych wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w obszarze Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wykaz krajowych wytycznych horyzontalnych[1]:

1. Wytyczne w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 zatwierdzone w dniu 30 stycznia 2015r.;
2. Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020 zatwierdzone w dniu 3 marca 2015r.;
3. Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020 zatwierdzone w dniu 31 marca 2015r.;
4. Wytyczne w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020 zatwierdzone w dniu 31 marca 2015r.;
5. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (od 10.04.2015 r.);
6. Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze edukacji na lata 2014-2020 zatwierdzone w dniu 2 czerwca 2015 r.;
7. Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 zatwierdzone w dniu 22 kwietnia 2015r.;
8. Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 zatwierdzone w dniu 8 maja 2015r.;
9. Wytyczne w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020 zatwierdzone w dniu 30 kwietnia 2015r.;

[1]W rozumieniu art. 5 *Ustawy wdrożeniowej*

10. Wytyczne w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 zatwierdzone w dniu 28 maja 2015 r.;
11. Wytyczne w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020 zatwierdzone w dniu 20 lipca 2015r.;
12. Wytyczne w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020 zatwierdzone w dniu 8 maja 2015r.;

Wykaz aktów prawnych związanych z przedmiotem konkursu:

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. jedn. Dz. U. z 2014 r., poz. 191, z późn. zm.);
3. Rozporządzenie z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 poz. 532);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1113);
5. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim (Dz. U. poz. 529);
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. poz. 1270);
7. Rozporządzenie z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2012 poz. 131);
8. Ustawa z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej (Dz. U. 2012 poz.769);
9. Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (t. jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1212, z późn. zm.);
10. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 1774, z późn. zm.).
11. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 228, poz. 2255 z późn. zm.);

12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2015 r. poz. 1238).

II. Cel konkursu – czemu to wszystko służy

Celem niniejszego konkursu jest dofinansowanie projektów, które pozwolą zwiększyć dostępność i jakości edukacji przedszkolnej w województwie warmińsko-mazurskim. Wpłynie to na zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach, rozszerzenie oferty ośrodków wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów, wydłużenie godzin pracy ośrodków wychowania przedszkolnego, umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy z rodzicami.

Będzie miało to odzwierciedlenie w osiągnięciu następujących wartości wskaźników:

Lp.	Nazwa wskaźnika rezultatu bezpośredniego	Wartość wskaźnika
1.	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu.	74
Lp.	**Nazwa wskaźnika produktu**	**Wartość wskaźnika**
1.	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	1214
2.	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	450
3.	Liczba istniejących miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie w zakresie dostępnej bazy oświatowej	300
4.	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	82

III. Podstawowe założenia konkursu

3.1 Typy projektów – co i jak mogę realizować

Dofinansowanie mogą uzyskać następujące typy projektów: 11

1. Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego – realizowany przez następujące działania: 12

1.1 tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego,

1.2 dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności,

1.3 rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów,

1.4 wydłużenie godzin pracy ośrodków wychowania przedszkolnego,

1.5 doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Działania przedstawione w pkt 1.3., 1.4., 1.5. będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań 1.1. lub 1.2. Uwzględniając powyższy warunek, możliwe jest profilowanie interwencji poprzez dowolne łączenie wymienionych działań. 13

2. Dofinansowanie udziału dzieci w edukacji przedszkolnej – realizowany przez następujące działania: 14

2.1 wsparcie funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego w zakresie wykorzystania wolnych miejsc wychowania przedszkolnego,

2.2 dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności,

2.3 rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów,

2.4 wydłużenie godzin pracy ośrodków wychowania przedszkolnego,

2.5 doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Działania wymienione w pkt 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działania 2.1. Uwzględniając powyższy warunek, możliwe jest profilowanie interwencji poprzez dowolne łączenie wymienionych działań. 15

3. Wspieranie kompetencji kluczowych dzieci w zakresie porozumiewania się w językach obcych oraz kompetencji społecznych, inicjatywności, przedsiębiorczości, kreatywności – realizowany przez następujące działania: 16

3.1 kształtowanie i rozwijanie u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych,

3.2 doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych.

Działanie wymienione w pkt 3.2. będzie realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działania 3.1. 17

UWAGA ! W związku ze zdiagnozowanymi problemami grupy docelowej możliwe jest profilowanie interwencji poprzez łączenie typów projektów. 18

1 typ projektu, tj. Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego.

Finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego w ramach **działania 1.1** możliwe jest przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. **Działanie 1.2** dot. dostosowania istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności, **działanie 1.3** dot. rozszerzenia oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów, **działanie 1.4** dot. wydłużenia godzin pracy ośrodków wychowania przedszkolnego oraz **działanie 1.5** dot. doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych **będą mogły być realizowane w analogicznym okresie co finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego (działanie 1.1).**

UWAGA ! **W 1 typie projektu okres realizacji projektu może być jednak dłuższy niż 12 miesięcy.** Powyżej tego okresu, tj. 12 miesięcy Wnioskodawca może prowadzić jedynie działania techniczne związane z dostosowaniem oraz modernizacją pomieszczeń na potrzeby prowadzenia edukacji przedszkolnej, prowadzeniem rekrutacji do projektu bądź inne działania organizacyjne niezbędne dla utworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego. Ponadto istnieje możliwość zaplanowania odpowiedniego okresu czasu po zakończeniu realizacji finansowania działalności bieżącej, w celu prawidłowego rozliczenia projektu.

Jeżeli Wnioskodawca postanowi, iż okres realizacji projektu będzie dłuższy niż okres finansowania działalności bieżącej ośrodka wychowania przedszkolnego, to należy jednak podkreślić, iż zasadność oraz efektywność przyjętego okresu realizacji projektu będą weryfikowane w trakcie oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu.

Typ projektu będzie realizowany przez następujące działania:

1.1 tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego,

Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego możliwe jest po uprzednim łącznym spełnieniu następujących warunków:

1. zakładanie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego albo wsparcie dla funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego;
2. zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej gminy/miasta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu. **Warunek ten nie ma zastosowania w przypadku dostosowania istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacji dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności.**
3. liczba utworzonych w ramach udzielonego wsparcia projektowego nowych miejsc wychowania przedszkolnego odpowiada faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej na terenie gminy/miasta, na których są one tworzone. Interwencja nie jest możliwa w sytuacji, gdy zapotrzebowanie na usługi edukacji przedszkolnej w obszarze objętym działaniami projektowymi może być zaspokojone przy dotychczasowej liczbie miejsc wychowania przedszkolnego;
4. nowe miejsca wychowania przedszkolnego tworzone są:
   a) w istniejącej bazie oświatowej, w tym np.: w budynkach po zlikwidowanych placówkach oświatowych, pomieszczeniach domów kultury, żłobkach, itd., albo
   b) w budynkach innych niż wymienione w ppkt. a), w tym np.: zlokalizowanych przy urzędach gminy, w pomieszczeniach remiz strażackich, w pomieszczeniach ośrodków zdrowia, albo
   c) w funkcjonujących ośrodkach wychowania przedszkolnego, albo
   d) w nowej bazie lokalowej, pod warunkiem spełnienia łącznie warunków określonych dla inwestycji infrastrukturalnych, finansowanych ze środków EFRR w ramach PI 10(a) albo ze środków EFS w ramach cross-financingu[2]. Wydatki te ponoszone są wówczas, gdy łącznie spełnione są

2 Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 cross-financing może dotyczyć wyłącznie:

następujące warunki: organ prowadzący nie dysponuje infrastrukturą , która byłaby możliwa do wykorzystania na potrzeby edukacji przedszkolnej, potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb i trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym (w perspektywie kolejnych 3 lat), została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania.

W ramach projektów ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego możliwe są działania obejmujące m.in. następujące kategorie wydatków:

a) dostosowanie/adaptacja pomieszczeń, w tym m. in. dostosowanie do wymogów budowlanych, sanitarno-higienicznych, zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania,
b) modernizacja istniejącej bazy przedszkolnej;
c) zakup i montaż wyposażenia, w tym m. in. mebli, wyposażenia wypoczynkowego, sprzętu TIK, oprogramowania, itp.;
d) zakup pomocy dydaktycznych, specjalistycznego sprzętu lub narzędzi[3] dostosowanych do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy dydaktycznych, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania,
e) budowa, wyposażenie i montaż placu zabaw wraz z bezpieczną nawierzchnią i ogrodzeniem,
f) modyfikacja przestrzeni wspierająca rozwój psychoruchowy i poznawczy dzieci,
g) zapewnienie bieżącego funkcjonowania utworzonego miejsca wychowania przedszkolnego, w tym: koszty wynagrodzenia nauczycieli i personelu zatrudnionego w ośrodku wychowania przedszkolnego, koszty żywienia dzieci, z wyłączeniem wydatków związanych z rozszerzeniem oferty OWP o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci w zakresie wyrównywania stwierdzonych deficytów zgodnie z pkt. 11

25

- zakupu nieruchomości,
- zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku,
- dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń.

[3] O ile wymienione narzędzia nie są zapewniane w sposób bezpłatny przez instytucje publiczne (np. Instytut Badań Edukacyjnych, Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Podrozdziału 3.1 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacja na lata 2014-2020,*

h) inne wydatki, o ile są niezbędne do uczestnictwa konkretnego dziecka w wychowaniu przedszkolnym oraz prawidłowego funkcjonowania ośrodka wychowania przedszkolnego.

Wyżej wymienione wydatki mogą być ponoszone również na dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, jednak wyłącznie w zakresie bezpośrednio wynikającym z uzasadnienia potrzeb i stopnia niedostosowania OWP. 26

Beneficjent realizując 1 typ projektu jest zobowiązany do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc wychowania przedszkolnego, przez okres, co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. Trwałość powinna być rozumiana, jako instytucjonalna gotowość OWP do świadczenia usług przedszkolnych w ramach utworzonych w projekcie miejsc wychowania przedszkolnego. Liczba zadeklarowanych w arkuszu organizacyjnym placówki miejsc wychowania przedszkolnego uwzględnia dokładną liczbę miejsc utworzonych w projekcie. Weryfikacja spełnienia powyższego warunku zostanie dokonana po upływie okresu wskazanego w umowie o dofinansowanie projektu. 27

Finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS jest możliwe przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. **Ponadto, korzystanie z finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego obliguje organ prowadzący OWP do złożenia zobowiązania przeciwdziałającego ryzyku podwójnego finansowania, deklarującego, iż informacje dotyczące liczby dzieci korzystających z nowo utworzonych w ramach EFS miejsc wychowania przedszkolnego nie będą uwzględniane w przekazywanych comiesięcznie organowi dotującemu sprawozdaniach.** 28

1.2 dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności. 29

UWAGA ! Wydatki wymienione w działaniu 1.1, ukierunkowanym na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, **mogą być ponoszone również na dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami**, jednak wyłącznie w zakresie bezpośrednio wynikającym z uzasadnienia potrzeb i stopnia niedostosowania OWP. 30

W przypadku **dostosowania istniejących miejsc do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami,** Wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania liczby dzieci, wraz z określeniem rodzaju ich niepełnosprawności, która uczestniczy i/lub będzie uczestniczyła w edukacji przedszkolnej. Zakres prac musi wynikać z zdiagnozowanych potrzeb i bezpośrednio przekładać się na uczestnictwo dzieci z niepełnosprawnościami. 31

W celu upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci z niepełnosprawnościami, zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*, możliwe jest finansowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień, w tym np. zatrudnienie asystenta dziecka, dostosowania posiłków z uwzględnieniem, specyficznych potrzeb żywieniowych wynikających z niepełnosprawności dziecka, zakupu pomocy dydaktycznych adekwatnych do specjalnych potrzeb edukacyjnych. 32

Finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w OWP, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego, odbywa się także przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, z zastrzeżeniem akapitu 24.

1.3 rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów. 33

Zakres wsparcia może obejmować rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o **dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci w zakresie wyrównywania stwierdzonych deficytów** oraz spełniać musi łącznie następujące warunki: 34

a) realizacja dodatkowych zajęć jest działaniem uzupełniającym do działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego i każdorazowo musi towarzyszyć jej wzrost liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym w nowoutworzonym albo we wspartym ośrodku wychowania przedszkolnego. Powyższy warunek nie ma zastosowania

w przypadku realizacji dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami, co oznacza że realizacja dodatkowych zajęć dla tej grupy dzieci nie musi być działaniem dodatkowym w stosunku do działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc przedszkolnych,

b) dodatkowe zajęcia są realizowane poza bezpłatnym czasem funkcjonowania ośrodków wychowania przedszkolnego, określonym w art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty.

Katalog **dodatkowych zajęć** obejmuje wyłącznie: 35

a) zajęcia specjalistyczne[4]: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym,
b) zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju w rozumieniu ustawy o systemie oświaty,
c) zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastyka korekcyjna,
d) zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne.

Dodatkowe zajęcia są prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci objętych wsparciem. Dotyczą kwestii kluczowych z perspektywy wyrównywania deficytów w edukacji przedszkolnej w konkretnej gminie/mieście, z uwzględnieniem możliwości ich kontynuacji, np. przez nauczycieli wychowania przedszkolnego po zakończeniu realizacji projektu. 36

Dodatkowe zajęcia mogą być adresowane do wszystkich dzieci danego ośrodka wychowania przedszkolnego, niezależnie od liczby nowo utworzonych lub dostosowanych miejsc wychowania przedszkolnego oraz mogą być realizowane w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których w analogicznym zakresie nie były one finansowane od co najmniej 12 miesięcy. 37

UWAGA ! **Kwota wydatków na realizację zajęć dodatkowych może stanowić nie więcej niż 30% kosztów bezpośrednich projektu**. Limit nie ma zastosowania w przypadku dodatkowej oferty edukacyjnej dla dzieci z niepełnosprawnościami. 38

[4] Zajęcia specjalistyczne, o których mowa w rozporządzeniu z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania
i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013 poz. 532).

1.4 wydłużenie godzin pracy ośrodków wychowania przedszkolnego.

Wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania przedszkolnego wprowadzone może być jedynie w sytuacji uzasadnienia takiej potrzeby przez Wnioskodawcę, np. godziny pracy rodziców wykraczające poza podstawowe godziny funkcjonowania ośrodka wychowania, w których realizowana jest podstawa programowa; odległość zamieszkania od ośrodka wychowania przedszkolnego. Wnioskodawca zobowiązany jest do diagnozy w tym zakresie. Wydłużenie godzin pracy OWP nastąpić może zarówno w godzinach porannych jak i popołudniowych.

1.5 doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Realizacja projektu w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli OWP musi zostać każdorazowo poprzedzona diagnozą stopnia ich przygotowania do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz analizą zapotrzebowania OWP na określone kompetencje i kwalifikacje. Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji wspomagających OWP, tj. z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane.

Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli OWP do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych, odbywa się głównie poprzez:

a) kursy i szkolenia doskonalące, w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER oraz studia podyplomowe spełniające wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 131);
b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;
c) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, OWP i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami.

Wskazane jest, aby nauczyciele ośrodków wychowania przedszkolnego, którzy skorzystają z jakiejkolwiek ww. formy wsparcia na rzecz doskonalenia i kompetencji zawodowych po zakończeniu realizacji projektu, prowadzili zajęcia wyrównywania deficytów w edukacji przedszkolnej.

UWAGA ! Działania przedstawione w pkt. 1.3., 1.4., 1.5. będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań 1.1. lub 1.2. Uwzględniając powyższy warunek, możliwe jest profilowanie interwencji poprzez dowolne łączenie wymienionych działań.

Przygotowując wniosek o dofinansowanie projektu w ramach 1 typu należy uwzględnić wszystkie limity i ograniczenia wskazane poniżej:

Zgodnie z zapisami RPO WiM 2014-2020 dla PI 10i, tj. z warunkiem brzegowym wyboru operacji: operacje będą odpowiadać specyfice i potrzebom regionu, a także będą uzasadnione trendami demograficznymi. Ponadto:

1. Wnioskodawca zapewni bieżącą działalność nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego, współfinansowanych ze środków EFS, przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

Powyższe będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie ocenie będzie podlegał okres finansowania nowo utworzonych miejsc przedszkolnych.

2. Wnioskodawca zapewnia, że dodatkowe zajęcia mogą być realizowane jedynie w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których w takim samym zakresie nie były one finansowane od co najmniej 12 miesięcy.

Powyższe będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć oświadczenie o stosownej treści. Dodatkowe zajęcia w ramach projektu mogą być realizowane jedynie w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których w takim samym zakresie nie były one finansowane od co najmniej 12 poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu.

3. Wnioskodawca zapewnia zachowanie trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc wychowania przedszkolnego, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu.

Powyższe będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest złożyć oświadczenie o stosownej treści, wskazując dodatkowo sposób finansowania placówki po zakończeniu realizacji projektu.

4. Wnioskodawca zapewnia, że wsparcie skutkuje zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej gminy/miasta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu.

Dotyczy działania 1.1 tj. wyłącznie w odniesieniu do projektu zakładającego tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w istniejących lub nowo utworzonych OWP i weryfikowane będzie na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest złożyć oświadczenie o stosownej treści. Warunek ten nie ma zastosowania w przypadku, jeżeli realizacja projektu zakłada jedynie dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności (działanie 1.2 w ramach 1 typu projektu).

5. Wnioskodawca zapewnia, że dodatkowe zajęcia są realizowane poza bezpłatnym czasem funkcjonowania ośrodków wychowania przedszkolnego, określonym w art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty.

Powyższe będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest złożyć oświadczenie o stosownej treści.

6. Zatwierdzona przez organ prowadzący diagnoza została przygotowana i przeprowadzona przez ośrodek wychowania przedszkolnego lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym.

Powyższe będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć oświadczenie wskazujące, iż diagnoza w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, została zatwierdzona przez organ prowadzący zgodnie z przepisami obowiązującymi w danej jednostce.

2 typ projektu, tj. Dofinansowanie udziału dzieci w edukacji przedszkolnej

Poza brakiem, czy też niedostateczną liczbą miejsc w istniejących ośrodkach wychowania przedszkolnego, równoległym problemem w zakresie niskiego poziomu upowszechnienia edukacji przedszkolnej, jest brak pełnego wykorzystania wolnych, istniejących miejsc przedszkolnych. Sytuacja ta występuje głównie tam, gdzie barierami w korzystaniu z edukacji przedszkolnej są czynniki: finansowe (np. wysokie czesne), transportowe (np. brak zapewnionego dowozu) lub inne, zidentyfikowane na etapie diagnozy przez Wnioskodawcę, stanowiące przyczynę nie uczestnictwa dzieci w zajęciach przedszkolnych. Tym samym IOK kieruje typ projektu nr 2 do tych ośrodków wychowania przedszkolnego i ich organów prowadzących, które posiadają w swojej aktualnej bazie wolne i niewykorzystane miejsca przedszkolne z możliwością realizacji następujących działań:

2.1 Wsparcia funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego w zakresie wykorzystania wolnych miejsc wychowania przedszkolnego

Celem wsparcia funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego jest możliwość sfinansowania kosztów, związanych z niewykorzystanymi dotychczas wolnymi miejscami w publicznych, jak i niepublicznych przedszkolach oraz w funkcjonujących innych formach wychowania przedszkolnego, spowodowanych np.: złą sytuacją materialną rodziców/opiekunów prawnych dzieci, wysokim czesnym, odległością zamieszkania od ośrodka wychowania przedszkolnego.

Zasadność realizacji wsparcia każdorazowo powinna wynikać z diagnozy określającej sytuację grupy docelowej, potwierdzającej występowanie problemów/barier (np.: przyczyny ekonomiczne, społeczne), skutkujących nie uczestnictwem dzieci w edukacji przedszkolnej pomimo dostępnych miejsc w przedszkolu.

UWAGA ! Warunkiem realizacji 2 typu projektu jest spełnienie kryterium specyficznego obligatoryjnego jakim jest: wnioskodawca zapewnia , w ramach procesu rekrutacji dzieci, stosowanie w pierwszej kolejności następujących kryteriów:

- dziecko wywodzi się z rodziny o najniższym dochodzie przypadającym na jednego członka gospodarstwa domowego;
- dziecko nie uczestniczyło w żadnej formie edukacji przedszkolnej – patrz akapit 109.

System rekrutacji powinien uwarunkowywać społeczne potrzeby grupy docelowej w oparciu o kryteria zdiagnozowane przez Wnioskodawcę, gwarantujące objęcie wsparciem dzieci z rodzin napotykających bariery w korzystaniu z edukacji przedszkolnej.

Wnioskodawca będzie zobowiązany do stosowania kryteriów, które będą preferowały dzieci pochodzące z rodzin o trudnej sytuacji ekonomicznej biorąc pod uwagę w pierwszej kolejności kryterium dochodowe[5] oraz kryterium dot. nieuczestniczenia dziecka w żadnej formie edukacji przedszkolnej. Tym samym Wnioskodawca zobligowany jest zawrzeć w treści wniosku ww. kryteria rekrutacji oraz zadeklarować, że dokona ich weryfikacji zgodnie z metodologią wskazaną w Regulaminie konkursu.

Niemniej jednak Wnioskodawca ma możliwość zastosowania dodatkowych kryteriów zapewniających wsparcie dzieci z rodzin najbardziej potrzebujących, takie jak: wielodzietność rodziny uczestnika projektu, niepełnosprawność, samotne wychowywanie uczestnika w rodzinie.

Kryteria rekrutacji powinny uwzględniać potrzeby i specyfikę grup docelowych oraz znaleźć poparcie w oświadczeniach i odpowiednich dokumentach np. oświadczenie o dochodzie przypadającym na jednego członka gospodarstwa domowego, oświadczenie o nieuczestniczeniu dziecka w edukacji przedszkolnej, oświadczenie o wielodzietności rodziny uczestnika, orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne w rozumieniu przepisów *ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)* oraz oświadczenie o samotnym wychowywaniu dziecka oraz niewychowywaniu żadnego dziecka wspólnie z jego rodzicem.

W związku z powyższym, kwalifikować będzie można koszty niwelujące ww. bariery m.in.: na pokrycie wydatków związanych z uczestnictwem dziecka w edukacji przedszkolnej, wyżywieniem, dowozem dzieci, zakupem materiałów edukacyjnych.

Przykładem powyższego wsparcia jest następująca sytuacja:

Grupa dzieci w przedszkolu X aktualnie liczy 15, choć baza miejsc w przedszkolu umożliwia

[5] Kryterium dochodowe określa się jako maksymalnie dwukrotność dochodu przypadającego na osobę w rodzinie uczestnika projektu, ustalonego zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Na podstawie Rozporządzania Rady Ministrów z 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna od dnia 1 listopada 2015 r. do dnia 31 października 2017 r. ustala się wysokość kwoty wynoszącą 674,00 zł, w przypadku dziecka niepełnosprawnego wynoszącą 764,00 zł.

przejęcie łącznie 20 dzieci w grupie. W tej sytuacji, pozostaje możliwość przyjęcia 5 dzieci celem wykorzystania 5 wolnych miejsc przedszkolnych. Wnioskodawca zdiagnozował na obszarze funkcjonowania przedszkola dodatkową liczbę dzieci, która nie uczestniczy w edukacji przedszkolnej ze względu np. na trudną sytuację materialną rodziców i/lub brak możliwości dowozu dzieci. Zdiagnozowany problem wraz z sporządzonym wnioskiem o dofinansowanie zakłada wsparcie 5 dzieci. Na etapie rekrutacji, Wnioskodawca zobowiązany jest do zastosowania takich kryteriów, które zapewnią uczestnictwo najbardziej potrzebującym.

Obejmując wsparciem w ramach projektu nowo przyjętych 5 dzieci, budżet projektu może zawierać wydatki kwalifikowalne związane z funkcjonowaniem przedszkola na poziomie 25% (ze względu na fakt, iż 5 nowych dzieci stanowi 25% całej, 20 osobowej grupy). Właściwe wyliczenie kosztów przedstawione powinno zostać w tabeli pod szczegółowym budżetem projektu „uzasadnienie poszczególnych wydatków wykazanych w szczegółowych budżecie".

Niemniej jednak, IOK dokona sfinansowania na poziomie 100% dla 20 dzieci kosztów związanych z:

- dostosowaniem istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami i/lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności (działanie uzupełniające 2.2);
- zajęciami dodatkowymi wyrównującymi szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów, jeżeli nie były one finansowane w okresie ostatnich 12 miesięcy (działanie uzupełniające 2.3);
- wydłużeniem godzin pracy przedszkola (działanie uzupełniające 2.4);
- doskonaleniem umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego (działanie uzupełniające 2.5);

Ponadto, IOK dopuszcza możliwość sfinansowania na poziomie 100% kosztów związanych z dowozem wszystkich dzieci (15 + 5 z przykładu powyżej) wyłącznie w przypadku, gdy trasa dowozu nowych dzieci jest tożsama z miejscem zamieszkania dzieci już uczestniczących w edukacji przedszkolnej.

W ramach wsparcia funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego w zakresie wykorzystania wolnych miejsc wychowania przedszkolnego możliwe są działania obejmujące m.in. następujące kategorie wydatków:

a) dostosowanie pomieszczeń, w tym m. in. dostosowanie do wymogów sanitarnych i bezpieczeństwa przeciwpożarowego, organizacja kuchni, stołówek, sanitariatów, szatni zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania,
b) modernizacja istniejącej bazy przedszkolnej,
c) zakup i montaż wyposażenia, w tym m. in. mebli, wyposażenia wypoczynkowego, sprzętu TIK, oprogramowania,
d) zakup pomocy dydaktycznych, specjalistycznego sprzętu lub narzędzi dostosowanych do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy dydaktycznych, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania,
e) budowa, wyposażenie i montaż placu zabaw wraz z bezpieczną nawierzchnią i ogrodzeniem,
f) modyfikacja przestrzeni wspierająca rozwój psychoruchowy i poznawczy dzieci,
g) zapewnienie bieżącego funkcjonowania utworzonego miejsca wychowania przedszkolnego, w tym: koszty wynagrodzenia nauczycieli i personelu zatrudnionego w ośrodku wychowania przedszkolnego, koszty żywienia dzieci, z wyłączeniem wydatków związanych z rozszerzeniem oferty OWP o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci w zakresie wyrównywania stwierdzonych deficytów zgodnie z pkt 11 Podrozdziału 3.1 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacja na lata 2014-2020*,
h) inne wydatki, o ile są niezbędne do uczestnictwa konkretnego dziecka w wychowaniu przedszkolnym oraz prawidłowego funkcjonowania ośrodka wychowania przedszkolnego.

UWAGA ! Korzystanie z finansowania w ramach projektu skutkuje koniecznością złożenia przez organ prowadzący ośrodek wychowania przedszkolnego zobowiązania przeciwdziałania ryzyku podwójnego finansowania. W ww. zobowiązaniu organ prowadzący przedszkole deklaruje, iż informacje o liczbie dzieci korzystających z miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych z EFS nie będą uwzględniane w przekazywanych comiesięcznie organowi dotującemu sprawozdaniach.

2.2 Dostosowania istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności

UWAGA ! Wydatki wymienione w działaniu 2.1, ukierunkowanym na wsparcie funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego w zakresie wykorzystania wolnych miejsc wychowania przedszkolnego mogą być ponoszone również na dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, jednak wyłącznie w zakresie bezpośrednio wynikającym z diagnozy potrzeb i stopnia niedostosowania OWP.

W przypadku **dostosowania istniejących miejsc do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami,** Wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania liczby dzieci, wraz z określeniem rodzaju ich niepełnosprawności, która uczestniczy i/lub będzie uczestniczyła w edukacji przedszkolnej. Zakres prac dostosowawczych musi wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb i bezpośrednio przekładać się na uczestnictwo dzieci z niepełnosprawnościami.

W celu upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci z niepełnosprawnościami, zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*, możliwe jest finansowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień, w tym np. zatrudnienie asystenta dziecka, dostosowania posiłków z uwzględnieniem, specyficznych potrzeb żywieniowych wynikających z niepełnosprawności dziecka, zakupu pomocy dydaktycznych adekwatnych do specjalnych potrzeb edukacyjnych.

2.3 Rozszerzenia oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów

Zakres wsparcia może obejmować rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o **dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci w zakresie wyrównywania stwierdzonych deficytów** oraz spełniać musi następujący warunki:

a) dodatkowe zajęcia są realizowane poza bezpłatnym czasem funkcjonowania ośrodków wychowania przedszkolnego, określonym w art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty;

b) dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których w analogicznym zakresie nie były one finansowane od co najmniej 12 miesięcy. Mogą być one adresowane do wszystkich dzieci danego ośrodka wychowania przedszkolnego, niezależnie od liczby dofinansowanych czy dostosowanych miejsc wychowania przedszkolnego.

Kwota wydatków na realizację zajęć dodatkowych może stanowić nie więcej niż 30% kosztów bezpośrednich projektu. Limit nie ma zastosowania w przypadku dodatkowej oferty edukacyjnej dla dzieci z niepełnosprawnościami.

Katalog **dodatkowych zajęć** obejmuje wyłącznie:

a) zajęcia specjalistyczne[6]: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym,
b) zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju w rozumieniu ustawy o systemie oświaty,
c) zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastyka korekcyjna,
d) zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne.

Dodatkowe zajęcia są prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci objętych wsparciem. Dotyczą kwestii kluczowych z perspektywy wyrównywania deficytów w edukacji przedszkolnej w konkretnej gminie/mieście, z uwzględnieniem możliwości ich kontynuacji, np. przez nauczycieli wychowania przedszkolnego po zakończeniu realizacji projektu.

2.4 Wydłużenia godzin pracy ośrodków wychowania przedszkolnego

Wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania przedszkolnego wprowadzone może być jedynie w sytuacji uzasadnienia takiej potrzeby przez Wnioskodawcę, np. godziny pracy rodziców wykraczające poza podstawowe godziny funkcjonowania ośrodka wychowania, w których realizowana jest podstawa programowa; odległość zamieszkania od ośrodka wychowania przedszkolnego. Wnioskodawca zobowiązany jest do diagnozy w tym zakresie.

Wydłużenie godzin pracy OWP nastąpić może zarówno w godzinach porannych jak i popołudniowych.

[6] Zajęcia specjalistyczne, o których mowa w rozporządzeniu z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania
i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

2.5 Doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych

Realizacja projektu w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli OWP musi zostać każdorazowo poprzedzona diagnozą stopnia ich przygotowania do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz analizą zapotrzebowania OWP na określone kompetencje i kwalifikacje. Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji wspomagających OWP, tj. z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane.

Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli OWP do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych odbywa się głównie poprzez:

a) kursy i szkolenia doskonalące, w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER oraz studia podyplomowe spełniające wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 131);
b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;
c) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, OWP i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami.

Wskazane jest, aby nauczyciele ośrodków wychowania przedszkolnego, którzy skorzystają z jakiejkolwiek ww. formy wsparcia na rzecz doskonalenia i kompetencji zawodowych po zakończeniu realizacji projektu, prowadzili zajęcia wyrównywania deficytów w edukacji przedszkolnej.

UWAGA ! W przypadku realizacji 2 typu projektu okres realizacji projektu jest nie dłuższy niż 24 miesiące.

Przygotowując wniosek o dofinansowanie projektu w ramach 2 typu należy uwzględnić wszystkie limity i ograniczenia wskazane poniżej:

Zgodnie z zapisami RPO WiM 2014-2020 dla PI 10i, tj. z warunkiem brzegowym wyboru operacji: operacje będą odpowiadać specyfice i potrzebom regionu, a także będą uzasadnione trendami demograficznymi. Ponadto:

1. Wnioskodawca zapewnia, że dodatkowe zajęcia mogą być realizowane jedynie w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których w takim samym zakresie nie były one finansowane od co najmniej 12 miesięcy.

Powyższe będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć oświadczenie o stosownej treści. Dodatkowe zajęcia w ramach projektu mogą być realizowane jedynie w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których w takim samym zakresie nie były one finansowane od co najmniej 12 poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu.

2. Wnioskodawca zapewnia, że dodatkowe zajęcia są realizowane poza bezpłatnym czasem funkcjonowania ośrodków wychowania przedszkolnego, określonym w art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty.

Powyższe będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest złożyć oświadczenie o stosownej treści.

3. Zatwierdzona przez organ prowadzący diagnoza została przygotowana i przeprowadzona przez ośrodek wychowania przedszkolnego lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym.

Powyższe będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć oświadczenie wskazujące, iż diagnoza w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli została zatwierdzona przez organ prowadzący zgodnie z przepisami obowiązującymi w danej jednostce.

3 typ projektu, tj. Wspieranie kompetencji kluczowych dzieci w zakresie porozumiewania się w językach obcych oraz kompetencji społecznych, inicjatywności, przedsiębiorczości, kreatywności.

Interwencja EFS zostanie skierowana do ośrodków wychowania przedszkolnego, funkcjonujących na terenie gminy, w której przynajmniej jedna szkoła podstawowa osiąga średni wynik sprawdzianu klas VI (część pierwsza i/lub druga) poniżej średniej wojewódzkiej.

Dodatkowo przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS muszą stanowić uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez ośrodek wychowania przedszkolnego. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez ośrodek wychowania przedszkolnego (nakłady środków na ich realizację) nie ulegnie zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez ośrodek wychowania przedszkolnego w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (średniomiesięcznie).

Ponadto realizacja wsparcia dokonywana jest na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania ośrodka wychowania przedszkolnego w zakresie:

- kształtowania i rozwijania u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych;
- doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych.

Zakres diagnozy powinien być powiązany z działaniami możliwymi do realizacji w ramach przedmiotowego typu projektu. Co więcej, diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez ośrodek wychowania przedszkolnego lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący zgodnie z przepisami obowiązującymi w danej jednostce. Dodatkowo Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy ośrodka wychowania przedszkolnego, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej.

Typ projektu będzie realizowany przez następujące działania:

3.1 Kształtowanie i rozwijanie u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych

Wsparcie, które ma na celu kształtowanie i rozwijanie u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych w zakresie porozumiewania się w językach obcych oraz kompetencji społecznych, inicjatywności, przedsiębiorczości, kreatywności może objąć w szczególności:

a) realizację projektów edukacyjnych w OWP;

Realizacja projektów edukacyjnych musi spełniać następujące warunki:

1. zakres tematyczny projektu edukacyjnego finansowanego ze środków EFS może wykraczać poza treści nauczania określone w podstawie programowej wychowania przedszkolnego;
2. projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany jako projekt interdyscyplinarny, łączący wiadomości i umiejętności z różnych dziedzin;
3. projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany w trakcie lub poza bezpłatnym czasem ich funkcjonowania.

b) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia;

c) wdrożenie nowych form i programów nauczania;

d) tworzenie i realizacja zajęć w grupach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych);

e) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów)

f) nawiązywanie współpracy z otoczeniem zewnętrznym OWP (w tym m. in.: przedsiębiorcami, zrzeszeniami przedsiębiorców) w celu realizacji programów edukacyjnych;

g) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL;

3.2 Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych 88

Wsparcie w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych w zakresie porozumiewania się w językach obcych oraz kompetencji społecznych, inicjatywności, przedsiębiorczości, kreatywności może obejmować w szczególności: 89

a) kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe;

b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;

c) realizację w OWP, szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomagania;

d) staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty albo instytucjami wspomagającymi przedszkola;
e) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np.: szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;
f) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.

Program wspomagania, o którym mowa w pkt c, jest formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem OWP i musi spełniać poniże warunki: 90

1. program wspomagania powinien służyć pomocą OWP w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych w zakresie porozumiewania się w językach obcych oraz kompetencji społecznych, inicjatywności, przedsiębiorczości, kreatywności;
2. zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji OWP, szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów;
3. realizacja programów wspomagania obejmuje następujące etapy:
   a) przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez OWP zadań z zakresu kształtowania i rozwijania u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych kompetencji kluczowych w zakresie porozumiewania się w językach obcych oraz kompetencji społecznych, inicjatywności, przedsiębiorczości, kreatywności
   b) prowadzenie procesu wspomagania w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danego OWP, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli;
   c) monitorowanie i ocena procesu wspomagania z wykorzystaniem m. in. ewaluacji wewnętrznej OWP.

UWAGA ! W przypadku realizacji 3 typu projektu okres realizacji projektu jest nie dłuższy niż 24 miesiące. 91

Przygotowując wniosek o dofinansowanie projektu w ramach 3 typu należy uwzględnić wszystkie limity i ograniczenia wskazane poniżej:

Zgodnie z zapisami RPO WiM 2014-2020 dla PI 10i, tj. z warunkiem brzegowym wyboru operacji: operacje będą odpowiadać specyfice i potrzebom regionu, a także będą uzasadnione trendami demograficznymi. Ponadto:

1. Zatwierdzona przez organ prowadzący diagnoza została przygotowana i przeprowadzona przez ośrodek wychowania przedszkolnego lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym.

Powyższe będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć oświadczenie wskazujące, iż diagnoza w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli oraz kształtowania i rozwijania u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych została zatwierdzona przez organ prowadzący zgodnie z przepisami obowiązującymi w danej jednostce.

2. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez ośrodek wychowania przedszkolnego. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez ośrodek wychowania przedszkolnego (nakłady środków na ich realizację) nie ulegnie zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez ośrodek wychowania przedszkolnego w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (średniomiesięcznie).

Powyższe będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć oświadczenie o stosownej treści.

3. Interwencja EFS zostanie skierowana do ośrodków wychowania przedszkolnego, funkcjonujących na terenie gminy, w której przynajmniej jedna szkoła podstawowa osiąga średni wynik sprawdzianu klas VI (część pierwsza i/lub druga) poniżej średniej wojewódzkiej.

Warunek zostanie uznany za spełniony, jeżeli w szkole, w których średnia ze sprawdzaniu klas VI (część pierwsza i/lub druga) jest na poziomie niższym niż średnia województwa z części pierwszej i/lub drugiej tego sprawdzianu. Jako średnia wojewódzka należy rozumieć średnią z ostatniego sprawdzianu klas VI, którego wyniki zostały opublikowane na stronie OKE Łomża do dnia z publikowania ogłoszenia o naborze.

3.2 Wskaźniki – jak sprawdzić czy się udało

93

Realizacja celu projektu mierzona jest poprzez ustalenie wskaźników uzależnionych od realizowanego typu projektu. We wniosku o dofinansowanie projektu należy zamieścić wskaźniki zgodnie z poniższą tabelą.

94

Typ 1 projektu		
Lp.	**Wskaźniki rezultatu bezpośredniego**	**Wskaźniki produktu**
1.	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej
2.		Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie
3.		Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie
4.	*własne wskaźniki Wnioskodawcy* (zobacz akapit 264)	*własne wskaźniki Wnioskodawcy* (zobacz akapit 264)
	Wskaźnik rezultatu długoterminowego	
1.	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowaniu ze środków EFS (zobacz akapit 258)	

95

Typ 2 projektu		
Lp.	**Wskaźniki rezultatu bezpośredniego**	**Wskaźniki produktu**
1.	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej
2.		Liczba istniejących miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie w zakresie dostępnej bazy oświatowej
3.		Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie
4.	*własne wskaźniki Wnioskodawcy* (zobacz akapit 264)	*własne wskaźniki Wnioskodawcy* (zobacz akapit 264)

Typ 3 projektu		
Lp.	**Wskaźniki rezultatu bezpośredniego**	**Wskaźniki produktu**
1.	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej
2.		Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie
3.	*własne wskaźniki Wnioskodawcy* (zobacz akapit 264)	*własne wskaźniki Wnioskodawcy* (zobacz akapit 264)

UWAGA ! Oprócz ww. wskaźników, Wnioskodawca powinien określić też własne wskaźniki realizacji celu zgodnie ze specyfiką projektu.

3.3 Wymogi formalne i kryteria – jakie warunki muszę spełnić

Aby uzyskać dofinansowanie projekt musi spełnić wszystkie wymogi formalne oraz przejść pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną. Proces oceny i wyboru projektów opisano w Rozdziale V. Weryfikacja wymogów formalnych oraz ocena formalna i merytoryczna wniosków o dofinansowanie projektów będzie prowadzona w oparciu o następujące kryteria wyboru projektów:

WYMOGI FORMALNE – weryfikacja wymogów formalnych

Obowiązek spełniania niżej wymienionych wymogów formalnych dotyczy wszystkich typów projektów w ramach Działania 2.1 *Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej* (zobacz akapity 148-152).

Lp.	Wymogi formalne	Sposób weryfikacji i skutek niespełnienia wymogu
1.	Wniosek złożono w wersji papierowej. **UWAGA !** W ramach wymogu weryfikowane będzie złożenie wersji papierowej wniosku, stanowiącej wydruk z lokalnego systemu informatycznego.	**TAK** **NIE –** możliwość uzupełnienia wniosku
2.	Wersja elektroniczna wniosku jest zgodna z wersją papierową (sumy	**TAK** **NIE –** możliwość

	kontrolne wersji papierowej i elektronicznej są tożsame) oraz wydruk zawiera wszystkie strony o sumie kontrolnej zgodnej z wersją elektroniczną. **UWAGA !** W ramach wymogu weryfikowana będzie spójność sum kontrolnych wersji elektronicznej i papierowej wniosku oraz kompletność stron wersji papierowej wniosku o sumie kontrolnej zgodnej z wersją elektroniczną. W przypadku zidentyfikowania niezgodności sumy kontrolnej pomiędzy wersją elektroniczną a wersją papierową wniosku, uzupełnieniu podlega jedynie wersja papierowa wniosku o dofinansowanie projektu.	uzupełnienia wniosku
3.	Wniosek w wersji papierowej został opatrzony podpisami i pieczęciami osoby uprawnionej/ osób uprawnionych do podejmowania wiążących decyzji w imieniu Wnioskodawcy i Partnerów (o ile dotyczy). **UWAGA !** W ramach wymogu weryfikowane będzie opatrzenie wersji papierowej podpisami i pieczęciami osoby uprawnionej/osób uprawnionych do podejmowania wiążących decyzji (zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie) w imieniu Wnioskodawcy i Partnerów. Przez złożenie podpisu należy rozumieć opatrzenie wniosku o dofinansowanie podpisem czytelnym (z imienia i nazwiska) bądź złożenie podpisu nieczytelnego (parafy) wraz z pieczęcią imienną.	**TAK** **NIE –** możliwość uzupełnienia wniosku
4.	Wraz z wnioskiem złożono wszystkie wymagane załączniki, zgodnie z Regulaminem konkursu (o ile dotyczy). **UWAGA !** W ramach wymogu weryfikowane będzie czy do wniosku dołączone zostały wszystkie wymagane załączniki określone w Regulaminie konkursu (o ile dotyczy). * Wymóg nie dotyczy przedmiotowego konkursu.	**NIE DOTYCZY**
5.	Wniosek nie zawiera innych braków formalnych lub oczywistych omyłek nieprowadzących do istotnej modyfikacji wniosku. **UWAGA !** W ramach wymogu weryfikowane będzie czy wniosek zawiera inne braki formalne lub oczywiste omyłki, których poprawa nie będzie prowadzić do istotnej modyfikacji wniosku, zgodnie z art. 43 Ustawy wdrożeniowej, a które nie zostały ujęte w wymogach 1-4.	**TAK** **NIE –** możliwość uzupełnienia wniosku

100

101

KRYTERIA FORMALNE – ocena formalna

Obowiązek spełniania niżej wymienionych kryteriów formalnych dotyczy wszystkich typów projektów w ramach Działania 2.1 *Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej* (zobacz akapity 153-157).

Lp.	Kryteria formalne wraz z podaniem ich znaczenia	Sposób weryfikacji i skutek niespełnienia kryterium
1.	Wnioskodawca zgodnie ze Szczegółowym Opisem Osi Priorytetowych RPO WiM 2014-2020 jest podmiotem uprawnionym do ubiegania się o dofinansowanie w ramach właściwego Działania/Poddziałania RPO WiM 2014-2020 (zobacz akapity 111-113). **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność Wnioskodawcy z typem beneficjentów wskazanym w SZOOP RPO WiM 2014-2020.	**TAK** **NIE –** odrzucenie wniosku
2.	Wnioskodawca składa dopuszczalną w Regulaminie konkursu liczbę wniosków o dofinansowanie projektu (o ile dotyczy). **UWAGA !** Kryterium dotyczy wniosków o różnej sumie kontrolnej. W ramach kryterium weryfikuje się liczbę prawidłowo złożonych przez Wnioskodawcę wniosków o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu. Po przekroczeniu dopuszczalnej liczby wniosków, kolejne wnioski zostaną pozostawione bez rozpatrzenia. Decyduje kolejność wpływu wersji elektronicznej w lokalnym systemie informatycznym. *Kryterium nie dotyczy przedmiotowego konkursu.	**NIE DOTYCZY**
3.	Wydatki w projekcie o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w PLN równowartości kwoty 100 000 EUR wkładu publicznego są rozliczane uproszczonymi metodami, o których mowa w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.* **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowane będzie zastosowanie w projekcie o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w PLN	**TAK** **NIE DOTYCZY** **NIE –** odrzucenie wniosku

	równowartości kwoty 100 000 EUR wkładu publicznego uproszczonych metod rozliczania wydatków (akapity 295-305). Ww. kwota zostaje przeliczona z wykorzystaniem kursu wymiany aktualnego na dzień ogłoszenia konkursu – kurs publikowany na stronie http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/index.cfm?fuseaction=home&Language=en.	
4.	Wnioskodawca i Partnerzy (o ile dotyczy) nie podlega/ją wykluczeniu z możliwości ubiegania się o dofinansowanie ze środków UE na podstawie odrębnych przepisów. **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowane będzie czy Wnioskodawca oraz Partnerzy (o ile dotyczy) nie podlegają wykluczeniu z możliwości otrzymania dofinansowania, w tym wykluczeniu, o którym mowa w: ▪ art. 207 ust. 4 i ust.7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych; ▪ art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej (Dz.U. poz.796); ▪ art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (t. jedn. Dz.U. z 2014 r. poz. 1417) (zobacz akapity 111-113). Kryterium weryfikowane na podstawie Oświadczenia Wnioskodawcy i Partnerów (o ile dotyczy).	**TAK** **NIE –** odrzucenie wniosku
5.	W przypadku projektu partnerskiego wniosek spełnia wymogi dotyczące utworzenia partnerstwa, o których mowa w art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020 (Dz.U. z 2014 r. poz. 1146 z późn. zm.). **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowane będzie spełnienie przez Wnioskodawcę wymogów w zakresie utworzenia partnerstwa zgodnie z art. 33 Ustawy wdrożeniowej. Kryterium będzie weryfikowane na podstawie Oświadczenia Wnioskodawcy.	**TAK** **NIE DOTYCZY** **NIE –** odrzucenie wniosku
6.	Okres realizacji projektu zawiera się w przedziale 1 stycznia 2014 – 31 grudnia 2023 roku. **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowane będzie, czy w polu	**TAK** **NIE –** odrzucenie wniosku

	wniosku dotyczącym okresu realizacji projektu wpisano właściwy okres realizacji projektu.	
7.	Wniosek oraz załączniki (o ile dotyczy) wypełniono w języku polskim. **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowane będzie czy wniosek o dofinansowanie oraz załączniki (o ile dotyczy) wypełnione są w języku polskim.	**TAK** **NIE –** odrzucenie wniosku

102

KRYTERIA MERYTORYCZNE ZEROJEDYNKOWE – ocena merytoryczna

103

Obowiązek spełniania niżej wymienionych kryteriów merytorycznych zerojedynkowych dotyczy wszystkich typów projektów w ramach Działania 2.1 *Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej* (zobacz akapit 163-164).

Lp.	Kryteria merytoryczne zerojedynkowe wraz z podaniem ich znaczenia	Sposób weryfikacji i skutek niespełnienia kryterium
1.	Zgodność wniosku z zapisami właściwej Osi Priorytetowej RPO WiM 2014-2020 i SZOOP RPO WiM 2014-2020 w zakresie: typu projektu, wyboru grupy docelowej, minimalnej i maksymalnej wartości projektu oraz limitów i ograniczeń w realizacji projektu. **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność zapisów złożonego wniosku o dofinansowanie z wymogami przewidzianymi dla danego Działania/Poddziałania w ramach RPO WiM 2014-2020 zawartymi w SZOOP RPO WiM 2014-2020 w zakresie: ▪ zgodności typu projektu z wykazem zawartym w „Typach projektów" w SZOOP RPO WiM 2014-2020, ▪ zgodności wyboru grupy docelowej z wykazem zawartym w „Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia w SZOOP RPO WiM 2014-2020" (o ile dotyczy), ▪ zgodności z minimalną i maksymalną wartością projektu wskazaną w SZOOP RPO WiM 2014-2020 (o ile dotyczy), ▪ limitów i ograniczeń w realizacji projektów wskazanych w SZOOP RPO WiM 2014-2020 (o ile dotyczy).	**TAK** **NIE -** projekt zostanie odrzucony i nie podlega dalszej ocenie merytorycznej
2.	Poziom cross-financingu nie przekracza dopuszczalnego poziomu określonego w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania (zobacz akapity 317-322). **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność	**TAK** **NIE DOTYCZY** **NIE-** istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium i skierowania projektu do negocjacji

	poziomu cross-financingu z limitem określonym dla danego Działania/Poddziałania w SZOOP RPO WiM 2014-2020.	we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny albo odrzucenia wniosku
3.	Poziom środków trwałych (w tym cross-financing) jako % wydatków kwalifikowalnych nie przekracza dopuszczalnego poziomu określonego w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/ Poddziałania (zobacz akapit 321). **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność poziomu środków trwałych (w tym cross-financing), z limitem określonym dla danego Działania/Poddziałania w SZOOP RPO WiM 2014-2020.	**TAK** **NIE DOTYCZY** **NIE-** istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny albo odrzucenia wniosku
4.	Poziom wkładu własnego beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych jest zgodny z poziomem określonym w SZOOP RPO WiM 2014-2020 dla danego Działania/Poddziałania (zobacz akapity 324-327). **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność poziomu wkładu własnego z limitem określonym dla danego Działania/Poddziałania w SZOOP RPO WiM 2014-2020.	**TAK** **NIE DOTYCZY** **NIE-** istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny albo odrzucenia wniosku
5.	Wartość kosztów pośrednich jest zgodna z limitami określonymi w Regulaminie konkursu (zobacz akapit 340-342). **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność poziomu kosztów pośrednich, wskazanych we wniosku o dofinansowanie, jako % wydatków kwalifikowalnych, z limitami określonymi w Regulaminie konkursu na podstawie zapisów zawartych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.	**TAK** **NIE DOTYCZY** **NIE-** istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny albo odrzucenia wniosku
6.	Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (w oparciu o standard minimum).	**TAK** **NIE -** projekt zostanie odrzucony i nie podlega dalszej ocenie merytorycznej

	UWAGA ! W ramach kryterium weryfikowane będzie spełnienie standardu minimum oceniane na podstawie 5 kryteriów oceny określonych w Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.	
7.	Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju. **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju, o której mowa w art. 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.	**TAK** **NIE -** projekt zostanie odrzucony i nie podlega dalszej ocenie merytorycznej
8.	Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, o której mowa w art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.	**TAK** **NIE -** projekt zostanie odrzucony i nie podlega dalszej ocenie merytorycznej
9.	Projekt jest zgodny z właściwym prawodawstwem krajowym, w tym z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych	**TAK** **NIE-** istnieje możliwość dokonania warunkowej

	(Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.). **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność projektu z prawodawstwem krajowym, w tym z ustawą PZP.	oceny spełniania kryterium i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny albo odrzucenia wniosku
10.	Zgodność projektu z zasadami pomocy publicznej lub pomocy *de minimis*. **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność zapisów wniosku o dofinansowanie projektu z zasadami pomocy publicznej w odniesieniu do form wsparcia, wydatków i grup docelowych, jak również oceniana będzie możliwość udzielenia w ramach projektu pomocy de minimis/pomocy publicznej, uwzględniając reguły ogólne jej przyznawania oraz warunki jej dopuszczalności w danym typie projektu.	**TAK** **NIE-** istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny albo odrzucenia wniosku
11.	Negocjacje zakończyły się wynikiem pozytywnym. **UWAGA !** Zakończenie negocjacji wynikiem pozytywnym oznacza: ▪ uznanie za spełnione zerojedynkowych kryteriów obligatoryjnych, które w trakcie oceny merytorycznej warunkowo uznane zostały za spełnione i/lub ▪ przyznanie wyższej liczby punktów za spełnienie punktowych kryteriów merytorycznych, która była warunkowo przyznana przez oceniających.	**TAK** **NIE DOTYCZY** **NIE –** projekt zostanie odrzucony w przypadku nie wprowadzenia do wniosku wszystkich zmian wskazanych przez oceniających lub braku akceptacji przez IOK stanowiska Wnioskodawcy

105

KRYTERIA MERYTORYCZNE PUNKTOWE – ocena merytoryczna

Kryteria merytoryczne punktowe dotyczą wszystkich typów projektów w ramach Działania 2.1 *Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej* (zobacz akapity 165-166).

Lp.	Kryteria merytoryczne punktowe wraz z podaniem ich znaczenia	Sposób weryfikacji i skutek niespełnienia kryterium
1.	Adekwatność doboru grupy docelowej do właściwego celu	Maksymalna liczba punktów – **25/20***

	szczegółowego RPO WiM 2014-2020 oraz jakość diagnozy specyfiki tej grupy. **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie adekwatność doboru grupy docelowej do właściwego celu szczegółowego RPO WiM 2014-2020 oraz jakość diagnozy specyfiki tej grupy, w tym opis: ▪ istotnych cech uczestników (osób lub podmiotów), którzy zostaną objęci wsparciem w kontekście zdiagnozowanej sytuacji problemowej, ▪ potrzeb uczestników projektu w kontekście wsparcia, które ma być udzielane w ramach projektu, ▪ barier, na które napotykają uczestnicy projektu, ▪ sposobu rekrutacji uczestników projektu, w tym kryteriów rekrutacji i kwestii zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.	Minimalna liczba punktów(wymagane minimum 60% w kryterium) **– 15/12*** (* dotyczy projektów, które zawierają analizę ryzyka) **Istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny**. W przypadku nieuzyskania wymaganego minimum punktowego projekt zostanie odrzucony.
2.	Zgodność projektu z właściwym celem szczegółowym Priorytetu Inwestycyjnego RPO WiM 2014-2020 oraz adekwatność doboru i opisu wskaźników, źródeł oraz sposobu ich pomiaru. **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność projektu z właściwym celem szczegółowym Priorytetu Inwestycyjnego RPO WiM 2014-2020 oraz adekwatność doboru i opisu wskaźników, źródeł oraz sposobu ich pomiaru, w tym: ▪ wskazanie celu projektu, ▪ dobór i opis wskaźników realizacji celów, (wskaźników rezultatu i produktu, w tym wskaźników programowych i specyficznych), ▪ wskazanie źródeł i sposobów pomiaru wskaźników.	Maksymalna liczba punktów –**15/10*** Minimalna liczba punktów (wymagane minimum 60% w kryterium)**– 9/6*** (* dotyczy projektów, które zawierają analizę ryzyka) **Istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie**

		dotyczącym warunkowo dokonanej oceny. W przypadku nieuzyskania wymaganego minimum punktowego projekt zostanie odrzucony.
3.	Trafność opisanej analizy ryzyka nieosiągnięcia założeń projektu. **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie trafność opisanej analizy ryzyka nieosiągnięcia założeń projektu (o ile dotyczy), w tym: ▪ sytuacji, których wystąpienie utrudni lub uniemożliwi osiągnięcie wartości docelowej wskaźników rezultatu, ▪ sposobu identyfikacji wystąpienia takich sytuacji (zajścia ryzyka), ▪ działań, które zostaną podjęte, aby zapobiec wystąpieniu ryzyka i jakie będą mogły zostać podjęte, aby zminimalizować skutki wystąpienia ryzyka.	Maksymalna liczba punktów **– 10** Minimalna liczba punktów(wymagane minimum 60% w kryterium) **– 6** **Istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny.** W przypadku nieuzyskania wymaganego minimum punktowego projekt zostanie odrzucony.
4.	Spójność zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu oraz trafność doboru i opisu tych zadań. **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie spójność zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu oraz trafność doboru i opisu tych zadań, w tym: ▪ szczegółowy opis i uzasadnienie potrzeby realizacji zadań oraz racjonalność harmonogramu realizacji projektu,	Maksymalna liczba punktów –**20** Minimalna liczba punktów (wymagane minimum 60% w kryterium)– **12** **Istnieje możliwość**

	▪ przyporządkowanie wskaźników realizacji do właściwego zadania, ▪ uzasadnienie wyboru Partnerów do realizacji poszczególnych zadań (o ile dotyczy), ▪ sposób, w jaki zostanie zachowana trwałość rezultatów projektu (o ile dotyczy), ▪ trafność doboru wskaźników (w tym ich wartości docelowej dla rozliczenia kwot ryczałtowych) i dokumentów potwierdzających ich wykonanie (o ile dotyczy).	**dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny.** W przypadku nieuzyskania wymaganego minimum punktowego projekt zostanie odrzucony.
5.	Adekwatność potencjału Wnioskodawcy i Partnerów (o ile dotyczy) oraz sposobu zarządzania projektem. **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie adekwatność potencjału Wnioskodawcy i Partnerów (o ile dotyczy) oraz sposobu zarządzania projektem, w tym opis: ▪ potencjału finansowego, ▪ posiadanego potencjału kadrowego oraz sposobu jego wykorzystania w ramach projektu, ▪ posiadanego potencjału technicznego, w tym sprzętowego i warunków lokalowych, ▪ kadry zewnętrznej zaangażowanej do realizacji projektu, ▪ struktury zarządzania projektem.	Maksymalna liczba punktów –**10** Minimalna liczba punktów(wymagane minimum 60% w kryterium) –**6** **Istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny.** W przypadku nieuzyskania wymaganego minimum punktowego projekt zostanie odrzucony.
6.	Adekwatność doświadczenia Wnioskodawcy i Partnerów (o ile dotyczy) do zakresu realizacji projektu oraz ich potencjał społeczny.	Maksymalna liczba punktów –**10**

	UWAGA ! W ramach kryterium weryfikowana będzie: ▪ adekwatność doświadczenia Wnioskodawcy i Partnerów (o ile dotyczy) do zakresu realizacji projektu, w tym w zakresie tematycznym, jakiego dot. projekt, na rzecz grupy docelowej, do której skierowany będzie projekt oraz na określonym terytorium, którego będzie dotyczyć realizacja projektu, ▪ opis potencjału społecznego Wnioskodawcy i Partnerów (o ile dotyczy).	Minimalna liczba punktów(wymagane minimum 60% w kryterium) –**6** **Istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny.** W przypadku nieuzyskania wymaganego minimum punktowego projekt zostanie odrzucony.
7.	Prawidłowość budżetu projektu. **UWAGA !** W ramach kryterium weryfikowana będzie prawidłowość budżetu projektu, w tym: ▪ racjonalność i efektywność wydatków projektu (rozumiana jako relacja nakład/rezultat oraz rynkowość kosztów) oraz kwalifikowalność wydatków, ▪ niezbędność wydatków do realizacji projektu i osiągania jego celów, ▪ poprawność uzasadnień kosztów (o ile dotyczy), ▪ techniczna poprawność wypełnienia budżetu projektu.	Maksymalna liczba punktów –**20** Minimalna liczba punktów(wymagane minimum 60% w kryterium) –**12** **Istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny.** W przypadku

		nieuzyskania wymaganego minimum punktowego projekt zostanie odrzucony.

106

107

KRYTERIA SPECYFICZNE OBLIGATORYJNE – ocena formalna

Obowiązek spełniania niżej wymienionych kryteriów specyficznych obligatoryjnych dotyczy poszczególnych typów projektów w ramach Działania 2.1 *Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej* (zobacz akapit 154).

SPECYFICZNE FAKULTATYWNE – ocena merytoryczna

Kryteria specyficzne fakultatywne dotyczą poszczególnych typów projektów w ramach działania 2.1 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej. Spełniające je wnioski o dofinansowanie projektów otrzymają premię punktową w trakcie oceny merytorycznej. Premia przyznawana będzie wyłącznie tym wnioskom o dofinansowanie projektów, które otrzymają, co najmniej 60% ogólnej liczby punktów, a także min. 60% punktów możliwych do uzyskania w każdym z punktów *Karty oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego RPO WiM 2014-2020*, zwanej dalej Kartą oceny merytorycznej. Spełnianie kryteriów specyficznych fakultatywnych nie jest obowiązkowe (zobacz akapit 167).

108

Typ 1 projektu		
Lp.	**Kryteria specyficzne obligatoryjne wraz z podaniem ich znaczenia**	**Sposób weryfikacji**
1.	Wnioskodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa warmińsko – mazurskiego. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest opisać posiadane biuro projektu lub zobowiązać się do uruchomienia i prowadzenia takiego biura w okresie realizacji projektu z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.	**TAK** **NIE –** odrzucenie wniosku

Lp.	Kryteria specyficzne fakultatywne wraz z podaniem ich znaczenia	Sposób weryfikacji
1.	Wnioskodawca tworzy nowe miejsca w już istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego działających na obszarach gmin w województwie warmińsko-mazurskim, w których stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej (jest równy lub mniejszy) niż 20% tzw. „białe plamy”. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć informacje umożliwiające ocenę wskazanego kryterium.	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe (0-8 pkt).**
2.	Wnioskodawca zapewnia, że minimum 50% kadry nauczycielskiej ośrodka wychowania przedszkolnego uczestniczyć będzie w doskonaleniu umiejętności i kompetencji zawodowych w ramach projektu. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić wymagany % nauczycieli objętych wsparciem w stosunku do ogólnej liczby nauczycieli pracujących w ośrodkach wychowania przedszkolnego.	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe (0-5-8 pkt.)** W przypadku objęcia co najmniej 75% kadry nauczycielskiej wsparciem w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych, Wnioskodawca otrzyma 8 pkt. W przypadku objęcia co najmniej 50% kadry nauczycielskiej, Wnioskodawca otrzyma 5 pkt.
3.	Wnioskodawca tworzy nowe i/lub dostosowuje istniejące miejsca wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, lub realizuje dodatkową ofertę edukacyjną i specjalistyczną umożliwiającą dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe**

	wynikającego z niepełnosprawności. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć informacje umożliwiające ocenę wskazanego kryterium.	**(0-5 pkt.)**
4.	Projekt obejmuje wyłącznie ośrodki wychowania przedszkolnego zlokalizowane na co najmniej jednym z tzw. obszarów strategicznej interwencji: • OSI – obszary peryferyzacji społeczno-gospodarczej; • OSI – obszary o słabym dostępie do usług publicznych; • OSI – obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć informacje umożliwiające ocenę wskazanego kryterium.	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe** **(0-1 pkt za każde OSI)**
5.	Projekt jest komplementarny z inwestycjami w infrastrukturę edukacyjną zrealizowanymi w perspektywie 2007-2013 bądź planowanymi do realizacji w ramach priorytetu 10a (inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej), Poddziałania 9.3.5 (infrastruktura edukacji przedszkolnej) RPO WiM 2014-2020, na terenie Województwa Warmińsko – Mazurskiego finansowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest wykazać komplementarność podejmowanych w projekcie działań z działaniami zrealizowanymi ze środków EFRR w perspektywie 2007-2013 bądź planowanymi do realizacji w ramach priorytetu 10a, Osi IX, Poddziałanie 9.3.5 RPO WiM 2014-2020.	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe** **(0-3 pkt.)**
6.	Projekt przewiduje aktywny udział rodziców w pracę placówki i/lub organizację zajęć, warsztatów, spotkań dla rodziców dzieci. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć informacje umożliwiające ocenę	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe**

	wskazanego kryterium.	**(0-5 pkt.)**
7.	Wnioskodawca podejmie działania służące poprawie kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie pedagogiki specjalnej. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć informacje umożliwiające ocenę wskazanego kryterium.	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe (0-3 pkt.)**
Typ 2 projektu		
Lp.	**Kryteria specyficzne obligatoryjne wraz z podaniem ich znaczenia**	**Sposób weryfikacji**
1.	Okres realizacji projektu jest nie dłuższy niż 24 miesiące. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie wniosku o dofinansowanie projektu.	**TAK** **NIE –** odrzucenie wniosku
2.	Wnioskodawca zapewnia, w ramach procesu rekrutacji dzieci, stosowanie w pierwszej kolejności następujących kryteriów: - dziecko wywodzi się z rodziny o najniższym dochodzie przypadającym na członka gospodarstwa domowego; - dziecko nie uczestniczyło w żadnej formie edukacji przedszkolnej; **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobligowany jest zawrzeć kryteria rekrutacji oraz zadeklarować, że dokona weryfikacji tych kryteriów zgodnie z metodologią wskazaną w Regulaminie konkursu.	**TAK** **NIE –** odrzucenie wniosku
3.	Wnioskodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa warmińsko – mazurskiego. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest opisać posiadane biuro projektu lub zobowiązać się do uruchomienia i prowadzenia takiego biura w okresie realizacji	**TAK** **NIE –** odrzucenie wniosku

	projektu z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.	
Lp.	**Kryteria specyficzne fakultatywne wraz z podaniem ich znaczenia**	**Sposób weryfikacji**
1.	Wnioskodawca zapewnia, że minimum 50% kadry nauczycielskiej ośrodka wychowania przedszkolnego uczestniczyć będzie w doskonaleniu umiejętności i kompetencji zawodowych w ramach projektu. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić wymagany % nauczycieli objętych wsparciem w stosunku do ogólnej liczby nauczycieli pracujących w ośrodkach wychowania przedszkolnego.	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe (0-5-8 pkt.)** W przypadku objęcia co najmniej 75% kadry nauczycielskiej wsparciem w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych, Wnioskodawca otrzyma 8 pkt. W przypadku objęcia co najmniej 50% kadry nauczycielskiej, Wnioskodawca otrzyma 5 pkt.
2.	Wnioskodawca tworzy nowe i/lub dostosowuje istniejące miejsca wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, lub realizuje dodatkową ofertę edukacyjną i specjalistyczną umożliwiającą dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć informacje umożliwiające ocenę wskazanego kryterium.	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe (0-5 pkt.)**

3.	Projekt obejmuje wyłącznie ośrodki wychowania przedszkolnego zlokalizowane na co najmniej jednym z tzw. obszarów strategicznej interwencji: • OSI – obszary peryferyzacji społeczno-gospodarczej; • OSI – obszary o słabym dostępie do usług publicznych; • OSI – obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć informacje umożliwiające ocenę wskazanego kryterium.	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe** **(0-1 pkt za każde OSI)**
4.	Projekt jest komplementarny z inwestycjami w infrastrukturę edukacyjną zrealizowanymi w perspektywie 2007-2013 bądź planowanymi do realizacji w ramach priorytetu 10a (inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej), Poddziałania 9.3.5 (infrastruktura edukacji przedszkolnej) RPO WiM 2014-2020, na terenie Województwa Warmińsko – Mazurskiego finansowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest wykazać komplementarność podejmowanych w projekcie działań z działaniami zrealizowanymi ze środków EFRR w perspektywie 2007-2013 bądź planowanymi do realizacji w ramach priorytetu 10a, Osi IX, Poddziałanie 9.3.5 RPO WiM 2014-2020.	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe** **(0-3 pkt.)**
5.	Projekt przewiduje aktywny udział rodziców w pracę placówki i/lub organizację zajęć, warsztatów, spotkań dla rodziców dzieci. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć informacje umożliwiające ocenę wskazanego kryterium.	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe** **(0-5 pkt.)**

6.	Wnioskodawca podejmie działania służące poprawie kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie pedagogiki specjalnej. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć informacje umożliwiające ocenę wskazanego kryterium.	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe (0-3 pkt.)**
Typ 3 projektu		
Lp.	**Kryteria specyficzne obligatoryjne wraz z podaniem ich znaczenia**	**Sposób weryfikacji**
1.	Okres realizacji projektu jest nie dłuższy niż 24 miesiące. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie wniosku o dofinansowanie projektu.	**TAK** **NIE –** odrzucenie wniosku
3.	Wnioskodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa warmińsko – mazurskiego. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest opisać posiadane biuro projektu lub zobowiązać się do uruchomienia i prowadzenia takiego biura w okresie realizacji projektu z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.	**TAK** **NIE –** odrzucenie wniosku
Lp.	**Kryteria specyficzne fakultatywne wraz z podaniem ich znaczenia**	**Sposób weryfikacji**
1.	Wnioskodawca zapewnia, że minimum 50% kadry nauczycielskiej ośrodka wychowania przedszkolnego uczestniczyć będzie w doskonaleniu umiejętności i kompetencji zawodowych w ramach projektu. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić wymagany % nauczycieli objętych wsparciem w stosunku do ogólnej liczby nauczycieli pracujących w	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe (0-5-8 pkt.)** W przypadku objęcia co

	ośrodkach wychowania przedszkolnego.	najmniej 75% kadry nauczycielskiej wsparciem w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych, Wnioskodawca otrzyma 8 pkt. W przypadku objęcia co najmniej 50% kadry nauczycielskiej, Wnioskodawca otrzyma 5 pkt.
2.	Projekt obejmuje wyłącznie ośrodki wychowania przedszkolnego zlokalizowane na co najmniej jednym z tzw. obszarów strategicznej interwencji: • OSI – obszary peryferyzacji społeczno-gospodarczej; • OSI – obszary o słabym dostępie do usług publicznych; • OSI – obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć informacje umożliwiające ocenę wskazanego kryterium.	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe (0-1 pkt za każde OSI)**
3.	Projekt jest komplementarny z inwestycjami w infrastrukturę edukacyjną zrealizowanymi w perspektywie 2007-2013 bądź planowanymi do realizacji w ramach priorytetu 10a (inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej), Poddziałania 9.3.5 (infrastruktura edukacji przedszkolnej) RPO WiM 2014-2020, na terenie Województwa Warmińsko – Mazurskiego finansowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe (0-3 pkt.)**

	zobowiązany jest wykazać komplementarność podejmowanych w projekcie działań z działaniami zrealizowanymi ze środków EFRR w perspektywie 2007-2013 bądź planowanymi do realizacji w ramach priorytetu 10a, Osi IX, Poddziałanie 9.3.5 RPO WiM 2014-2020.	
4.	Projekt przewiduje aktywny udział rodziców w pracę placówki i/lub organizację zajęć, warsztatów, spotkań dla rodziców dzieci. **UWAGA !** Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest zawrzeć informacje umożliwiające ocenę wskazanego kryterium.	Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania, ale ma charakter premiujący. **Kryterium punktowe** **(0-5 pkt.)**

3.4 Wnioskodawcy i Partnerzy – kto może dostać dofinansowanie

111

O dofinansowanie projektu mogą ubiegać się wszystkie podmioty, które spełniają kryteria określone w Regulaminie konkursu, z wyłączeniem:

- osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej;
- podmiotów, o których mowa w art. 207 ust. 4 i ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. 2013 r., poz. 885 z późn. zm.) (m.in. podmiotów, które nie zwróciły środków funduszowych wraz z odsetkami we wskazanym terminie);
- podmiotów, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2012 r., poz. 769) (podmiotów skazanych za przestępstwo polegające na powierzaniu pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu, uprawniającego do pobytu na terytorium RP, w stosunku do których sąd orzekł zakaz dostępu do środków funduszowych);
- podmiotów, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt. 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1212, z późn. zm.) (podmiotów zbiorowych skazanych za przestępstwo polegające na powierzaniu pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu, uprawniającego do pobytu na terytorium RP).

112

W celu wspólnej realizacji projektu może zostać utworzone partnerstwo, przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe. Partnerami w projekcie mogą być wszystkie podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie (zobacz akapity 306-311). 113

UWAGA ! Dopuszcza się możliwość występowania o dofinansowanie projektu i jego realizację przez jednostkę organizacyjną samorządu terytorialnego nieposiadającą osobowości prawnej, która zawsze działa w imieniu i na rzecz jednostki samorządu terytorialnego na podstawie stosownego pełnomocnictwa. Jednostki organizacyjne JST nieposiadające osobowości prawnej, podając nazwę Wnioskodawcy we wniosku o dofinansowanie projektu w polu 2.1 *„Nazwa wnioskodawcy”* powinny wpisać nazwę jednostki samorządu terytorialnego (np. gmina, powiat), a dane podległej jednostki organizacyjnej realizującej projekt w polu 2.10 *„Jednostka realizująca projekt”.* 114

3.5 Odbiorcy projektów – do kogo należy skierować wsparcie

Wsparcie zaplanowane w projekcie musi być skierowane bezpośrednio do następujących grup odbiorców:

1. dzieci w wieku przedszkolnym określonym w ustawie o systemie oświaty;
   Zgodnie z ustawą o systemie oświaty, art. 14 ust. 3 dziecko w wieku 6 lat jest obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu lub innej formie wychowania przedszkolnego, w związku z tym **dzieci sześcioletnie nie mogą być objęte wsparciem w ramach działania 1.1 w 1 typie projektu oraz w ramach działania 2.1 w 2 typie projektu**. 115
2. nauczyciele i kadra wspierająca i organizująca proces nauczania przedszkoli/i funkcjonujących innych form wychowania przedszkolnego;
3. rodzice i opiekunowie dzieci wspieranych przedszkoli i placówek.

3.6 Zasady finansowania projektu

Środki na finansowanie projektów pochodzą ze źródeł krajowych, tj. budżetu środków europejskich oraz budżetu państwa.

Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie (alokacja)[7]:	
Wartość dofinansowania (85%):	**18 376 443,08 PLN**
w tym wsparcie finansowe EFS (85%):	**18 376 443,08 PLN**
w tym budżet państwa (0%):	**0,00 PLN**

116

117

Kwota jaka może zostać zakontraktowana w ramach zawieranych umów o dofinansowanie projektów uzależniona jest od aktualnego w danym miesiącu kursu euro oraz wartości algorytmu wyrażającego w PLN miesięczny limit środków wspólnotowych możliwych do zakontraktowania. W związku z powyższym IOK zastrzega możliwość zmiany kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w wyniku zmiany kursu walutowego[8]. 118

119

UWAGA ! Do realizacji projektu jest wymagane wniesienie wkładu własnego Wnioskodawcy stanowiącego 15% wydatków kwalifikowalnych (zobacz akapity 324-327). W związku z tym maksymalny poziom dofinansowania projektu to 85% wydatków kwalifikowanych.

Na procedurę odwoławczą zostało zabezpieczone 10% dostępnej w ramach konkursu alokacji. W przypadku niewykorzystania rezerwy na procedurę odwoławczą, zostaną dofinansowane kolejne wnioski o dofinansowanie projektu, które nie zostały wybrane do dofinansowania z powodu wyczerpania alokacji przeznaczonej na konkurs. 120

Po rozstrzygnięciu konkursu kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w ramach konkursu może zostać zwiększona. Przy zwiększeniu kwoty musi zostać zachowana zasada równego traktowania, co może polegać na objęciu dofinansowaniem kolejno wszystkich projektów, które uzyskały taką samą liczbę punktów. 121 122

W przedmiotowym konkursie minimalna i maksymalna wartość projektu nie została określona. 123

W przedmiotowym konkursie nie ma ograniczenia co do liczby składanych wniosków przez danego Wnioskodawcę (zobacz akapit 101).

---

[7]Powyższa kwota może ulec zmianie w wyniku zmiany wartości limitu środków publicznych możliwych do zakontraktowania, w szczególności w wyniku zmiany kursu euro będącego podstawą przeliczenia dostępnej alokacji na dzień podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

[8]*Kurs publikowany na stronie: http://www.ecb.europa.eu/stats/exchange/eurofxref/html/eurofxref-graph-pln.en.html z przedostatniego dnia kwotowania środków w Europejskim Banku Centralnym (EBC) w miesiącu poprzedzającym miesiąc, dla którego dokonuje się wyliczenia limitu alokacji środków wspólnotowych.*

IV. Organizacja konkursu

Wybór projektów do dofinansowania następuje w trybie konkursowym.

4.1 Instytucja Organizująca Konkurs

Instytucją Zarządzającą RPO WiM 2014-2020 (zwanej dalej IZ) jest Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, z siedzibą w Olsztynie przy ul. E. Plater 1, 10-562 Olsztyn (Instytucja Organizująca Konkurs, zwana dalej IOK).

4.2 Sposób złożenia wniosku o dofinansowanie projektu

Wniosek o dofinansowanie projektu wypełniany jest poprzez system informatyczny o nazwie LSI MAKS2, który dostępny jest pod adresem: http://maks2.warmia.mazury.pl/index.php/logowanie.

Przygotowując wniosek o dofinansowanie projektu należy:

1. Zarejestrować konto użytkownika w systemie LSI MAKS2.
2. Wybrać z listy odpowiedni nabór w zakładce: *Nabory wniosków.*
3. Wejść w zakładkę: *Złóż wniosek* (wszystkie projekty użytkownika dostępne są w zakładce: *Moje projekty*).
4. Wypełnić wniosek o dofinansowanie projektu zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu współfinansowanego z EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020,* zwaną dalej *Instrukcją,* stanowiącą załącznik nr 2 do Regulaminu konkursu.
5. Dokonać ostatecznej walidacji danych.
6. Przesłać wniosek o dofinansowanie projektu w formie elektronicznej za pomocą ww. systemu do IOK. Wniosek o dofinansowanie projektu, który nie został złożony za pośrednictwem ww. lokalnego systemu informatycznego w terminie oraz w formie wskazanej w niniejszym Regulaminie konkursu (posiada status WYCOFANY) nie podlega weryfikacji.
7. Wydrukować wniosek o dofinansowanie projektu wraz z *Potwierdzeniem złożenia wniosku.*
8. Złożyć jeden egzemplarz papierowej wersji wniosku o dofinansowanie projektu w siedzibie Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego (Punkt przyjmowania wniosków). Wniosek o dofinansowanie projektu w wersji papierowej należy opatrzyć podpisami i pieczęciami imiennymi osoby uprawnionej/osób uprawnionych do podejmowania wiążących decyzji w imieniu

Wnioskodawcy i Partnera/ów (o ile dotyczy). W przypadku nieposiadania pieczęci imiennej należy złożyć czytelny podpis oraz pieczęć instytucji.

UWAGA ! Papierowa i elektroniczna wersja wniosku o dofinansowanie projektu musi posiadać jednobrzmiącą sumę kontrolną.

128

Wniosek o dofinansowanie projektu należy złożyć w jednej zamkniętej kopercie, oznaczonej zgodnie z poniższym wzorem:

Nazwa /Pieczęć firmowa
Wnioskodawcy

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
ul. E. Plater 1, 10-562 Olsztyn

Wniosek o dofinansowanie projektu **[wpisać tytuł projektu]**

Konkurs nr RPWM.02.01.00-IZ.00-28-001/16

w ramach działania 2.1 *Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej*

129

4.3 Termin, forma i miejsce składania wniosków o dofinansowanie projektów

Nabór wniosków o dofinansowanie projektu będzie prowadzony w następujący sposób:

- wnioski o dofinansowanie projektów w formie elektronicznej będą przyjmowane za pośrednictwem systemu LSI MAKS2 **od dnia 31 marca 2016 r. od godz. 0.00 do dnia 15 lipca 2016 r. do godz. 15.00,**
- wnioski o dofinansowanie projektu w formie papierowej będą przyjmowane w Departamencie Europejskiego Funduszu Społecznego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, adres: ul. E. Plater 1, II piętro, pokój 356 (Punkt przyjmowania wniosków), **od dnia 31 marca 2016 r. do dnia 15 lipca 2016 r. (od poniedziałku do piątku) w godzinach od 8.00 do 15.00.** Wnioski o dofinansowanie projektu można składać osobiście oraz nadsyłać pocztą lub przesyłką kurierską.

UWAGA ! O dotrzymaniu terminu decyduje data i godzina wpływu wniosku o dofinansowanie projektu w formie elektronicznej złożonej za pośrednictwem LSI MAKS2. Po upływie wskazanego terminu złożenie wniosku o dofinansowanie projektu za pośrednictwem LSI MAKS 2 będzie niemożliwe.
Jednocześnie Wnioskodawca zobowiązany jest do dostarczenia wersji papierowej w terminie wskazanym powyżej. W przypadku złożenia wersji papierowej wniosku o dofinansowanie projektu po terminie nie będzie ona podlegała rozpatrzeniu. Wnioskodawca zostanie wezwany do uzupełnienia wniosku o dofinansowanie projektu. Należy pamiętać, że złożony wniosek o dofinansowanie projektu może podlegać tylko jednokrotnemu uzupełnieniu/poprawieniu.

V. Proces wyboru projektów

Proces oceny wniosków o dofinansowanie projektu został stworzony w taki sposób, by zapewnić wybór najlepszych projektów, najbardziej odpowiadających potrzebom grup docelowych oraz przynoszących największe efekty w odniesieniu do poniesionych nakładów.

Schemat wyboru projektów:

1. Weryfikacja wniosku o dofinansowanie projektu pod kątem spełnienia wymogów formalnych.
2. Wnioski o dofinansowanie projektu spełniające wymogi formalne przekazywane są do oceny formalnej.
3. Po pozytywnej ocenie formalnej wnioski o dofinansowanie projektu przekazywane są do oceny merytorycznej, w ramach której przeprowadzane są negocjacje projektów pozytywnie ocenionych (zobacz akapity 173-182).
4. Po zakończonej ocenie merytorycznej sporządzana jest lista rankingowa projektów skierowanych do dofinansowania.
5. Po zatwierdzeniu listy rankingowej podpisywana jest umowa o dofinansowanie projektu z Wnioskodawcą, którego projekt został zakwalifikowany do otrzymania dofinansowania.

Ogólne informacje o etapach oceny (forma konkursu):

Ocena składa się z dwóch etapów: formalnej i merytorycznej, której dokonuje Komisja Oceny Projektów, zwana dalej KOP, w skład której wchodzą pracownicy IOK oraz eksperci zewnętrzni, wybrani w drodze losowania.

UWAGA ! Po każdym etapie weryfikacji/oceny wniosków o dofinansowanie projektu na stronie internetowej zamieszczane są informacje o projektach zakwalifikowanych do kolejnego etapu konkursu, informacje związane z przebiegiem konkursu oraz listy projektów, które zostały wybrane do dofinansowania.

Każdemu Wnioskodawcy przysługuje prawo pisemnego wystąpienia na każdym etapie oceny o wycofanie złożonego przez siebie wniosku o dofinansowanie projektu z dalszych etapów procedury udzielania dofinansowania. 135

Wnioskodawcy przysługuje prawo pisemnego wystąpienia o udostępnienie dokumentów związanych z oceną złożonego przez niego wniosku o dofinansowanie projektu, w tym kart oceny przy zachowaniu zasady anonimowości osób dokonujących oceny. 136

Prośba o wycofanie wniosku o dofinansowanie projektu lub udostępnienie dokumentów związanych z oceną złożonego wniosku o dofinansowanie projektu powinna być złożona w formie pisemnej i zawierać następujące elementy: 137

- jasna deklaracja chęci wycofania wniosku o dofinansowanie projektu lub udostępnienia dokumentów (ze wskazaniem konkretnych dokumentów);
- tytuł wniosku o dofinansowanie projektu i jego sumę kontrolną;
- numer konkursu, w odpowiedzi na który wniosek o dofinansowanie projektu został złożony.

Pismo zawierające wolę wycofania wniosku o dofinansowanie projektu lub udostępnienia dokumentów powinno zostać opatrzone podpisami i pieczęciami osoby uprawnionej/osób uprawnionych do podejmowania wiążących decyzji w imieniu Wnioskodawcy. 138

W przypadku wycofania wniosku o dofinansowanie projektu, jego papierowa wersja zostanie zarchiwizowana w Departamencie Europejskiego Funduszu Społecznego, zaś w LSI MAKS2 zostanie nadany mu status WYCOFANY. 139

5.1 Harmonogram konkursu 140

Ilekroć w niniejszym Regulaminie konkursu wskazuje się liczbę dni, mowa jest o dniach kalendarzowych, a wskazane terminy zgodnie z art. 50 Ustawy wdrożeniowej – obliczane są w sposób zgodny z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 367, z późn. zm.).

W uzasadnionych przypadkach termin oceny wniosku o dofinansowanie projektu może zostać przedłużony decyzją Przewodniczącego KOP. Informacja o przedłużeniu terminu oceny zamieszczana jest na stronie internetowej. 141

Weryfikacja wymogów formalnych	
x – data zakończenia naboru wniosków	
Weryfikacja wymogów formalnych.	**x + 10 dni;**
Wysłanie do Wnioskodawcy pisma z wezwaniem	**7 dni** od daty zatwierdzenia karty weryfikacji

142

do uzupełnienia/poprawienia wniosku o dofinansowanie projektu (w przypadku niespełnienia wszystkich wymogów formalnych).	wymogów formalnych wniosku o dofinansowanie projektu;
Złożenie przez Wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku o dofinansowanie projektu.	**7 dni** od daty otrzymania informacji drogą pocztową (w przypadku składania wniosku drogą pocztową decyduje data nadania);
Weryfikacja uzupełnionego/poprawionego wniosku o dofinansowanie projektu.	**7 dni** od daty otrzymania uzupełnionego/poprawionego wniosku o dofinansowanie projektu;
Wysłanie do projektodawcy pisma informującego o pozostawieniu wniosku o dofinansowanie projektu bez rozpatrzenia (w sytuacji nieuzupełnienia/niepoprawienia, uzupełnienia/poprawienia o elementy inne/dodatkowe niż wskazane w piśmie lub nieuzupełnienia/niepoprawienia we wskazanym terminie).	**7dni** od daty dokonania ponownej weryfikacji wymogów formalnych wniosku o dofinansowanie projektu;
Publikacja listy wniosków o dofinansowanie projektów spełniających wymogi formalne na stronie internetowej	niezwłocznie po zatwierdzeniu listy wniosków o dofinansowanie projektów spełniających wymogi formalne (zakończenie weryfikacji wymogów formalnych).
Planowany termin zakończenia weryfikacji wymogów formalnych: sierpień 2016 r.	

Etap oceny formalnej	
y – data przydzielenia wniosku do oceny formalnej	
Ocena formalna wniosku o dofinansowanie projektu.	**y + 14 dni;**
Wysłanie do Wnioskodawcy pisma informującego o odrzuceniu wniosku o dofinansowanie projektu.	**7 dni** od dokonania oceny formalnej wniosku o dofinansowanie projektu;
Publikacja listy wniosków o dofinansowanie projektów, które uzyskały pozytywny wynik oceny formalnej na stronie internetowej.	niezwłocznie po zatwierdzeniu listy wniosków o dofinansowanie projektów, które uzyskały pozytywny wynik oceny formalnej (zakończenie oceny formalnej).
Planowany termin zakończenia oceny formalnej: wrzesień 2016 r.	

<table>
<tr><th colspan="3">Etap oceny merytorycznej</th></tr>
<tr><th colspan="3">z – data zakończenia oceny formalnej</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Ocena spełniania kryteriów merytorycznych.</td><td colspan="2">Czas trwania oceny kryteriów merytorycznych uzależniony jest od liczby wniosków skierowanych do oceny merytorycznej:</td></tr>
<tr><td>Liczba ocenianych wniosków</td><td>Termin dokonania oceny merytorycznej</td></tr>
<tr><td>1 - 100</td><td>nie dłużej niż z + 20 dni</td></tr>
<tr><td>101 - 200</td><td>nie dłużej niż z + 30 dni</td></tr>
<tr><td></td><td>powyżej 200</td><td>nie dłużej niż z + 40 dni</td></tr>
<tr><td>Ponowna ocena formalna w przypadku stwierdzenia uchybień formalnych na etapie oceny merytorycznej.</td><td colspan="2">7 dni od daty sporządzenia Karty oceny merytorycznej.</td></tr>
<tr><td>Wysłanie do Wnioskodawcy pisma z wezwaniem do negocjacji.</td><td colspan="2">7 dni po przekazaniu Przewodniczącemu KOP listy rankingowej.</td></tr>
<tr><td>Rozpoczęcie negocjacji przez Wnioskodawcę w formie wyznaczonej przez IOK.</td><td colspan="2">7 dni od otrzymania wezwania do negocjacji.</td></tr>
<tr><td>Negocjacje wraz ze złożeniem przez Wnioskodawcę zaktualizowanego wniosku o dofinansowanie projektu (w przypadku pozytywnie zakończonych negocjacji).</td><td colspan="2">21 dni od rozpoczęcia negocjacji;
Jako rozpoczęcie negocjacji należy rozumieć datę otrzymania przez IOK pisma w odpowiedzi na wezwanie do negocjacji (w przypadku negocjacji pisemnych) lub datę spotkania negocjacyjnego (w przypadku negocjacji ustnych).</td></tr>
<tr><td>Ogłoszenie listy projektów wybranych do dofinansowania na stronie internetowej oraz na portalu.</td><td colspan="2">Niezwłocznie po zatwierdzeniu listy rankingowej</td></tr>
<tr><td>Wysłanie do Wnioskodawcy pisma informującego go o wynikach oceny.</td><td colspan="2">14 dni od momentu zatwierdzenia listy rankingowej</td></tr>
<tr><td colspan="3">Planowany termin zakończenia oceny merytorycznej: grudzień 2016 r.
(w zależności od liczby wniosków skierowanych do oceny merytorycznej)</td></tr>
</table>

Podpisanie umowy o dofinansowanie	
Wysłanie do Wnioskodawcy pisma informującego o konieczności przedłożenia załączników do umowy o dofinansowanie projektu.	**7 dni** po otrzymaniu (przez opiekuna) wniosku o dofinansowanie projektu skierowanego do dofinansowania.
Złożenie przez Wnioskodawcę dokumentów wymaganych do podpisania umowy o dofinansowanie projektu.	**7 dni (plus 2 dni w przypadku każdego kolejnego Partnera)** od daty otrzymania informacji drogą pocztową (w przypadku składania wniosku drogą pocztową decyduje data nadania)
Weryfikacja przedłożonych załączników do podpisania umowy o dofinansowanie projektu oraz wysłanie pisma do Wnioskodawcy.	**10 dni** od daty otrzymania załączników.
Uzupełnienie przez Wnioskodawcę wszystkich wymaganych załączników do podpisania umowy o dofinansowanie.	**7 dni** od daty otrzymania informacji drogą pocztową(w przypadku składania wniosku drogą pocztową decyduje data nadania).
Sporządzenie 2 egzemplarzy umowy o dofinansowanie projektu	**7 dni** od daty otrzymania poprawnie sporządzonych załączników.
Przekazanie Wnioskodawcy umowy o dofinansowanie projektu w celu jej podpisania (droga pocztowa lub odbiór osobisty).	Niezwłocznie po zaparafowaniu umowy o dofinansowanie projektu po stronie IŻ.
Złożenie przez Wnioskodawcę podpisanej umowy o dofinansowanie projektu.	**7 dni** od daty otrzymania umowy o dofinansowanie projektu.
Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu przez osoby upoważnione do reprezentowania IZ.	Niezwłocznie po otrzymaniu umowy o dofinansowanie projektu.
Rejestracja umowy o dofinansowanie projektu w systemie informatycznym LSI MAKS 2.	Niezwłocznie po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu przez osoby upoważnione do reprezentowania IŻ.
Planowany termin podpisania umowy o dofinansowanie projektu: grudzień 2016 r.	

145

W uzasadnionych sytuacjach IOK ma prawo anulować ogłoszony przez siebie konkurs np. w związku z: 146

- awarią LSI MAKS2;

- innymi zdarzeniami losowymi, których nie da się przewidzieć na etapie konstruowania założeń przedmiotowego Regulaminu konkursu;
- zmianą krajowych aktów prawnych/wytycznych wpływających w sposób istotny na proces wyboru projektów do dofinansowania.

W przypadku anulowania konkursu do publicznej wiadomości zostanie przekazana informacja o anulowaniu konkursu wraz z podaniem przyczyny oraz terminu, od którego konkurs zostanie anulowany. Informacja zostanie przekazana tymi samymi kanałami, za pomocą których przekazano informację o ogłoszeniu konkursu. 147

5.2 Weryfikacja wymogów formalnych 148

Przed rozpoczęciem pierwszego etapu oceny wniosku o dofinansowanie projektu, tj. oceny formalnej pracownik IOK dokonuje weryfikacji wymogów formalnych wniosku o dofinansowanie projektu wskazanych w *Karcie weryfikacji wymogów formalnych wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego RPO WiM 2014-2020* stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego Regulaminu konkursu oraz akapitem 97.

Weryfikacja wymogów formalnych następuje w terminie nie dłuższym niż 10 dni od daty zakończenia naboru wniosku o dofinansowanie projektu w ramach przedmiotowego konkursu i polega ona na przypisaniu mu wartości logicznej „tak" albo „nie". 149

W przypadku stwierdzenia we wniosku braków formalnych lub oczywistych omyłek, Wnioskodawca zostanie wezwany do uzupełnienia wniosku o dofinansowanie projektu lub poprawienia w nim oczywistych omyłek w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia. Po otrzymaniu przez IOK uzupełnionego/poprawionego wniosku o dofinansowanie projektu dokonywana jest jego ponowna weryfikacja w terminie 7 dni. Uzupełnienie wniosku lub poprawienie w nim oczywistej omyłki nie może prowadzić do jego istotnej modyfikacji. Informacja o pozostawieniu wniosku o dofinansowanie projektu bez rozpatrzenia zostanie przekazana Wnioskodawcy drogą pisemną. 150

UWAGA ! Uzupełniony wniosek o dofinansowanie projektu należy złożyć w jednej zamkniętej kopercie, z dopiskiem UZUPEŁNIENIE. 151

Wniosek o dofinansowanie projektu spełniający wszystkie wymogi formalne przekazywany jest do oceny formalnej, zaś lista projektów, które zostały zakwalifikowane do etapu oceny formalnej zostanie umieszczona na stronie internetowej. 152

5.3 Ocena formalna

153

KOP zobowiązana jest do dokonania oceny formalnej w terminie 14 dni od momentu przydzielenia wniosku o dofinansowanie projektu do oceny formalnej. Ocena formalna dokonywana jest przez dwóch członków KOP (z wyłączeniem ekspertów zewnętrznych) przy pomocy *Karty oceny formalnej wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego RPO WiM 2014-2020*, stanowiącej załącznik nr 4 do niniejszego Regulaminu konkursu oraz akapitami 98-99, 106-108.

154

Podczas oceny formalnej następuje sprawdzenie, czy wniosek spełnia kryteria formalne i kryteria specyficzne obligatoryjne. Ocena spełnienia kryteriów ma postać „0-1", tzn. „nie spełnia-spełnia".

155

Jeżeli wniosek o dofinansowanie projektu nie spełnia któregokolwiek z ww. kryteriów, zostaje odrzucony na etapie oceny formalnej, bez możliwości uzupełnienia. O negatywnym wyniku oceny formalnej Wnioskodawca zostaje poinformowany pismem, zawierającym informacje o odrzuceniu wniosku o dofinansowanie projektu wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o przysługującym mu środku odwoławczym.

156

W przypadku wystąpienia rozbieżności w ocenie formalnej Przewodniczący KOP rozstrzyga je na podstawie wyjaśnień przedstawionych przez oceniających.

157

UWAGA ! Po etapie oceny formalnej wniosków o dofinansowanie projektu na stronie internetowej zamieszczane są informacje o projektach zakwalifikowanych do kolejnego etapu konkursu.

5.4 Ocena merytoryczna

5.4.1 Ocena spełniania kryteriów merytorycznych

158

KOP zobowiązana jest do dokonania oceny spełniania kryteriów merytorycznych w terminie uzależnionym od liczby wniosków o dofinansowanie projektów skierowanych do oceny merytorycznej (zobacz akapit 144). Ocena merytoryczna dokonywana jest przez dwóch członków KOP przy pomocy Karty oceny merytorycznej, stanowiącej załącznik nr 5 do niniejszego Regulaminu konkursu.

159

W celu zapewnienia oceniającym możliwości prawidłowej oceny potencjału finansowego i/lub kadrowego danego Wnioskodawcy (zgodnie z kryteriami wyboru projektu), który w odpowiedzi na dany konkurs złożył więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie projektu podlegający ocenie merytorycznej na danym posiedzeniu KOP, Przewodniczący KOP może zdecydować o skierowaniu wszystkich wniosków o dofinansowanie projektów złożonych przez tego Wnioskodawcę do oceny przez te same dwie osoby wybrane lub przez jedną osobę wybraną w drodze losowania.

W przypadku dostrzeżenia, że wniosek o dofinansowanie projektu nie spełnia kryteriów formalnych i kryteriów specyficznych obligatoryjnych (ponieważ uchybienia te nie zostały zauważone na etapie oceny formalnej) wniosek o dofinansowanie projektu, jako niepodlegający ocenie merytorycznej, trafia ponownie do oceny formalnej, która dokonywana jest w terminie 7 dni od daty sporządzenia Karty oceny merytorycznej. 160

Ocena merytoryczna projektów składa się z trzech etapów, podczas których następuje sprawdzenie, czy wniosek o dofinansowanie projektu spełnia: 161

- kryteria merytoryczne zerojedynkowe (zobacz akapit 103)
- kryteria merytoryczne punktowe (zobacz akapit 105)
- kryteria specyficzne fakultatywne (jeśli dotyczy)(zobacz akapit 108-110).

IOK dopuszcza możliwość dokonania warunkowej oceny wybranych **kryteriów merytorycznych zerojedynkowych** oraz **kryteriów merytorycznych punktowych**, wskazanych w Karcie oceny merytorycznej, jeśli w definicji kryterium przewidziano możliwość oceny warunkowej. 162

UWAGA ! Warunkowa ocena przeprowadzana jest w odniesieniu do projektu, którego ocena bezwarunkowa przesądza o uzyskaniu przez projekt wymaganej liczby punktów, tj. co najmniej 60 punktów ogółem oraz 60% punktów za spełnienie każdego z kryteriów merytorycznych. 163
Warunkowa ocena kryteriów polega na uznaniu kryteriów merytorycznych zerojedynkowych za spełnione warunkowo lub warunkowym przyznaniu określonej liczby punktów za spełnienie poszczególnych kryteriów merytorycznych punktowych. Warunkiem uznania ww. kryteriów za spełnione jest wprowadzenie korekty wskazanej przez oceniających w kartach oceny projektu lub uzyskanie od Wnioskodawcy uzasadnienia dotyczącego określonych zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu na etapie negocjacji.

Na etapie oceny merytorycznej dokonana zostanie weryfikacja spełniania przez wniosek o dofinansowanie projektu kryteriów merytorycznych zerojedynkowych. Ma ona postać „0-1", tzn. „nie spełnia-spełnia". Wnioski o dofinansowanie projektów niespełniające jednego lub więcej ww. kryteriów zostaną odrzucone i nie będą podlegać dalszej ocenie chyba, że istnieje możliwość dokonania ich warunkowej oceny. 164

Projekt może uzyskać maksymalnie 100 punktów za spełnienie **kryteriów merytorycznych punktowych.** Pozytywna ocena merytoryczna oznacza spełnienie przez projekt kryteriów merytorycznych punktowych w minimalnym zakresie tzn. uzyskanie od każdego z obydwu oceniających co najmniej 60 punktów ogółem oraz 60% punktów za spełnienie każdego z kryteriów merytorycznych. 165

Ocena każdego kryterium merytorycznego punktowego przedstawiana jest w postaci liczb całkowitych. W przypadku bezwarunkowego przyznania za spełnienie danego kryterium merytorycznego mniejszej niż maksymalna liczby punktów, oceniający uzasadnia ocenę. 166

Jeżeli projekt został pozytywnie oceniony przez obu oceniających, może uzyskać dodatkowe punkty za spełnienie **kryteriów specyficznych fakultatywnych**, o ile ich spełnienie wynika z treści wniosku o dofinansowanie projektu. Specyficzne kryteria fakultatywne dotyczą preferowania pewnych typów projektów. 167

UWAGA ! Po etapie oceny spełniania kryteriów merytorycznych wniosków o dofinansowanie projektu na stronie internetowej zamieszczane są informacje o projektach zakwalifikowanych do kolejnego etapu konkursu. 168

5.4.2 Rozbieżność w ocenie 169

W przypadku wystąpienia rozbieżności w ocenie kryteriów merytorycznych zerojedynkowych i/lub specyficznych fakultatywnych (tj. w sytuacji, w której jeden z oceniających uznaje kryterium za spełnione, zaś drugi za niespełnione) Przewodniczący KOP rozstrzyga je na podstawie wyjaśnień przedstawionych przez oceniających.

Jeżeli stwierdzono, iż występuje znaczna rozbieżność w ocenie – projekt kierowany jest do trzeciej oceny, która jest dokonywana przez członka KOP, niebiorącego udziału w pierwotnej ocenie danego wniosku o dofinansowanie projektu. Znaczna rozbieżność w ocenie jest ustalana po otrzymaniu ocen dwóch oceniających. 170

Jako znaczna rozbieżność w ocenie, skutkująca skierowaniem wniosku o dofinansowanie projektu do trzeciej oceny, traktowana jest sytuacja wystąpienia różnicy między sumą punktów przyznanych przez pierwszego i drugiego oceniającego (za kryteria merytoryczne punktowe, bez uwzględniania ewentualnych punktów dodatkowych), która jest większa niż 20 punktów bezwarunkowych oraz jednocześnie jeden z oceniających ocenił wniosek o dofinansowanie projektu pozytywnie (lub warunkowo pozytywnie), a drugi – negatywnie. 171

Wynik oceny jest ustalany na podstawie trzeciej oceny oraz tej, która jest do niej najbardziej zbliżona punktowo. Jeżeli różnica punktowa między trzecią oceną wynosi tyle samo punktów w porównaniu z oceną pierwszą i drugą, wynik oceny jest ustalany na podstawie trzeciej oceny oraz tej, która jest z nią zbieżna w kwestii statusu (pozytywny/negatywny). 172

5.4.3 Negocjacje

173 Negocjacje przeprowadzane z Wnioskodawcą są częścią etapu oceny merytorycznej. Na etapie oceny merytorycznej oceniający może skierować wniosek o dofinansowanie projektu do negocjacji, jedynie w sytuacji, gdy w ramach oceny bezwarunkowej wniosek o dofinansowanie projektu uzyskał co najmniej 60 punktów ogółem oraz 60% punktów za spełnienie każdego z kryteriów merytorycznych.

174 Kierując projekt do negocjacji oceniający w Karcie oceny merytorycznej:

- wskazują ich zakres, podając, jakie korekty należy wprowadzić do wniosku o dofinansowanie projektu lub jakie uzasadnienia dotyczące określonych zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu KOP powinna uzyskać od Wnioskodawcy w trakcie negocjacji, aby ocena warunkowa stała się oceną ostateczną;
- wyczerpująco uzasadniają swoje stanowisko oraz
- wskazują liczbę punktów przyznanych warunkowo za spełnianie kryteriów i/lub uznają kryteria merytoryczne zerojedynkowe za spełnione warunkowo.

175 Każdy z oceniających może:

- zaproponować zmniejszenie wartości projektu o maksymalnie 25% w związku ze zidentyfikowaniem wydatków niekwalifikowanych, w szczególności niezgodnych ze stawkami rynkowymi (dotyczy to również sytuacji, gdy łączna wartość usług/towarów uwzględnionych w budżecie projektu lub cała wartość projektu jest zawyżona w stosunku do stawek rynkowych) i/lub zbędnych z punktu widzenia realizacji projektu;
- zaproponować zwiększenie wartości projektu o maksymalnie 5% w związku z wprowadzeniem dodatkowych, nieprzewidzianych przez Wnioskodawcę zadań i/lub dokonać przesunięć części budżetu między poszczególnymi zadaniami, jeśli uzna, że takie zmiany są niezbędne do poprawnej realizacji projektu.

176 Negocjacje projektów są przeprowadzane przez członków KOP. Mogą to być członkowie KOP inni niż ci, którzy dokonywali oceny danego projektu.

177 Negocjacje projektów są przeprowadzane w formie pisemnej (w tym z wykorzystaniem elektronicznych kanałów komunikacji) lub ustnej (spotkanie obu stron).

178 Z przeprowadzonych negocjacji ustnych (i pisemnych, jeśli IOK tak zdecyduje) sporządza się podpisywany przez obie strony protokół ustaleń. Protokół zawiera opis przebiegu negocjacji umożliwiający jego późniejsze odtworzenie.

179 W terminie 7 dni po zatwierdzeniu przez Przewodniczącego KOP listy ocenionych wniosków o dofinansowanie projektów, wysyłane jest do Wnioskodawców pismo z wezwaniem do negocjacji. Wzywani do negocjacji są Wnioskodawcy, których wnioski o dofinansowanie projektów zostały ocenione

warunkowo, poczynając od tego, który na liście ma największą liczbę punktów warunkowych i trwa do momentu wyczerpania alokacji.

Wnioskodawca w ciągu 7 dni od otrzymania wezwania do negocjacji rozpoczyna negocjacje w wyznaczonej formie. Jako rozpoczęcie negocjacji należy rozumieć datę otrzymania przez IOK pisma w odpowiedzi na wezwanie do negocjacji (w przypadku negocjacji pisemnych) lub datę spotkania negocjacyjnego (w przypadku negocjacji ustnych). Niepodjęcie negocjacji przez Wnioskodawcę w wyznaczonym terminie lub przekazanie informacji o odstąpieniu, skutkować będzie niespełnieniem kryterium merytorycznego zerojedynkowego „Negocjacje zakończyły się wynikiem pozytywnym”. 180

Pismo, o którym mowa powyżej sporządzane jest na podstawie jednolitego stanowiska negocjacyjnego wypracowanego przez dwóch członków KOP i zawiera wskazanie zakresu negocjacji oraz uzasadnienie stanowiska z informacją o liczbie punktów, którą powinien otrzymać Wnioskodawca gdyby negocjacje zakończyły się wynikiem pozytywnym. 181

Negocjacje wraz ze złożeniem przez Wnioskodawcę zaktualizowanego wniosku o dofinansowanie projektu (w przypadku pozytywnie zakończonych negocjacji) muszą zakończyć się w terminie 21 dni od ich rozpoczęcia. 182

5.5 Lista rankingowa 183

Po zakończonych negocjacjach zostaje przygotowana lista rankingowa, czyli lista wszystkich projektów podlegających ocenie merytorycznej.

Końcową ocenę projektu stanowi średnia arytmetyczna z dwóch wiążących ocen. Tak obliczonej średniej nie zaokrągla się, lecz przedstawia wraz z częścią ułamkową. 184

W przypadku dwóch lub więcej projektów o równej ogólnej liczbie punktów, wyższe miejsce na liście rankingowej otrzymuje ten, który uzyskał kolejno wyższą liczbę punktów w następujących kryteriach merytorycznych punktowych: 185

1. Adekwatność doboru grupy docelowej do właściwego celu szczegółowego Priorytetu Inwestycyjnego RPO WiM 2014-2020 oraz jakość diagnozy specyfiki tej grupy.
2. Spójność zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu oraz trafność doboru i opisu tych zadań.
3. Prawidłowość budżetu projektu.
4. Zgodność projektu z właściwym celem szczegółowym Priorytetu Inwestycyjnego RPO WiM 2014-2020 oraz adekwatność doboru i opisu wskaźników, źródeł oraz sposobu ich pomiaru.
5. Adekwatność potencjału Wnioskodawcy i Partnerów (o ile dotyczy) oraz sposobu zarządzania projektem.

6. Adekwatność doświadczenia Wnioskodawcy i Partnerów (o ile dotyczy) do zakresu realizacji projektu oraz ich potencjał społeczny.
7. Trafność opisanej analizy ryzyka nieosiągnięcia założeń projektu.

Rozstrzygnięcie konkursu następuje przez zatwierdzenie przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego listy rankingowej. Rozstrzygnięcie konkursu jest równoznaczne z uznaniem wyników dokonanej oceny wniosków o dofinansowanie projektów oraz podjęciem decyzji w zakresie wyboru do dofinansowania.

Niezwłocznie po zatwierdzeniu listy rankingowej sporządzana jest lista projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów (z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania), natomiast nie obejmie tych projektów, które brały udział w konkursie, ale nie uzyskały wymaganej liczby punktów lub nie spełniły kryteriów wyboru projektów.

W terminie 14 dni po zatwierdzeniu listy rankingowej wysyłane są do Wnioskodawców pisma informujące o wyniku oceny merytorycznej. Pismo o negatywnym wyniku oceny merytorycznej zawiera informacje o odrzuceniu wniosku o dofinansowanie projektu wraz z uzasadnieniem, kopie Kart oceny merytorycznej (z zachowaniem zasady anonimowości osób dokonujących oceny) oraz pouczenie Wnioskodawcy o przysługującym mu środku odwoławczym.

W przypadku kiedy projekt został wybrany do dofinansowania, kierowany jest on do realizacji. Natomiast w przypadku kiedy projekt nie został wybrany do dofinansowania, zostaje on zarchiwizowany w siedzibie Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego.

Sposób podania do publicznej wiadomości wyniku konkursu:

Po rozstrzygnięciu konkursu IZ zamieszcza na stronie internetowej oraz na portalu listę projektów wybranych do dofinansowania wyłącznie na podstawie spełnienia kryteriów wyboru kryteriów albo listę projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania.

5.6 Środki odwoławcze przysługujące Wnioskodawcy

Procedura odwoławcza została szczegółowo uregulowana w rozdziale 15 Ustawy wdrożeniowej. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do postępowania przed sądami administracyjnymi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi[9] określone dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3§ 2 pkt 4, z wyłączeniem

[9]Dz.U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.

art. 52-55, art.61 § 3-6, art. 115-122, art. 146, art. 150 i art. 152 tej ustawy (art. 64 Ustawy wdrożeniowej). Do procedury odwoławczej nie stosuje się przepisów KPA, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń i sposobu obliczania terminów.

Wnioskodawcy, w przypadku negatywnej oceny jego projektu, przysługuje prawo wniesienia protestu w celu ponownego sprawdzenia złożonego wniosku o dofinansowanie projektu w zakresie spełnienia kryteriów wyboru projektów.

Projekt zostaje oceniony negatywnie, gdy: 192

- nie uzyskał wymaganej liczby punktów lub nie spełnił kryteriów wyboru projektów, na skutek czego nie może być wybrany do dofinansowania albo skierowany do kolejnego etapu oceny;
- uzyskał wymaganą liczbę punktów lub spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na przyznanie dofinansowania.

5.6.1 Protest 193

Protest przysługuje od każdego etapu oceny przewidzianego w niniejszym Regulaminie konkursu i wnoszony jest bezpośrednio do IOK. Protest należy złożyć osobiście lub przesłać na adres sekretariatu IOK.

UWAGA ! Wnioskodawca może wnieść protest w terminie 14 dni od dnia doręczenia pisma informującego o wyniku oceny projektu. 194

W przypadku, gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie projektu do dofinansowania, okoliczność ta nie może stanowić wyłącznej przesłanki do wniesienia protestu. 195

W zakresie doręczeń i sposobu obliczania terminu stosuje się przepisy ustawy KPA. Korespondencję dotyczącą protestu doręcza się na adres Wnioskodawcy wskazany w złożonym proteście. Wnioskodawca zobowiązany jest do niezwłocznego (natychmiastowego) zawiadomienia w formie pisemnej o zmianie adresu do doręczeń pod rygorem uznania doręczenia pod ostatni wskazany adres za skuteczne. 196

Zachowanie terminu na wniesienie protestu ustala się na podstawie stempla pocztowego na przesyłce zawierającej protest (decyduje data nadania) lub pieczęci kancelaryjnej potwierdzającej osobiste doręczenie protestu. Nadanie faksu lub przesłanie skanu protestu na adres poczty elektronicznej IOK lub pracownika tej instytucji nie jest uznawane za złożenie protestu, gdyż dokument w takiej formie stanowi jedynie kopię oryginału i nie spełnia wymogu pisemności środka zaskarżenia. 197

Protest jest wnoszony w formie pisemnej i musi zawierać: 198

1. oznaczenie instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu,
2. oznaczenie Wnioskodawcy,
3. numer wniosku o dofinansowanie projektu,
4. wskazanie kryteriów wyboru projektów, z których oceną Wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem,
5. wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem Wnioskodawcy naruszenia takie miały miejsce, wraz z uzasadnieniem,
6. podpis Wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania Wnioskodawcy.

W przypadku wniesienia protestu niespełniającego wymogów formalnych, o których mowa w pkt: 1,2,3 i 6 lub zawierającego oczywiste omyłki, IOK wezwie Wnioskodawcę do jego uzupełnienia lub poprawienia w nim oczywistych omyłek w terminie 7 dni licząc od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia protestu bez rozpatrzenia. Uzupełnienie protestu w zakresie elementów, o których mowa pkt: 4, 5 jest niedopuszczalne. Wezwanie do uzupełnienia protestu lub poprawienie oczywistych omyłek wstrzymuje bieg terminu na rozpatrzenie protestu. Na prawo Wnioskodawcy do wniesienia protestu nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia. 199

Nie podlega rozpatrzeniu protest, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, został wniesiony: 200

1. po terminie;
2. przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania, o którym mowa w art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U.2013, poz.885 z późn. zm.);
3. bez spełnienia wymogów określonych w art. 54 ust. 2 pkt. 4 Ustawy wdrożeniowej tj. bez wskazania kryteriów wyboru projektów, z których oceną Wnioskodawca się nie zgadza wraz z uzasadnieniem.

Ponadto IOK pozostawia protest bez rozpatrzenia w przypadku, gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej wyczerpana zostanie kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach danego Działania RPO WiM 2014-2020.

W wyniku rozpatrzenia protestu IOK może: 201

1. uwzględnić protest - w przypadku uwzględnienia protestu IOK kieruje projekt do właściwego etapu oceny albo umieszcza go na liście projektów wybranych do dofinansowania;

2. nie uwzględnić protestu - w przypadku nieuwzględnienia protestu IOK informuje o możliwości wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

IOK informuje Wnioskodawcę na piśmie o wyniku rozpatrzenia protestu. Protest rozpatrywany jest w ciągu 30 dni od dnia wpływu protestu do IOK. W uzasadnionych przypadkach termin rozpatrzenia protestu może zostać przedłużony(np. w przypadku skorzystania z pomocy ekspertów) jednakże nie może przekroczyć łącznie 60 dni. O przedłużeniu terminu rozpatrywania protestu IOK informuje Wnioskodawcę na piśmie. 202

5.6.2 Skarga do sądu administracyjnego

203

W przypadku nieuwzględnienia protestu lub pozostawienia protestu bez rozpatrzenia Wnioskodawca może wnieść skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Skarga wnoszona jest przez Wnioskodawcę w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o nieuwzględnieniu protestu lub pozostawieniu go bez rozpatrzenia, wraz z kompletną dokumentacją w sprawie: 204

1. wniosek o dofinansowanie projektu,
2. informację o wynikach oceny projektu,
3. wniesiony protest,
4. informację dotyczącą nieuwzględnienia protestu albo pozostawienia protestu bez rozpatrzenia
   - wraz z ewentualnymi załącznikami.

Kompletna dokumentacja jest wnoszona przez Wnioskodawcę w oryginale lub w postaci uwierzytelnionej kopii. Wniesienie skargi: 205

- po terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o nieuwzględnieniu protestu lub pozostawieniu go bez rozpatrzenia,
- bez kompletnej dokumentacji,
- bez uiszczania wpisu stałego w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o nieuwzględnieniu protestu lub pozostawieniu go bez rozpatrzenia,

powoduje pozostawienie skargi bez rozpatrzenia z zastrzeżeniem, iż w przypadku wniesienia skargi bez kompletnej dokumentacji lub bez uiszczenia wpisu stałego sąd wzywa Wnioskodawcę do uzupełnienia dokumentacji lub uiszczenia wpisu stałego w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem pozostawienie skargi bez rozpatrzenia. Wezwanie wstrzymuje bieg terminu na jego rozpoznanie.

Na prawo Wnioskodawcy do wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia (art. 63 Ustawy wdrożeniowej). 206

Wojewódzki Sąd Administracyjny rozpatruje skargę w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia. W wyniku rozpoznania skargi wojewódzki sąd administracyjny może: 207

1) uwzględnić skargę, stwierdzając, że:
   a) ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i naruszenie to miało istotny wpływ na wynik oceny, przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpatrzenia przez IZ,
   b) pozostawienie protestu bez rozpatrzenia było nieuzasadnione, przekazując jednocześnie sprawę do rozpatrzenia przez IZ,
2) oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia,
3) umorzyć postępowanie w sprawie, jeżeli jest ono bezprzedmiotowe.

Od wyroku sądu administracyjnego przysługuje możliwość wniesienia skargi kasacyjnej bezpośrednio do Naczelnego Sądu Administracyjnego przez: 208

1. Wnioskodawcę;
2. IZ

- **w terminie 14 dni** od dnia doręczenia rozstrzygnięcia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Skarga kasacyjna rozpatrywana jest przez Naczelny Sąd Administracyjny w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia. 209

Prawomocne rozstrzygnięcie sądu administracyjnego polegające na oddaleniu skargi, odrzuceniu skargi albo pozostawieniu skargi bez rozpatrzenia kończy procedurę odwoławczą oraz procedurę wyboru projektu (art. 66 Ustawy wdrożeniowej). 210

W przypadku, gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej wyczerpana zostanie kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach danego Działania RPO WiM 2014-2020, sąd uwzględniając skargę, stwierdza tylko, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i nie przekazuje sprawy do ponownego rozpatrzenia. 211

Procedura odwoławcza nie wstrzymuje zawierania umów z Wnioskodawcami, których projekty zostały wybrane do dofinansowania, w tym nie wstrzymuje biegu procedury wyboru projektów (art. 65 Ustawy wdrożeniowej). 212

5.7 Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu

213

Wnioskodawca, którego projekt został wyłoniony do dofinansowania, podpisuje z IZ umowę o dofinansowanie projektu, której wzór stanowi załącznik nr 6 do Regulaminu konkursu. Beneficjent zobowiązany jest realizować projekt zgodnie z treścią wniosku o dofinansowanie projektu, Regulaminem konkursu, umową o dofinansowanie projektu oraz właściwymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego.

5.7.1 Dokumenty wymagane do przygotowania i podpisania umowy o dofinansowanie projektu

214

IZ będzie wymagać od podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie złożenia, **w terminie 7 dni**(dodatkowe 2 dni w przypadku każdego dodatkowego Partnera) od daty otrzymania przez Wnioskodawcę informacji o możliwości podpisania umowy o dofinansowanie projektu, następujących załączników[10] (oryginałów lub kopii poświadczonych przez Wnioskodawcę za zgodność z oryginałem):

1) Oświadczenia, że zapisy wniosku o dofinansowanie projektu, w tym dotyczące złożonych oświadczeń, nie uległy zmianie w okresie od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie projektu do dnia złożenia przedmiotowego oświadczenia;
2) Kopii statutu lub innego dokumentu stanowiącego podstawę prawną działalności Wnioskodawcy (w przypadku osób prawnych; dokumenty te nie są wymagane od jednostek sektora finansów publicznych, w tym jednostek samorządu terytorialnego);
   - Uczelnie publiczne: statut uczelni publicznej, dokument o powołaniu rektora lub innych osób uprawnionych do reprezentacji uczelni publicznej;
   - Uczelnie niepubliczne: aktualny wypis z rejestru uczelni niepublicznych, statut uczelni niepublicznej, dokument o powołaniu rektora lub innych osób uprawnionych do reprezentacji uczelni niepublicznej, zaświadczenie o wpisie do rejestru/ewidencji właściwych dla formy organizacyjnej organu założycielskiego;
3) Dane osoby/osób reprezentującej/-ych Wnioskodawcę przy podpisywaniu umowy o dofinansowanie projektu (imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe);
4) Pełnomocnictwo do reprezentowania ubiegającego się o dofinansowanie (dokument wymagany, gdy wniosek o dofinansowanie projektu jest podpisywany przez osobę/y nieposiadającą/e statutowych uprawnień do reprezentowania Wnioskodawcy).W treści pełnomocnictwa należy zawrzeć następujące informacje: tytuł projektu, numer konkursu, w ramach którego projekt został złożony, nazwę i numer

[10] IZ będzie wymagała tylko takich załączników, które będą dopasowane do charakteru działalności Wnioskodawcy.

działania/poddziałania; ponadto, w treści dokumentu należy dokładnie określić zakres udzielanego pełnomocnictwa, np. poprzez zamieszczenie klauzuli: „pełnomocnictwo do składania oświadczeń woli w imieniu … w zakresie związanym ze złożeniem wniosku(ów) o dofinansowanie projektu pt. … w ramach konkursu … oraz jego realizacją, w tym do: podpisania wniosku o dofinansowanie projektu, potwierdzania za zgodność z oryginałem kopii dokumentów związanych z realizacją projektu, podpisania umowy o dofinansowanie projektu, podpisywania aneksów do umowy o dofinansowanie projektu, w przypadku zabezpieczenia w formie weksla wymagana jest dodatkowa klauzula „pełnomocnictwo do podpisania weksla in blanco i deklaracji wystawcy weksla in blanco";

5) Potwierdzenia założenia na rzecz Wnioskodawcy i Partnera (o ile dotyczy) wyodrębnionego rachunku bankowego/rachunków bankowych na potrzeby danego projektu - kserokopia umowy z bankiem potwierdzona za zgodność z oryginałem lub w przypadku jednostek samorządu terytorialnego zaświadczenie o prowadzeniu rachunku/rachunków. W przypadku projektów w całości rozliczanych w oparciu o kwoty ryczałtowe Wnioskodawca przekazuje w formie oświadczenia informację o rachunku, na który należy przekazać transze dofinansowania.
6) Oświadczenia Wnioskodawcy i Partnera (o ile dotyczy) o wykorzystywaniu wyodrębnionego rachunku bankowego/rachunków bankowych tylko i wyłącznie na potrzeby realizacji projektu (w treści oświadczenia należy zawrzeć nr i tytuł projektu) wraz z zobowiązaniem, że z wyodrębnionego dla projektu rachunku bankowego nie będą dokonywane wypłaty niezwiązane z realizowanym projektem (zobowiązanie nie dotyczy wydatków ponoszonych w ramach kwot ryczałtowych lub projektów w całości rozliczanych w oparciu o kwoty ryczałtowe).
7) Kopii umowy/porozumienia między Partnerami (potwierdzona za zgodność z oryginałem), o których mowa w art. 33 Ustawy wdrożeniowej;
8) Oświadczenia dotyczące realizacji projektów w danej Instytucji (zobacz akapit 226). 215

IZ zastrzega sobie prawo do żądania od Wnioskodawcy innych dokumentów niż wymienione wyżej w przypadku, gdy będzie tego wymagała specyfika projektu.

Zaznacza się, iż w przypadku Wnioskodawców będących jednostkami sektora finansów publicznych umowa o dofinansowanie projektu wymagać będzie kontrasygnaty skarbnika/głównego księgowego. 216

5.7.2 Zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu 217

Po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu Beneficjent jest zobowiązany do wniesienia zabezpieczenia prawidłowej jej realizacji, którym (co do zasady) jest składany przez Beneficjenta weksel in

blanco wraz z wypełnioną deklaracją wekslową wystawcy weksla in blanco, nie później niż w terminie 15 dni roboczych[11]od dnia podpisania umowy o dofinansowanie projektu. Podpisanie, opatrzenie pieczęciami oraz umieszczenie klauzul wekslowych osobiście lub przez osobę uprawnioną odbywa się w obecności pracownika IZ. W uzasadnionych przypadkach dokument może zostać doręczony w inny sposób, jednakże weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową musi być zgodny ze wzorem przekazanym przez IZ, a zgodność podpisów osób reprezentujących Beneficjenta musi zostać potwierdzona notarialnie. 218

W przypadku wadliwego wypełnienia weksla in blanco przez Beneficjenta, IZ odmawia przyjęcia weksla in blanco. Beneficjent jest zobowiązany do ponownego wypełnienia weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową. 219

Zabezpieczenie prawidłowej realizacji projektu w przypadku weksla in blanco powinno być ustanowione (co do zasady)na kwotę nie mniejszą niż wysokość przyznanego dofinansowania oraz obejmować okres rozliczenia końcowego projektu, w tym zbadania jego trwałości przez IZ. 220

W przypadku gdy wartość dofinansowania projektu przekracza limit 10 mln PLN zabezpieczenie wnoszone jest w jednej z następujących form[12]:

- gwarancja bankowa;
- gwarancja ubezpieczeniowa. 221

Zabezpieczenie inne niż weksel in blanco należy dostarczyć nie później niż w terminie 20 dni roboczych[13] od daty podpisania umowy o dofinansowanie projektu. 222

Ponadto zabezpieczenie w formie gwarancji bankowej, gwarancji ubezpieczeniowej musi spełniać następujące warunki:

- zobowiązanie gwaranta[14]do bezwarunkowej, nieodwołalnej i na pierwsze żądanie IZ, wypłaty roszczenia. Na kwotę roszczenia składa się kwota wypłaconych Beneficjentowi[15]środków wraz z odsetkami naliczonymi zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu zawartej przez

[11]W przypadku, gdy z przyczyn obiektywnych nie jest możliwe złożenie zabezpieczenia przez Beneficjenta w terminie 15 dni roboczych od daty podpisania umowy, zmiana terminu złożenia zabezpieczenia może nastąpić jedynie na pisemny wniosek Beneficjenta, za zgodą IZ.

[12]Zgodnie z § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. Nr 223 poz. 1786 z późn. zm.). Formy wybierane są przez IZ.

[13]W przypadku, gdy z przyczyn obiektywnych nie jest możliwe złożenie zabezpieczenia przez Beneficjenta w terminie 20 dni roboczych od daty podpisania umowy o dofinansowanie projektu, zmiana terminu złożenia zabezpieczenia może nastąpić jedynie na pisemny wniosek Beneficjenta, za zgodą IZ.

[14]W przypadku gwarancji bankowej gwarantem jest bank, w przypadku gwarancji ubezpieczeniowej gwarantem jest ubezpieczyciel.

[15]Beneficjent to podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 Rozporządzenia ogólnego, oraz podmiot, o którym mowa w art. 63 Rozporządzenia ogólnego, z którym zawarto umowę o dofinansowanie projektu.

IŻ z Beneficjentem. Jednakże kwota, jaka może być wypłacona, dotyczy maksymalnej wysokości sumy określonej w gwarancji (tzw. sumy gwarancyjnej);

- zobowiązanie, iż wypłata roszczenia następuje na podstawie pisemnego pierwszego żądania zapłaty, zawierającego oświadczenie, że Beneficjent nie wywiązał się ze zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu. Do żądania dołączone będzie wezwanie skierowane przez IZ do Beneficjenta zawierające obowiązek zwrotu wypłaconych środków.

223 IZ zwraca uwagę, iż w przypadku zawarcia w Instytucji[16] przez Beneficjenta kilku umów o dofinansowanie projektów w ramach RPO WiM 2014-2020, których okres realizacji nakłada się na siebie i dla których łączna wartość dofinansowania (wynikająca z zawartych umów o dofinansowanie projektów) przekracza limit 10 mln PLN, wówczas zabezpieczenie umowy o dofinansowanie projektu, której podpisanie powoduje przekroczenie ww. limitu oraz każdej kolejnej umowy o dofinansowanie projektu ustanowione jest w jednej z dwóch powyżej wskazanych form, przy czym wybór odpowiedniego zabezpieczenia należy do IZ.

224 Jednocześnie w sytuacji, w której zakończenie realizacji jednego z projektów skutkuje zmniejszeniem łącznej wartości dofinansowania poniżej ww. kwoty, dopuszczalna jest zmiana przyjętej formy zabezpieczenia na weksel in blanco w trakcie realizacji projektu.

225 W przypadku zastosowania innej formy zabezpieczenia niż weksel in blanco, zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu powinno być ustanowione w wysokości co najmniej równowartości najwyższej transzy zaliczki wynikającej z umowy o dofinansowanie projektu[17].

Gdy Beneficjentem jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą pozostająca w związku małżeńskim i nieposiadająca rozdzielności majątkowej, należy dodatkowo dostarczyć oświadczenie współmałżonka o wyrażeniu zgody na zaciąganie zobowiązań finansowych.

226 IZ zobowiązuje również Beneficjenta do złożenia stosownego oświadczenia dotyczącego realizacji projektów w danej Instytucji. Oświadczenie powinno zawierać informacje tj.: nr projektu, tytuł projektu, datę podpisania umowy o dofinansowanie projektu, okres realizacji projektu, łączną kwotę, na jaką jest realizowany projekt oraz zaktualizowany harmonogram płatności. Oświadczenie ma na celu weryfikację łącznej kwoty projektów realizowanych w danej Instytucji oraz określenie przez IZ właściwej formy zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu.

---

[16]Przez Instytucję należy rozumieć Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

[17]Zgodnie z § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. Nr 223 poz. 1786 z późn. zm.).

UWAGA ! Prawidłowe wniesienie zabezpieczenia jest koniecznym warunkiem uruchomienia wypłaty środków. 227

UWAGA ! Wnoszenie zabezpieczeń nie jest wymagane przy projektach realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych. 228

UWAGA ! W przypadku podmiotów świadczących usługi publiczne lub usługi w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 93 i art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu UE lub są instytutem badawczym w rozumieniu ustawy z 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych wymagane jest wniesienie zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu, zgodnie z § 6 ust. 2, ust 4 w związku z ust. 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. Nr 223 poz. 1786 z późn. zm.). 229

Po zakończeniu projektu i jego prawidłowym rozliczeniu Beneficjent zwraca się na piśmie do IZ o możliwość odbioru dokumentu stanowiącego zabezpieczenie należytego wykonania umowy o dofinansowanie projektu. W przypadku gdy Beneficjent nie złoży pisemnej prośby o zwrot zabezpieczenia, wówczas dokumenty stanowiące zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu zostaną komisyjnie zniszczone. 230

W przypadku wszczęcia postępowania administracyjnego w celu wydania decyzji o zwrocie środków, podjętej na podstawie przepisów ustawy o finansach publicznych albo postępowania sądowo-administracyjnego wszczętego/podjętego w wyniku zaskarżenia takiej decyzji, albo w przypadku wszczęcia egzekucji administracyjnej, zwrot dokumentu stanowiącego zabezpieczenie realizacji umowy o dofinansowanie projektu może nastąpić po zakończeniu postępowania i po odzyskaniu środków. 231

UWAGA ! W przypadku, gdy Wnioskodawca przewiduje trwałość projektu lub rezultatów, zwrot dokumentu stanowiącego zabezpieczenie następuje po upływie okresu trwałości (zobacz akapity 277-283). 232

VI. Wniosek o dofinansowanie projektu

6.1 Część ogólna

Ta część Regulaminu konkursu ma być pomocna w przygotowaniu dobrego wniosku o dofinansowanie projektu, którego zapisy pozwolą prawidłowo zrealizować zamierzone cele z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz pozwolą zapobiec najczęściej występującym ryzykom w realizacji projektu.

Klucz do sukcesu tkwi w przygotowaniu. Im więcej danych zostanie zgromadzonych, im więcej przemyśleń dotyczących celu, działań, budżetu czy harmonogramu dokona się wcześniej, tym łatwiejsze będzie napisanie wniosku o dofinansowanie projektu.

Poniżej przedstawiono etapy pracy nad stworzeniem wniosku o dofinansowanie projektu:

1. Zidentyfikowanie oraz wskazanie problemu oraz sprawdzenie czy jego rozwiązanie wpisuje się w cel szczegółowy dla Działania 2.1 *Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej* RPO WiM 2014-2020. Np. jeżeli celem szczegółowym jest zwiększenie dostępności i jakości edukacji przedszkolnej w województwie warmińsko-mazurskim.
2. Określenie grupy docelowej poprzez wskazanie i uzasadnienie kogo oraz dlaczego chcemy objąć wsparciem w ramach projektu, w jaki sposób zamierzamy dotrzeć do naszej grupy docelowej ze wskazaniem sposobu rekrutacji, wskazania barier oraz potrzeb uczestników projektu.
3. Wybranie wskaźników, które będą w sposób precyzyjny i mierzalny monitorowały realizację celu projektu tj. kiedy można uznać, że zidentyfikowany we wniosku o dofinansowanie projektu problem został rozwiązany lub złagodzony, a projekt zakończył się sukcesem.
4. Zaplanowanie zadań, które będą realizowane w ramach projektu. Zadania powinny być opisane szczegółowo, tj. w sposób umożliwiający ocenę zasadności każdego ich elementu, spójności harmonogramu (kolejności działań), racjonalności zakresu wsparcia, w tym zakresu merytorycznego udzielanej pomocy oraz dalszej oceny kwalifikowalności konkretnych wydatków wymienionych w budżecie projektu, z uwzględnieniem uzasadnienia potrzeby ich realizacji.
5. Przedstawienie posiadanego doświadczenia Wnioskodawcy oraz Partnerów (jeśli dotyczy) w realizacji podobnych przedsięwzięć (w odniesieniu do zakresu tematycznego, grupy docelowej, terytorium). Ważne jest również wykazanie posiadanego potencjału finansowego oraz technicznego Wnioskodawcy i Parterów (jeśli dotyczy) oraz sposobu w jaki przełoży się to na realizację projektu.
6. Skonstruowanie szczegółowego budżetu projektu, mając na uwadze, aby wydatki były zaplanowane w sposób racjonalny i efektywny oraz ich poniesienie było niezbędne do realizacji projektu i osiągnięcia założonych celów.

We wniosku o dofinansowanie projektu należy także pamiętać o uwzględnieniu zapisów dotyczących zasady równości szans kobiet i mężczyzn, zasady niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady zrównoważonego rozwoju zgodnie z *Instrukcją.* 236

6.2 Grupa docelowa 237

W niniejszym punkcie wniosku o dofinansowanie projektu należy przedstawić opis grupy docelowej. Szczegółowe informacje zawarte zostały w *Instrukcji.* Poniżej wskazane zostały kwestie dodatkowe, wynikające ze specyfiki grupy docelowej wskazanej w części pierwszej Regulaminu konkursu (zobacz akapit nr 114) oraz te, na które IOK pragnie zwrócić szczególną uwagę.

Należy pamiętać, że jako grupę docelową traktujemy wyłącznie osoby otrzymujące wsparcie bezpośrednie, zgodnie ze SZOOP oraz *Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*. 238

UWAGA ! Projekty przewidujące wsparcie grupy docelowej innej niż wskazana w Regulaminie konkursu, będą odrzucane na etapie oceny merytorycznej **(kryterium merytoryczne zerojedynkowe)**. 239

6.2.1 Uzasadnienie, uczestnicy projektu, rekrutacja 240

Zasadność realizacji wsparcia każdorazowo powinna wynikać z diagnozy określającej sytuację grupy docelowej, potwierdzającej występowanie problemów/barier skutkujących nie uczestnictwem dzieci w edukacji przedszkolnej (np. przyczyny ekonomiczne, mentalnościowe, społeczne).

Rekrutacja dzieci prowadzona przez Wnioskodawcę odbywać powinna się z użyciem metod zapewniających skuteczne dotarcie do grupy docelowej, w oparciu o kryteria, gwarantujące objęcie wsparciem osób napotykających na wcześniej zdiagnozowane bariery (np. zła sytuacja materialna rodziców/opiekunów prawnych dzieci, wysokie czesne, odległość zamieszkania od ośrodka wychowania przedszkolnego). 241

Kryteria rekrutacji powinny uwzględniać potrzeby i specyfikę grup docelowych oraz znaleźć poparcie w oświadczeniach i odpowiednich dokumentach m.in. oświadczeniu określającym dochód przypadający na osobę w rodzinie kandydata ustalony zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, oświadczeniu o wielodzietności rodziny kandydata, orzeczeniu 242

o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) czy też prawomocnego sądu rodzinnego

orzekający rozwód lub separację lub akt zgonu oraz oświadczenie o samotnym wychowywaniu dziecka oraz niewychowywaniu żadnego dziecka wspólnie z jego rodzicem.

UWAGA ! Podstawowym zadaniem Beneficjenta jest ocena kwalifikowalności uczestnika projektu, tj. dopilnowanie, aby wsparciem nie została objęta osoba inna, niż wskazana w opisie grupy docelowej. 243

W treści wniosku o dofinansowanie projektu należy wykazać dokumenty (np. oświadczenia, zaświadczenia), które będą podstawą weryfikacji kwalifikowalności uczestnika projektu. Należy pamiętać, aby zebrać je od uczestników już na etapie rekrutacji. 244

Kolejną istotną kwestią jest to, aby dane wprowadzane do systemu informatycznego były zgodne ze zgromadzoną dokumentacją projektową. 245

Należy pamiętać, że opis zawarty w treści wniosku o dofinansowanie projektu jest wiążący. Weryfikacja zgodności późniejszej realizacji projektu z wnioskiem o dofinansowanie projektu jest jednym z głównych zadań IZ i jest przedmiotem kontroli. Przykładowo, jeśli w ramach rekrutacji zaplanowano utworzenie regulaminu rekrutacji, jego brak będzie poważnym uchybieniem. 246

6.2.2 Rozpoczęcie udziału w projekcie 247

Za rozpoczęcie udziału w projekcie (co do zasady) uznaje się dzień przystąpienia do pierwszej formy wsparcia w ramach projektu. Niemniej jednak dopuszcza się, aby moment rozpoczęcia udziału w projekcie był zbieżny z momentem zrekrutowania do projektu – gdy charakter wsparcia uzasadnia prowadzenie rekrutacji na wcześniejszym etapie realizacji projektu. W celu rozpoczęcia udziału osoby w projekcie niezbędne jest podanie przez nią lub jej opiekuna prawnego danych osobowych. 248

Uczestnika projektu należy poinformować o:

- możliwości odmowy podania danych wrażliwych;
- o obowiązku przekazania danych po zakończeniu projektu potrzebnych do wyliczenia wskaźników rezultatu bezpośredniego (np. udział w kształceniu lub szkoleniu) do 4 tygodni od zakończenia udziału w projekcie;
- obowiązku udziału w realizowanym badaniu ewaluacyjnym.

Warunkiem koniecznym do udziału w projekcie uczestnika będącego osobą fizyczną jest zebranie danych osobowych określonych w umowie o dofinansowanie projektu. Jeżeli nie jest 249

możliwe określenie wszystkich wymaganych danych osobowych, nie można wykazywać danej osoby jako uczestnika projektu, a co za tym idzie – powiązanych z nim wskaźników produktu i rezultatu. 250

6.2.3 Przetwarzanie danych osobowych

Beneficjent będzie pełnił rolę administratora danych osobowych, co oznacza, że będzie on zbierał i przetwarzał dane uczestników projektu. Sposób pracy z danymi osobowymi regulują: ustawa o ochronie danych osobowych oraz rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych. Z tymi dokumentami należy się zapoznać przed przystąpieniem do realizacji projektu, gdyż wynika z nich szereg obowiązków, w tym m.in. sporządzenie rejestru osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych, podjęcie środków zabezpieczających zbiory danych czy przygotowanie dokumentacji dotyczącej sposobu przetwarzania danych. Ponadto powierzone dane osobowe mogą być przetwarzane przez Beneficjenta wyłącznie w celu wskazanym w umowie o dofinansowanie projektu. Oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych musi być zgodne ze wzorem stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie projektu. 251

Powierzanie innym podmiotom prawa do przetwarzania danych osobowych wymaga zgody IZ oraz zawarcia umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych. 252

6.3 Cele, wskaźniki, ryzyka

Zgodnie z *Instrukcją* Wnioskodawca powinien opisać jaki cel chce osiągnąć dzięki zaplanowanym działaniom. Cel powinien wprost wynikać z problemów/potrzeb grupy docelowej, który wskazany był w pkt 3.1 wniosku. Trafność doboru celu oraz to, czy wpisuje się on w cel danego Działania podlegać będzie ocenie. 253

Zgodnie z *Instrukcją* na etapie przygotowania wniosku należy w treści wniosku uwzględnić także wskaźniki, których celem jest monitorowanie postępu rzeczowego projektu. Wyodrębnić można dwa rodzaje wskaźników (produktu i rezultatu): służące określeniu, czy projekt się udał, a więc czy jego cel został osiągnięty. Dodatkowo we wniosku mogą pojawić się wskaźniki niezbędne do rozliczenia kwot ryczałtowych. Te ostatnie zostały opisane w rozdziale 6.5 poświęconym przygotowaniu wniosku w zakresie kwot ryczałtowych. 254

Wskaźniki monitorujące cel powinny w sposób precyzyjny i mierzalny umożliwić weryfikację, na ile cel lub przewidziane w projekcie działania zostały zrealizowane, tj. kiedy można uznać, że

zidentyfikowany we wniosku o dofinansowanie projektu problem został rozwiązany lub złagodzony, a projekt zakończył się sukcesem. Ww. wskaźniki zostały, co do zasady, określone przez IZ RPO WiM 2014-2020[18], tak więc każdy Wnioskodawca zobowiązany jest wykazać je w treści wniosku realizowany w ramach (zobacz akapity 94-96). Wskaźniki te należy wybrać z listy rozwijanej dostępnej w systemie informatycznym.

Dla niniejszego konkursu określone zostały następujące wskaźniki:

- **wskaźniki produktu:**

- *Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej (osoby)* - Liczba dzieci, które zostały objęte wsparciem bezpośrednim w postaci dodatkowych zajęć zwiększających ich szanse edukacyjne w ramach edukacji przedszkolnej. Wsparcie polega na rozszerzeniu oferty placówki przedszkolnej o zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci, tj. realizowane w celu wyrównania stwierdzonych deficytów (np. zajęcia z logopedą, psychologiem, pedagogiem i terapeutą itp.), a także w celu podnoszenia jakości edukacji przedszkolnej.

- *Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie (sztuki)* - Liczba nowoutworzonych miejsc dla dzieci w :
- ośrodkach wychowania przedszkolnego (tj. przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, innych formach wychowania przedszkolnego),
- istniejącej bazie oświatowej,
- nowej bazie lokalowej w wyniku wsparcia udzielonego w projekcie.

Wsparcie polega na utworzeniu miejsca wychowania przedszkolnego i dofinansowaniu działalności bieżącej przez 12 miesięcy.

- *Liczba istniejących miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie w zakresie dostępnej bazy oświatowej (sztuki)* - Liczba miejsc dla dzieci w ramach:
- ośrodków wychowania przedszkolnego (przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, innych formach wychowania przedszkolnego),
- dostępnych statutowo miejsc w istniejącej bazie oświatowej w celu pełnego wykorzystania istniejącego potencjału lokalowego, które w wyniku występowania barier w dostępie, nie mogą zostać wykorzystane;

[18] Zgodnie z zał. 2 WLWK_EFS *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.*

- w wyniku wsparcia udzielonego w projekcie.

Wsparcie polega na udostępnieniu miejsca wychowania przedszkolnego i dofinansowaniu działalności bieżącej przez okres realizacji projektu nie dłuższy niż 24 miesiące.

- Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie (osoby) - Liczba wszystkich nauczycieli wychowania przedszkolnego, szkół i placówek dla dzieci i młodzieży objętych wsparciem, w programie. Formy wsparcia zostały opisane w każdym typie projektu.

- **Wskaźnik rezultatu bezpośredniego:**

- ***Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (osoby)*** - Definicja kwalifikacji jest zgodna z definicją zawartą w części dot. wskaźników EFS monitorowanych we wszystkich priorytetach inwestycyjnych dla wskaźnika liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu. Fakt nabycia kompetencji będzie weryfikowany w ramach następujących etapów:

a) **ETAP I** – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie,

b) **ETAP II** – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych,

c) **ETAP III** – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie,

d) **ETAP IV** – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie.

Kompetencja to wyodrębniony zestaw efektów uczenia się / kształcenia. Opis kompetencji zawiera jasno określone warunki, które powinien spełniać uczestnik projektu ubiegający się o nabycie kompetencji, tj. wyczerpującą informację o efektach uczenia się dla danej kompetencji oraz kryteria

i metody ich weryfikacji. Wykazywać należy wyłącznie kwalifikacje/kompetencje osiągnięte w wyniku interwencji EFS.

Weryfikacja następuje przed i po otrzymaniu wsparcia. Sposób weryfikacji wynika ze specyfiki efektów uczenia się. W zależności od zapisów wniosku o dofinansowanie projektu i

proponowanej kompleksowości wsparcia proces sprawdzenia, czy kompetencje zostały osiągnięte odbywa się po jednej lub kilku formach udzielonego wsparcia.

Co więcej, uwzględniając specyfikę **1 typu projektu** Wnioskodawca ma obowiązek wpisania **wskaźnika rezultatu długoterminowego**, tj. „**Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowaniu ze środków EFS" –** wskaźnik mierzy liczbę miejsc wychowania przedszkolnego utworzonych w ramach projektu dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, które funkcjonują co najmniej pełne 2 lata po zakończeniu finansowania działań. Podana liczba miejsc odpowiada liczbie zadeklarowanych miejsc w arkuszu organizacyjnym placówki.

Trwałość funkcjonowania nowych miejsc przedszkolnych utworzonych dzięki EFS w przedszkolach należy rozumieć jako instytucjonalną gotowość placówki do świadczenia usług przedszkolnych w ramach utworzonych w projekcie miejsc wychowania przedszkolnego.

Wskaźnik rezultatu długoterminowego odnotowuje efekt wsparcia 2 lata od daty zakończenia realizacji projektu.

> **UWAGA !** Ww. wskaźnik długoterminowy nie będzie mógł być wybrany z listy rozwijanej dostępnej w systemie informatycznym, ale będzie wymagał od Wnioskodawcy samodzielnego wpisania.

Dodatkowo Wnioskodawca zamieszcza **wskaźnik horyzontalny** we wniosku o dofinansowanie projektu, jeśli go realizuje i jest adekwatny do przedmiotu realizowanego przez niego projektu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami;
- Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych.

W sytuacji realizacji projektu, który wpływać będzie na realizację wskaźników horyzontalnych wyszczególnionych powyżej, konieczne jest ich monitorowanie na etapie wdrażania projektu. Nie jest obligatoryjne natomiast wskazywanie wartości docelowych dla tych wskaźników na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie projektu. Oznacza to, że na etapie wniosku o dofinansowanie projektu wartości docelowe tych wskaźników mogą przybrać wartość 0. Natomiast na etapie realizacji projektu powinien zostać odnotowany faktyczny przyrost wybranego

wskaźnika. Wnioskodawca dokonuje wyboru wskaźników horyzontalnych z listy rozwijanej wskaźników produktu.

UWAGA! W sytuacji, kiedy wskaźniki narzucone przez IZ nie dają możliwości pełnego monitorowania zakresu wsparcia oferowanego w projekcie, Wnioskodawca powinien zaproponować własne wskaźniki (specyficzne). Wskaźniki te służyć mogą do pomiaru stopnia osiągnięcia celu (wskaźniki rezultatu), kolejnych etapów realizacji zadań lub nawet poszczególnych produktów, usług itp. (wskaźniki produktu).

6.3.1 Moment pomiaru wskaźników

Moment pomiaru wskaźników obligatoryjnych został określony przez IZ, tak więc nie należy ich dodatkowo opisywać w treści wniosku o dofinansowanie projektu:

- **wskaźniki produktu** monitorowane są w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie; odstępstwa od tej reguły wskazano wyżej w definicji wskaźnika. Moment udziału został zdefiniowany w akapicie nr 254. Danych wykazanych we wskaźnikach produktu nie należy aktualizować w przypadku powrotu uczestnika do projektu.
- **wskaźniki rezultatu bezpośredniego** odnotowują efekt wsparcia bezpośrednio po zakończeniu udziału w projekcie i mierzone są do 4 tygodni od zakończenia przez uczestnika udziału w projekcie. Dane dotyczące sytuacji uczestnika po upływie 4 tygodni od zakończenia udziału w projekcie nie mogą być uwzględnione we wskaźnikach rezultatu bezpośredniego.

UWAGA! Okres realizacji projektu powinien być zaplanowany w taki sposób, aby możliwe było zmierzenie wykonania zaplanowanego wskaźnika rezultatu bezpośredniego.

Moment pomiaru **wskaźników własnych (specyficznych)**powinien być określony w treści wniosku o dofinansowanie projektu. Opis powinien być jednoznaczny i niebudzący wątpliwości interpretacyjnych, np.

- Liczba nauczycieli, która wzięła udział w szkoleniu/kursie z języka angielskiego (moment pomiaru - listy obecności/dzienniki zajęć na każdych zajęciach);

- Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje w zakresie języka angielskiego (moment pomiaru – dyplom/świadectwo uzyskania kwalifikacji w tym zakresie).

6.3.2 Wartość wskaźnika i jednostka pomiaru

Dla każdego wybranego wskaźnika należy określić jednostkę pomiaru oraz wartość docelową wskaźnika, jaką chcemy osiągnąć po zakończeniu realizacji zaplanowanych działań.

Dla niektórych wskaźników rezultatu lub specyficznych, wskazane jest określenie wartości bazowej, będzie to wówczas stan wyjściowy przed realizacją projektu (np. poziom zdawalności, stopa bezrobocia itp.). Wartość bazowa wskaźnika rezultatu powinna odzwierciedlać doświadczenie Wnioskodawcy w zakresie dotychczas zrealizowanych projektów i osiągniętych rezultatów, niemniej nie musi ograniczać się tylko do działań zrealizowanych przez tego Wnioskodawcę (może dotyczyć również wsparcia poza projektowego). W przypadku, gdy oszacowanie wartości bazowej wskaźnika nie jest celowe lub możliwe, będzie ona wynosić zero.

6.3.3 Źródła danych do pomiaru wskaźnika/sposób pomiaru wskaźnika

We wniosku o dofinansowanie projektu należy określić, w jaki sposób i na jakiej podstawie mierzone będą poszczególne wskaźniki – np. poprzez określenie dokumentów (certyfikaty, zestawienia, wyniki badań itd.), które potwierdzą ich osiągnięcie. Przy określaniu wskaźników należy wziąć pod uwagę dostępność i wiarygodność danych niezbędnych do pomiaru danego wskaźnika oraz ewentualną konieczność przeprowadzenia dodatkowych badań lub analiz. Opisując sposób pomiaru wskaźnika, należy zawrzeć informację dotyczącą częstotliwości pomiaru.

W przypadku wskaźników własnych niezbędne może być także doprecyzowanie definicji wskaźnika, o ile jest to konieczne ze względu na stopień skomplikowania zjawiska, które wskaźnik będzie monitorować.

UWAGA ! Dokumenty wskazane w źródłach danych do pomiaru wskaźnika powinny być przechowywane w dokumentacji projektowej i w razie potrzeby udostępniane IZ.

6.3.4 Ryzyko nieosiągnięcia założeń projektu

Na etapie opracowywania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach Działania 2.1 *Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej* Wnioskodawca uzupełnia punkt 3.3 zgodnie z *Instrukcją* w sytuacji, gdy kwota ogółem budżetu projektu lub przekracza 2 mln PLN.

Zgodnie z **regułą proporcjonalności** projekt rozliczany jest na etapie końcowego wniosku o płatność pod względem finansowym, proporcjonalnie do stopnia osiągnięcia założeń merytorycznych określonych we wniosku o dofinansowanie projektu.

Regułę proporcjonalności stosuje się:

- w przypadku niespełnienia kryterium zatwierdzonego przez Komitet Monitorujący Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 , IZ może uznać wszystkie lub odpowiednią część wydatków dotychczas rozliczonych w ramach projektu za niekwalifikowane;
- w przypadku nieosiągnięcia celu projektu[19]IZ może uznać wszystkie lub odpowiednią część wydatków dotychczas rozliczonych w ramach projektu za niekwalifikowalne. Wysokość wydatków niekwalifikowalnych uzależniona jest od stopnia niezrealizowania celu projektu. Wydatki niekwalifikowalne obejmują wydatki związane z tym zadaniem merytorycznym (zadaniami merytorycznymi), którego założenia nie zostały osiągnięte i proporcjonalnie koszty pośrednie. Stopień nieosiągnięcia założeń projektu określany jest przez IZ. 276

UWAGA ! Na etapie realizacji projektu należy zadbać o rzetelne gromadzenie dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie wskaźników, ze szczególnym naciskiem na dokumenty wskazane w treści wniosku o dofinansowanie projektu oraz umowie o dofinansowanie projektu. 277

6.3.5 Trwałość rezultatów projektu

278

W przypadku realizacji 1 typu projektu na etapie opracowywania wniosku o dofinansowanie projektu Wnioskodawca zobowiązany jest uzupełnić punkt 4.2 Trwałość rezultatów projektu zgodnie
z *Instrukcją*.

Uwzględniając w treści wniosku o dofinansowanie projektu wskaźniki narzucone przez IZ, Beneficjent zobowiązuje się tym samym do realizacji projektu w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie tych wskaźników w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości rezultatów projektu, a co za tym idzie – celów projektu. Okres trwałości rezultatów projektu każdorazowo został zdefiniowany w ramach wskaźnika, który należy utrzymać (zobacz akapity nr 258-261). 279 280

W treści wniosku o dofinansowanie projektu należy opisać, w jaki sposób utrzymana zostanie trwałość rezultatów projektu. Kwestia ta podlega ocenie, co oznacza, że im bardziej przemyślany sposób 281

[19]Wyrażonego wskaźnikami produktu lub rezultatu bezpośredniego w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu.

zapewnienia warunków niezbędnych do utrzymania rezultatu, tym wyższa liczba punktów przyznana w trakcie oceny merytorycznej. 282

Zgodność zakresu i terminu faktycznego utrzymania trwałości rezultatów z zakresem i terminem deklarowanym we wniosku o dofinansowanie projektu, może podlegać kontroli. 283

UWAGA ! Projekt można uznać za ostatecznie rozliczony dopiero po upływie okresu trwałości rezultatów projektu oraz trwałości projektu. Zobacz także akapity 258-261.

Przygotowując wniosek o dofinansowanie projektu w ramach 2 i 3 typu projektu Wnioskodawca nie uzupełnia punktu 4. 2 Trwałość projektu (pole jest nieaktywne). 284

Niemniej jednak w przypadku łączenia typów projektów Wnioskodawca ma obowiązek wypełnienia punktu 4.2 Trwałość projektu w odniesieniu do 1 typu projektu.

6.4 Zadania 285

Realizacja celu projektu następuje poprzez realizację zadań i jest mierzona przyjętymi wskaźnikami, które są przyporządkowane we wniosku o dofinansowanie projektu do poszczególnych zadań.

UWAGA ! W projektach realizowanych w ramach RPO WiM 2014-2020 nie ma zadania pt. „Zarządzanie projektem", „Rekrutacja", czy też „Promocja projektu", gdyż stanowią one element kosztów pośrednich(zobacz akapity 340-342).

286

Wydatki na działania świadomościowe (kampanie informacyjno-promocyjne i różne działania upowszechniające) są niekwalifikowalne – za wyjątkiem wydatków rozliczanych w ramach kosztów pośrednich.

Planując podział działań na zadania należy mieć na uwadze, że w przypadku rozliczenia kosztów na podstawie kwot ryczałtowych (patrz akapity 299-303) jedna kwota rozlicza jedno zadanie. 287

UWAGA ! W ramach projektów o wartości do 100 000 euro wkładu publicznego stosowanie kwot ryczałtowych jest obowiązkowe (zobacz akapity 295-305), przy czym nie jest możliwe rozliczenie w powyższy sposób projektu, którego wszystkie wydatki objęte są zamówieniem publicznym (tj. zamówieniem zgodnie z ustawą PZP lub zasadą konkurencyjności - akapity 353-358).

Opis zadań powinien zawierać elementy wymienione w *Instrukcji*. Zadania (a w ramach nich etapy) powinny zostać wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu zgodnie z przewidywaną kolejnością realizacji. Zadania powinny być opisane w sposób szczegółowy, tj. w sposób umożliwiający ocenę zasadności każdego ich elementu, spójności harmonogramu (kolejności działań), racjonalności zakresu wsparcia, w tym zakresu merytorycznego udzielanej pomocy, oraz dalszej oceny kwalifikowalności konkretnych wydatków wymienionych w budżecie projektu, z uwzględnieniem uzasadnienia potrzeby ich realizacji.

Projektując działania należy zwrócić uwagę na wymogi związane z angażowaniem personelu – zobacz akapity 330-331, zlecaniem usług merytorycznych - zobacz akapity 328-329 oraz ponoszeniem wydatków zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji patrz akapity 351-355.

UWAGA ! Należy pamiętać, że na etapie realizacji projektu mogą odbyć się kontrole w miejscu realizacji usług (wizyty monitoringowe), w związku z czym harmonogram powinien być aktualizowany na bieżąco i przesyłany do IZ.

PRZYKŁAD ! W przypadku organizacji szkoleń konieczne jest podanie najważniejszych informacji dotyczących sposobu ich organizacji (np. miejsce prowadzenia zajęć, liczba edycji kursu, warunki do jego rozpoczęcia, planowane terminy rozpoczęcia i zakończenia, planowane harmonogramy szkolenia z liczbą godzin szkoleniowych, zaangażowana kadra, hasłowy opis tematyki zajęć w zakresie umożliwiającym ocenę zasadności tego szkolenia, materiały szkoleniowe, jakie zostaną przekazane uczestnikom, itp. - o ile są one istotne dla oceny tego szkolenia).

Realizacja projektu powinna być udokumentowana w taki sposób, by umożliwić IZ prześledzenie przebiegu realizowanych procesów i dokonanie ich oceny. Realizując projekt należy pamiętać również o stosowaniu prawidłowych logotypów w ramach obowiązku promocji projektu. Logotypy udostępnia IZ.

UWAGA ! W ramach szczegółowego opisu zadań należy wskazać, w których zadaniach oraz w jaki sposób będą prowadzone działania na rzecz wyrównywania szans płci oraz opis, w jaki sposób projekt zrealizuje zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

6.5 Uproszczone metody rozliczania projektu

W przypadku projektów o wartości wkładu publicznego równej lub niższej niż 100 000 EUR[20] rozliczenie całości kosztów za pomocą kwot ryczałtowych jest obligatoryjne.

Jako wkład publiczny należy rozumieć dofinansowanie ze środków EFS wraz z dofinansowaniem ze środków Budżetu Państwa oraz wkład własny – o ile pochodzi ze środków publicznych np. JST, FP. O zakwalifikowaniu wkładu własnego do ww. kategorii decyduje status Beneficjenta/Partnera.

W przypadku, gdy wszystkie działania/zadania projektu będą realizowane z zastosowaniem trybu, o którym mowa w Podrozdziale 6.5 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020* (tj. PZP albo zasada konkurencyjności), działania/zadania te rozliczać można **wyłącznie** na podstawie rzeczywiście ponoszonych wydatków. W praktyce oznacza to brak możliwości otrzymania dofinansowania na realizację takiego projektu. W przypadku projektów, gdzie ww. wkład przekracza powyższą kwotę – zastosowanie kwot ryczałtowych nie jest możliwe.

UWAGA ! Jeśli wartość wkładu publicznego w projekcie w wyniku przeprowadzonych negocjacji obniży się poniżej 100 000 EUR w związku ze zidentyfikowaniem wydatków nieracjonalnych lub zawyżonych, zaś w projekcie nie przewidziano rozliczenia całości kosztów za pomocą metod uproszczonych, wniosek o dofinansowanie projektu nie będzie mógł uzyskać dofinansowania. W związku z powyższym przy planowaniu budżetu projektu należy zwrócić szczególną uwagę na niezbędność, racjonalność i efektywność zaplanowanych wydatków.

Kwoty ryczałtowe - to określona w umowie o dofinansowanie projektu kwota za wykonanie określonego we wniosku o dofinansowanie projektu zadania. Zaznaczyć należy, że IZ nie określa liczby zadań lub ich zakresu; sposób podziału działań realizowanych w ramach projektu na określone zadania zależy od Wnioskodawcy. Weryfikacja racjonalności kosztów ujętych w ramach kwoty odbywa się wyłącznie na etapie oceny wniosku o dofinansowanie projektu, na podstawie przedstawionego budżetu szczegółowego. Na etapie realizacji IZ nie bada rzeczywistych kosztów poniesionych przez Beneficjenta, jedynie weryfikuje, czy dane zadanie zostało zrealizowane zgodnie z założeniami, tj. czy wskaźnik przypisany do danego zadania został osiągnięty. Beneficjent nie ma obowiązku gromadzenia ani opisywania dokumentów księgowych na potwierdzenie poniesienia wydatków. W ramach kwoty ryczałtowej możliwe jest wykazanie wydatków objętych cross-financingiem lub dotyczących środków trwałych. Na etapie rozliczenia Beneficjent wykazuje je w wysokości określonej w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu.

[20]Do przeliczenia ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE (kurs opublikowany w: http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/index.cfm?fuseaction=home&Language=en) aktualny na dzień ogłoszenia konkursu, tj. 4,4534PLN PLN/1 EUR. Graniczna wartość wkładu publicznego na luty 2016 r. wyniesie więc 445 340 PLN.

Poniżej wskazano etapy przygotowania treści wniosku o dofinansowanie projektu rozliczanego kwotami ryczałtowymi:

1. opis zadania w pkt 4.1 wniosku o dofinansowanie projektu;
2. podanie w pkt 4.4 wskaźnika (wskaźników) rezultatu/produktu stanowiącego podstawę rozliczenia kwoty wraz z wartością docelową; należy zadbać, aby szczegółowo określić warunki, w jakich wskaźnik zostanie uznany za spełniony (np. frekwencja uczestnika, zdanie egzaminu, pozytywna ocena usługi przez uczestnika itp.);
3. zaproponowanie dokument/ów potwierdzającego/ych osiągnięcie ww. wskaźnika.

W przypadku nieosiągnięcia wskaźników podanych w pkt 4.4 uznaje się, iż Beneficjent nie wykonał zadania prawidłowo, a tym samym nie rozliczył przyznanej kwoty ryczałtowej. W związku z tym wydatki, które Beneficjent poniósł na zadanie objęte kwotą ryczałtową nie mogą być uznane za kwalifikowalne i podlegają one zwrotowi wraz z odsetkami.

W przypadku rozliczania projektów na podstawie kwot ryczałtowych IZ weryfikuje realizację działań i osiągnięcie wskaźników produktu lub rezultatu poprzez analizę wniosków o płatność oraz dokumentów stanowiących podstawę rozliczenia kwot ryczałtowych, a także podczas kontroli na miejscu lub wizyty monitoringowej.

UWAGA ! Nie ma możliwości zmiany sposobu rozliczania wydatków kwotami ryczałtowymi na podstawie faktycznie poniesionych wydatków i odwrotnie.

Stawki jednostkowe – IZ RPO WiM 2014-2020 nie dopuszcza możliwości zastosowania w przedmiotowym konkursie stawek jednostkowych.

6.6 Doświadczenie, partnerstwo

6.6.1 Doświadczenie Wnioskodawcy i Partnera

Na etapie oceny merytorycznej, weryfikacji podlega doświadczenie Wnioskodawcy/Partnera w realizacji podobnych przedsięwzięć, tj. skierowanych do takiej samej lub zbliżonej grupy wskazanej w podrozdziale 6.6.2, realizowanych na tym samym terenie, na którym realizowany będzie projekt lub oferujących podobne wsparcie, jakie Wnioskodawca zaplanował w swoim projekcie, a także doświadczenie w zarządzaniu projektami. Ocenie podlegać będzie również potencjał instytucjonalny (w tym kadrowy i finansowy) Wnioskodawcy/Partnera.

Wnioskodawca, który nie realizował projektów, może uzyskać dofinansowanie, ale należy pamiętać o tym, że opis doświadczenia jest jednym z elementów podlegających ocenie wniosku o dofinansowanie projektu. Doświadczenie należy uznać za spełnione jeżeli Wnioskodawca wykaże, iż zrealizował opisane projekty jako bezpośredni realizator bądź Partner, nie zaś jako podwykonawca.

6.6.2 Partnerstwo

Wybór Partnera/Partnerów w projekcie następuje zgodnie z art. 33 Ustawy wdrożeniowej oraz ograniczony jest wyłącznie do podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie (wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej).

W celu wspólnej realizacji projektów mogą być tworzone partnerstwa przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe realizujące wspólnie projekt, zwany dalej projektem partnerskim, na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów prawa krajowego i wspólnotowego.

Jeżeli do realizacji przedsięwzięcia zaangażowany/i będzie/będą Partner/rzy - należy uzasadnić potrzebę zaangażowania Partnera/Partnerów do realizacji konkretnego zadania w projekcie oraz opisać podział obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności Wnioskodawcy i Partnera/ów w ramach zadania lub jego części. Zamieszczony opis powinien być spójny z zaplanowanymi zadaniami ujętymi w punkcie 4.1 wniosku o dofinansowanie projektu. 304

Najważniejsze kwestie dotyczące realizacji zasady partnerstwa:

1. Utworzenie lub zainicjowanie partnerstwa musi nastąpić przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. Oznacza to, że partnerstwo musi zostać utworzone albo zainicjowane przed rozpoczęciem realizacji projektu. Wszyscy Partnerzy muszą być wskazani we wniosku o dofinansowanie projektu.
2. Postanowienia w pkt. 1 nie mają zastosowania do sytuacji, kiedy w trakcie realizacji projektu wprowadzany jest dodatkowy Partner (kolejny lub w miejsce dotychczasowego Partnera, który np. zrezygnował).
3. Wnioskodawca projektu, będący stroną umowy o dofinansowanie projektu, pełni rolę lidera partnerstwa. 305
4. Partner jest zaangażowany w realizację całego projektu, co oznacza, że uczestniczy również w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie projektu i zarządzaniu projektem, przy czym Partner może uczestniczyć w realizacji tylko części zadań w projekcie. 306
5. Udział Partnera/ów (wniesienie zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych) wiąże się z poniesieniem i wykazaniem we wniosku o dofinansowanie projektu kosztów związanych z działaniami projektowymi. Należy jednak przeanalizować także ewentualne ryzyka związane z realizacją projektu przez więcej niż jeden podmiot. 307
6. Zgodnie z art. 33 Ustawy wdrożeniowej pomiędzy Wnioskodawcą, a Partnerem/ów zawarta zostaje pisemna umowa o partnerstwie lub porozumienie, weryfikowana przez IOK przed zawarciem umowy o dofinansowanie projektu.

7. Umowa/porozumienie powinny regulować kwestie ewentualnej odpowiedzialności lidera i Partnera za realizację projektu, w tym za zwrot kosztów uznanych za niekwalifikowalne, a także regulować kwestie ewentualnych rozliczeń (regresu) między Partnerami.
8. W ramach partnerstwa niedopuszczalne są następujące sytuacje:
   - zawarcie partnerstwa przez podmiot z własną jednostką organizacyjną, w przypadku administracji samorządowej i rządowej oznacza to, iż organ administracji nie może uznać za Partnera/ów podległej mu jednostki budżetowej (nie dotyczy to jednostek nadzorowanych przez organ administracji oraz tych jednostek podległych organowi administracji, które na podstawie odrębnych przepisów mają osobowość prawną);
   - angażowanie jako personelu projektu pracowników Partnera/ów przez Wnioskodawcę i odwrotnie;
   - zlecanie zakupu towarów lub usług pomiędzy Wnioskodawcą, a Partnerem/ami i odwrotnie.
9. W przypadku, gdy przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu Partner/rzy zrezygnuje/ją z udziału w projekcie, IZ odstępuje od podpisania umowy o dofinansowanie projektu. Jeśli ww. sytuacja zaistnieje po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu, stosuje się odpowiednio reguły dotyczące wprowadzenia zmian do wniosku o dofinansowanie projektu, z zastrzeżeniem, że IZ może rozwiązać umowę o dofinansowanie projektu jeśli kontynuacja projektu nie jest zasadna z uwagi na niewystarczający potencjał lub doświadczenie nowego/ych Partnera/ów, bądź też z uwagi na etap realizacji lub specyfikę projektu. W szczególnych przypadkach IZ może wyrazić zgodę na kontynuację realizacji projektu samodzielnie przez Beneficjenta. Zapisy umowy o dofinansowanie projektu w zakresie siły wyższej oraz jej rozwiązania stosuje się odpowiednio.

W przypadku podmiotów nienależących do sektora finansów publicznych podmioty te indywidualnie określają zasady wyboru Partnera/ów projektu.

UWAGA ! Należy zwrócić uwagę na wymogi dotyczące partnerstwa wskazane w SZOOP, gdyż związane są z tym kryteria formalne podlegające ocenie (zobacz akapit 101).

6.7 Zasady konstruowania budżetu projektu

Podstawą sporządzenia budżetu projektu jest *Instrukcja.* Koszty projektu przedstawiane

UWAGA ! Zgodnie z art. 33 ust. 2 Ustawy wdrożeniowej, Wnioskodawca będący jednostką sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych dokonuje wyboru Partnerów spoza sektora finansów publicznych z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów.

W szczególności zobowiązany jest do:

1. ogłoszenia otwartego naboru Partnerów na swojej stronie internetowej wraz ze wskazaniem co najmniej 21-dniowego terminu na zgłaszanie się Partnerów;
2. uwzględnienia przy wyborze Partnerów: zgodności działania potencjalnego Partnera z celami partnerstwa, deklarowanego wkładu potencjalnego Partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenia w realizacji projektów o podobnym charakterze;
3. podania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji Partnera.

są w formie budżetu zadaniowego. Koszt każdego zadania kalkulowany jest w oparciu o budżet szczegółowy, dlatego ważne jest, aby wynikał on wprost z opisanych wcześniej zadań i ich etapów, bo jest on podstawą do oceny kwalifikowalności i racjonalności wydatków projektu przez KOP.

Należy uzasadnić wydatki, których wysokość przekracza średnie stawki rynkowe. Uśredniony koszt najczęściej pojawiających się wydatków został umieszczony w *Zestawieniu standardu i cen rynkowych w zakresie najczęściej finansowanych wydatków*, stanowiącym załącznik nr 7 do niniejszego Regulaminu konkursu.

Wnioskodawca przedstawia w budżecie planowane koszty projektu z podziałem na:

- koszty bezpośrednie – koszty dotyczące realizacji poszczególnych zadań merytorycznych w projekcie;
- koszty pośrednie – koszty administracyjne związane z obsługą i zarządzaniem projektem, rozliczane metodą uproszczoną.

6.7.1 Koszty bezpośrednie

Koszty bezpośrednie w ramach każdego zadania wynikają ze szczegółowej kalkulacji kosztów jednostkowych. Muszą one być oszacowane na racjonalnym poziomie. Nie mogą odbiegać od cen rynkowych, co więcej kategorie wydatków, których to dotyczy powinny opierać się na *Zestawieniu standardu i cen rynkowych w zakresie najczęściej finansowanych wydatków* obowiązującym dla konkursów i naborów ogłaszanych w województwie warmińsko-mazurskim w ramach Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w obszarze Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach kosztów bezpośrednich nie można ująć żadnego kosztu, który znajduje się w katalogu kosztów pośrednich, o których będzie mowa w dalszej części Regulaminu konkursu. Będzie to weryfikowane zarówno przez KOP, jak również już na etapie realizacji projektu.

6.7.2 Cross-financing oraz zakup środków trwałych

Cross-financing dotyczy **wyłącznie**:

- zakupu nieruchomości,
- zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku,
- dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń.

Wydatki ponoszone w ramach cross-financingu podlegają limitom wskazanym w tabeli poniżej. Limitom podlega także zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej lub wyższej niż 350,00 PLN netto. Zakup środków trwałych o wartości niższej niż 350,00 PLN netto nie podlega limitom.

W związku z powyższym, w przypadku wykazania w budżecie szczegółowym projektu wydatków kwalifikowalnych na zakup **środków trwałych o wartości od 350,00 zł do 440,00 zł**, w celu zweryfikowania poprawności odznaczenia pola wyboru wskazującego na środek trwały, należy w kolumnie „Kategoria kosztu" uzupełnić opis o **„%" stawki VAT**, np. kategoria kosztu: „Zakup drukarki atramentowej (23% VAT)".

UWAGA ! Cross–financing oraz zakup środków trwałych stanowią dwie odrębne kategorie wydatków w ramach RPO WiM 2014-2020.

Wskazane powyżej kategorie kosztów podlegają limitom w tym konkursie w zależności od wybranego do realizacji typu projektu:

Typ projektu	Limit cross-financingu	Limit środków trwałych + cross-financingu
1	do 8,5 % wartości projektu	do 10% wartości projektu
2	do 8,5 % wartości projektu	do 10 % wartości projektu

3	do 8,5 % wartości projektu	do 10 % wartości projektu

O czym trzeba pamiętać:

- Wydatek w ramach cross-financingu musi być powiązany wprost z głównymi zadaniami realizowanymi w ramach projektu, a bez niego realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- Koszty pozyskania środków trwałych, wartości niematerialnych lub prawnych oraz cross-financingu należy obowiązkowo uzasadnić pod budżetem w części 6.1.6 *„Uzasadnienie kosztów”*.
- Wydatki ponoszone na zakup środków trwałych oraz cross-financing powyżej kwoty określonej w zatwierdzonym do realizacji wniosku o dofinansowanie projektu będą niekwalifikowane.
- Zamiast zakupu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, można wskazać koszty ich amortyzacji, wówczas powyższe limity nie mają zastosowania.
- Koszty amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, kwalifikują się do współfinansowania, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
  - odpisy amortyzacyjne dotyczą środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które są niezbędne do prawidłowej realizacji projektu i bezpośrednio wykorzystywane do jego wdrażania;
  - kwalifikowalna wartość odpisów amortyzacyjnych odnosi się wyłącznie do okresu realizacji danego projektu;
  - odpisy amortyzacyjne zostały dokonane zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego;
  - wydatki poniesione na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych nie zostały zgłoszone jako wydatki kwalifikowalne projektu, ani też ich zakup nie był współfinansowany ze środków unijnych (dotyczy to sytuacji, w której Beneficjent kupuje aktywa na potrzeby projektu, ale nie może zrefundować kosztów zakupu);
  - odpisy amortyzacyjne dotyczą środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które zostały zakupione w sposób racjonalny i efektywny, tj. ich ceny nie są zawyżone w stosunku do cen i stawek rynkowych;
  - w przypadku, gdy środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wykorzystywane są także w innych celach niż realizacja projektu, kwalifikowalna jest tylko ta część odpisu amortyzacyjnego, która odpowiada proporcji wykorzystania aktywów w celu realizacji projektu.
- W przypadku zakupu środków trwałych należy rozróżnić:
  - środki trwałe bezpośrednio powiązane z przedmiotem projektu (np. wyposażenie pracowni komputerowych w szkole), wówczas koszt zakupu może zostać zakwalifikowany w całości;

- środki trwałe wykorzystywane w celu wspomagania procesu wdrażania projektu (np. rzutnik na szkolenia), wówczas wydatki na zakup mogą być kwalifikowane wyłącznie w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym za okres, w którym będą one wykorzystywane na rzecz projektu.

- Możliwy jest zakup używanych środków trwałych, ale jeśli spełnione są następujące warunki:
  - sprzedający środek trwały wystawił deklarację określającą jego pochodzenie;
  - sprzedający środek trwały potwierdził w deklaracji, że dany środek nie był w okresie poprzednich 7 lat (10 lat w przypadku nieruchomości) współfinansowany z pomocy UE lub w ramach dotacji z krajowych środków publicznych;
  - cena zakupu używanego środka trwałego nie przekracza jego wartości rynkowej i jest niższa niż koszt podobnego nowego sprzętu.

Zachowanie trwałości projektu w odniesieniu do współfinansowanej w ramach projektu infrastruktury lub inwestycji produkcyjnych (w ramach cross-financingu) jest obowiązkowe. Zgodnie z postanowieniami art. 71 rozporządzenia ogólnego, trwałość projektu musi być zachowana przez okres 5 lat (3 lat w przypadku MŚP - w odniesieniu do projektu, z którym związany jest wymóg utrzymania inwestycji lub miejsc pracy) od daty płatności końcowej na rzecz Beneficjenta. W przypadku, gdy przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej wprowadzają bardziej restrykcyjne wymogi w tym zakresie, wówczas stosuje się okres ustalony zgodnie z tymi przepisami. Zgodność zakresu i terminu faktycznego utrzymania trwałości projektu i/lub rezultatów z zakresem i terminem deklarowanym we wniosku o dofinansowanie projektu, może podlegać kontroli.

6.7.3 Wkład własny

W części 6.1.3 wniosku o dofinansowanie projektu *„Wkład własny”* należy określić wartość zaplanowanego do wniesienia wkładu własnego. Do realizacji projektu **jest wymagane** wniesienie przez Wnioskodawcę wkładu własnego stanowiącego **15% wydatków kwalifikowalnych**. 323

Wkład własny może być wniesiony w następujących formach:

- **wkład pieniężny** – czyli wydatki, które będą finansowane przez Wnioskodawcę (np. w postaci sfinansowania części wynagrodzeń) lub uczestników projektu (np. w postaci wniesionych opłat czy partycypowania w kosztach szkoleń).
- **wkład niepieniężny**, w którego przypadku spełnione muszą być następujące warunki: 324
  - wkład niepieniężny polega na wniesieniu (wykorzystaniu na rzecz projektu) **nieruchomości**, urządzeń, materiałów (surowców), wartości niematerialnych i prawnych, ekspertyz lub **nieodpłatnej**

pracy wykonywanej przez wolontariuszy na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Wkładem niepieniężnym mogą być także **dodatki lub wynagrodzenia wypłacane przez stronę trzecią**.

- wartość wkładu niepieniężnego została należycie potwierdzona dokumentami o wartości dowodowej równoważnej fakturom;
- wartość przypisana wkładowi niepieniężnemu nie przekracza stawek rynkowych;
- wartość i dostarczenie wkładu niepieniężnego mogą być poddane niezależnej ocenie i weryfikacji;
- w przypadku wykorzystania nieruchomości na rzecz projektu jej wartość nie przekracza wartości rynkowej; ponadto wartość nieruchomości jest potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r. poz. 518, z późn. zm.) – aktualnym w momencie złożenia rozliczającego go wniosku o płatność.

W przypadku wniesienia wkładu własnego w postaci **dodatków lub wynagrodzeń wypłacanych przez stronę trzecią** spełnione muszą być następujące warunki:

- Dodatki lub wynagrodzenia wypłacane przez stronę trzecią na rzecz uczestników danego projektu, np. wkład wnoszony przez pracodawcę w przypadku szkoleń dla nauczycieli w formie wynagrodzenia nauczyciela skierowanego na szkolenie i poświadczone Wnioskodawcy są kwalifikowalne pod warunkiem, że zostały one poniesione zgodnie z przepisami krajowymi, z uwzględnieniem zasad wynikających z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.
- Wysokość wkładu wynikającego z dodatków lub wynagrodzeń wypłacanych przez stronę trzecią na rzecz uczestników projektu musi wynikać z dokumentacji księgowej podmiotu wypłacającego i może podlegać kontroli. Wysokość wkładu powinna odnosić się wyłącznie do okresu, w którym uczestnik projektu uczestniczy we wsparciu, z zastrzeżeniem, iż za ten okres przysługuje mu dodatek lub wynagrodzenie.
- W ramach dodatków lub wynagrodzeń wypłacanych przez stronę trzecią, wpłaty dokonywane przez stronę trzecią zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych na PFRON nie są wydatkiem kwalifikowanym.
- Wkład ten rozliczany jest na podstawie oświadczenia składanego przez podmioty wypłacające, przy czym oświadczenie to powinno pozwalać na identyfikację poszczególnych uczestników projektu oraz wysokości wkładu w odniesieniu do każdego z nich.

O czym trzeba pamiętać:

- Status Wnioskodawcy/Partnera decyduje o źródle finansowania wkładu własnego (prywatny/JST) np.: w przypadku projektów realizowanych przez Wnioskodawcę prywatnego, wkład własny może

pochodzić ze środków publicznych (np. JST) w przypadku gdy wnosi go Partner będący jednostką sektora finansów publicznych (np. JST).

- W przypadku wnoszenia wkładu własnego w formie wynagrodzeń przez stronę trzecią o zakwalifikowaniu źródła pochodzenia wkładu własnego decyduje status strony trzeciej wnoszącej ww. wkład do projektu.
- W przypadku gdy środki stanowiące wkład własny wnoszone do projektu przez Beneficjenta/Partnera pochodzą od uczestnika o zakwalifikowaniu źródła pochodzenia wkładu własnego (publiczny/prywatny) decyduje status uczestnika.
- Zaproponowaną wysokość oraz źródła finansowania wkładu własnego trzeba obowiązkowo uzasadnić pod budżetem w części 6.1.6 *„Uzasadnienie kosztów”.*
- Wydatki poniesione na wycenę wkładu niepieniężnego są kwalifikowalne.
- Wkładem własnym nie zawsze jest cała nieruchomość; mogą być to np. sale, których wartość wycenia się jako koszt eksploatacji/utrzymania danego metrażu (stawkę może określać np. taryfikator danej instytucji).
- W przypadku nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy, powinny zostać spełnione łącznie następujące warunki:
  - wolontariusz musi być świadomy charakteru swojego udziału w realizacji projektu (tzn. świadomy nieodpłatnego udziału);
  - należy zdefiniować rodzaj wykonywanej przez wolontariusza nieodpłatnej pracy (określić jego stanowisko w projekcie); zadania wykonywane i wykazywane przez wolontariusza muszą być zgodne z tytułem jego nieodpłatnej pracy (stanowiska);
  - w ramach wolontariatu nie może być wykonywana nieodpłatna praca dotycząca zadań, które są realizowane przez personel projektu dofinansowany w ramach projektu;
  - wartość wkładu niepieniężnego w przypadku nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariusza określa się z uwzględnieniem ilości czasu poświęconego na jej wykonanie oraz średniej wysokości wynagrodzenia (wg stawki godzinowej lub dziennej) za dany rodzaj pracy obowiązującej u danego pracodawcy lub w danym regionie (wyliczonej np. w oparciu o dane GUS), lub płacy minimalnej określonej na podstawie obowiązujących przepisów, w zależności od zapisów wniosku o dofinansowanie projektu;
  - wycena nieodpłatnej dobrowolnej pracy może uwzględniać wszystkie koszty, które zostałyby poniesione w przypadku jej odpłatnego wykonywania przez podmiot działający na zasadach rynkowych; wycena uwzględnia zatem koszt składek na ubezpieczenia społeczne oraz wszystkie

pozostałe koszty wynikające z charakteru danego świadczenia; wycena wykonywanego świadczenia przez wolontariusza może być przedmiotem odrębnej kontroli i oceny.

6.7.4 Zadania zlecone

W ramach kosztów bezpośrednich w szczegółowym budżecie projektu należy odznaczyć te kategorie, które Wnioskodawca planuje zlecić wykonawcom zewnętrznym. Pod pojęciem zlecenia usługi merytorycznej w ramach projektu rozumiemy powierzenie wykonawcom zewnętrznym, nie będącym personelem projektu, realizacji działań merytorycznych przewidzianych w ramach danego projektu, np. zlecenie usługi szkoleniowej (ale nie zakup pojedynczych towarów lub usług).

O czym trzeba pamiętać: 328

- Przy konstruowaniu szczegółowego budżetu projektu należy odznaczyć te usługi lub części zadania, które będą zlecone wykonawcom zewnętrznym.
- Przyczyny konieczności zlecania części usług lub zadań trzeba obowiązkowo uzasadnić pod budżetem w części 6.1.6 *„Uzasadnienie kosztów”*. Należy dokładnie opisać dlaczego Wnioskodawca nie jest w stanie sam zrealizować części zadań.
- Wartość wydatków związanych ze zlecaniem usług merytorycznych **nie powinna przekraczać 30% wartości projektu**, limit ten można przekroczyć wyłącznie jeśli jest to uzasadnione specyfiką projektu, zostało wyczerpująco uzasadnione i zaakceptowane przez KOP. 329

6.7.5 Personel projektu

W ramach kosztów bezpośrednich w szczegółowym budżecie projektu w kolumnie kategoria należy wskazać formę zaangażowania (np. etat, umowa o dzieło) i szacunkowy wymiar czasu pracy **personelu projektu niezbędnego do realizacji zadań merytorycznych**. Informacje te są niezbędne KOP do oceny racjonalności zaproponowanych wydatków związanych z zatrudnieniem personelu.

O czym trzeba pamiętać:

- Personelu zaangażowanego do zarządzania projektem nie można wykazywać w ramach kosztów bezpośrednich, gdyż finansowane one mogą być tylko w ramach kosztów pośrednich; 330
- Wydatki związane z wynagrodzeniem personelu muszą być ponoszone zgodnie z przepisami krajowymi, w szczególności zgodnie z ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy oraz z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny;

- Kwalifikowalnymi składnikami wynagrodzenia personelu są w szczególności: wynagrodzenie brutto, składki pracodawcy na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, składki na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz wydatki ponoszone na Pracowniczy Program Emerytalny;
- Niekwalifikowalnymi składnikami wynagrodzenia personelu są: wpłaty dokonywane przez pracodawców na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zwany dalej „PFRON", świadczenia realizowane ze środków ZFŚS dla personelu projektu, nagrody jubileuszowe i odprawy pracownicze dla personelu projektu, koszty składek i opłat fakultatywnych, niewymaganych obowiązującymi przepisami prawa krajowego;
- Dodatkowe wynagrodzenie roczne personelu projektu jest kwalifikowalne wyłącznie, jeżeli wynika z przepisów prawa pracy i odpowiada proporcji, w której wynagrodzenie zasadnicze będące podstawą jego naliczenia jest rozliczane w ramach projektu;
- Osoba dysponująca środkami dofinansowania projektu (tj. osoba upoważniona do podejmowania wiążących decyzji finansowych w imieniu Wnioskodawcy) nie może być prawomocnie skazana za przestępstwo przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu, przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, przeciwko wiarygodności dokumentów lub za przestępstwo skarbowe, co Wnioskodawca powinien zweryfikować na podstawie oświadczenia tej osoby przed jej zaangażowaniem do projektu;
- Wydatki na wynagrodzenie personelu są kwalifikowalne pod warunkiem, że ich wysokość odpowiada stawkom faktycznie stosowanym u Wnioskodawcy poza projektami współfinansowanymi z funduszy strukturalnych i FS na analogicznych stanowiskach lub na stanowiskach wymagających analogicznych kwalifikacji. Dotyczy to również pozostałych składników wynagrodzenia personelu, w tym nagród i premii;
- W ramach projektu mogą być kwalifikowalne koszty delegacji służbowych oraz koszty związane z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych personelu projektu, pod warunkiem, że jest to niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu;
- Koszty związane z wyposażeniem stanowiska pracy personelu projektu (z zastrzeżeniem ograniczeń związanych z zakupem środków trwałych opisanych wcześniej) są kwalifikowalne w pełnej wysokości, wyłącznie w przypadku personelu projektu zatrudnionego na podstawie stosunku pracy w wymiarze co najmniej ½ etatu;
- Chcąc zatrudnić osobę do wykonywania w projekcie kilku zadań, bądź do wykonywania zadań w kilku projektach (dotyczy zarówno umowy o pracę, jak i umów cywilnoprawnych oraz samozatrudnienia) należy pamiętać, że:

- obciążenie z tego wynikające nie wyklucza możliwości prawidłowej i efektywnej realizacji wszystkich zadań powierzonych danej osobie;
- łączne zaangażowanie zawodowe tej osoby w realizację wszystkich projektów finansowanych z funduszy strukturalnych i FS oraz działań finansowanych z innych źródeł, w tym środków własnych Beneficjenta i innych podmiotów, nie przekracza 276 godzin miesięcznie;
- wykonanie zadań przez tę osobę jest potwierdzone protokołem sporządzonym przez tę osobę, wskazującym prawidłowe wykonanie zadań, liczbę oraz ewidencję godzin w danym miesiącu kalendarzowym poświęconych na wykonanie zadań w projekcie, z wyłączeniem przypadku, gdy osoba ta wykonuje zadania na podstawie stosunku pracy, a dokumenty związane z jej zaangażowaniem wyraźnie wskazują na jej godziny pracy.

▪ Należy pamiętać, aby osoby zatrudnione do realizacji projektu posiadały odpowiednie kwalifikacje umożliwiające realizację powierzonych im zadań. Podział zadań między personelem powinien być przejrzysty i umożliwiający ocenę niezbędności zatrudnienia danej osoby do projektu;

▪ Szczegółowe zasady dotyczące zatrudniania personelu projektu na podstawie stosunku pracy, stosunku cywilnoprawnego oraz osób samozatrudnionych opisane są w podrozdziałach 6.16.1, 6.16.2 oraz 6.16.3 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020;* 334

▪ Uregulowania dotyczące angażowania personelu nie mają zastosowania do personelu projektu zaangażowanego w ramach działań/zadań rozliczanych za pomocą kwot ryczałtowych oraz personelu projektu zaangażowanego w ramach kosztów pośrednich.

6.7.6 Wydatki ponoszone poza terytorium UE

W niniejszym konkursie nie zaplanowano kryteriów wyboru umożliwiających realizację projektu poza terytorium UE, zatem wypełnienie tej części wniosku o dofinansowanie projektu nie jest konieczne, planując budżet szczegółowy w polach dotyczących wydatków ponoszonych poza terytorium UE należy wpisać 0,00. 335

6.7.7 Pomoc publiczna, pomoc *de minimis*

W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdą zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w tym:

- rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu [GBER] (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014); 333
- rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 – rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013);
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.

UWAGA ! W przypadku gdy projekt jest objęty regułami pomocy de minimis, w kategorii wydatków w ramach poszczególnych zadań należy zaznaczyć te wydatki, które objęte są regułami pomocy *de minimis* oraz należy opisać metodologię wyliczenia wysokości pomocy (z uwzględnieniem wydatków objętych pomocą).

Należy jednocześnie pamiętać, że w sytuacji wystąpienia w projekcie wydatków objętych pomocą de minimis dla przedsiębiorstwa, któremu Beneficjent udzieli wsparcia, to zgodnie Ustawą z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej* (Dz. U. 2004 Nr 123, poz. 1291) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. (Dz. U. nr 153, poz. 1475, z późniejszymi zmianami, m. in. z 21 marca 2014 r. i 7 sierpnia 2015 r.) *w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych,* do zadań Beneficjenta (podmiotu udzielającego pomocy) będzie należało: 334 335

1) **weryfikacja możliwości udzielenia wsparcia dla danych podmiotów** (przedsiębiorstw) ubiegających się o nią (tzw. „test pomocy de minimis”) na podstawie otrzymanych od danego przedsiębiorstwa:

- wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis, jakie otrzymało w roku, w którym ubiega się o pomoc oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat, albo oświadczenia o wielkości pomocy de minimis otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;

- informacji niezbędnych do udzielenia pomocy de minimis, dotyczących w szczególności wnioskodawcy (przedsiębiorstwa) i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości

i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis.
Zakres powyższych informacji oraz wzór formularza określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. nr 53, poz. 311, z późniejszymi zmianami – m. in. z 24 października 2014 r.).

2) **wystawienia zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis dla danych podmiotów** (przedsiębiorstw); Wzór zaświadczenia określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 października 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz.U. 2014, poz. nr 1550).
3) **sporządzenia i przedstawienia Prezesowi UOKiK sprawozdania o udzielonej pomocy publicznej – de minimis** za pośrednictwem aplikacji SHRIMP udostępnionej przez Prezesa UOKiK. (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie przekazywania sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej i informacji o nieudzieleniu takiej pomocy z wykorzystaniem aplikacji SHRiMP (Dz. U. z 2014 r., poz. 59).

6.7.8 VAT

Podatek od towarów i usług (VAT), może być uznane za wydatek kwalifikowalny tylko wtedy, gdy Wnioskodawca nie ma prawnej możliwości jego odzyskania. Oznacza to, iż zapłacony VAT może być uznany za wydatek kwalifikowalny wyłącznie wówczas, gdy Wnioskodawcy, zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo (czyli Wnioskodawca nie ma prawnych możliwości) do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie przez Wnioskodawcę czynności zmierzających do realizacji tego prawa.

W części 6.1.5 wniosku o dofinansowanie projektu *„Oświadczenie VAT”* Wnioskodawca, który zalicza VAT do wydatków kwalifikowalnych, oświadcza w treści wniosku o dofinansowanie projektu, iż w chwili składania wniosku o dofinansowanie projektu nie może odzyskać w żaden sposób poniesionego kosztu VAT, którego wysokość została określona w odpowiednim punkcie wniosku o dofinansowanie

projektu (fakt ten decyduje o kwalifikowalności VAT) oraz zobowiązuje się do zwrotu zrefundowanej części VAT jeżeli zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie tego podatku przez Beneficjenta.

Wnioskodawca, który planuje tylko częściową kwalifikowalność VAT, uzasadnia ten fakt w części 6.1.6 „Uzasadnienie kosztów", wskazując podstawę prawną oraz wydatki, dla których VAT będzie częściowo kwalifikowany.

Powyższe odnosi się również do Partnera(ów), Realizatora(ów) ponoszącego(ych) wydatki w ramach projektu.

6.7.9 Koszty pośrednie

Po określeniu przez Wnioskodawcę wszystkich kategorii kosztów bezpośrednich niezbędnych do realizacji projektu należy przejść do części 6.1.2 wniosku o dofinansowanie projektu „Koszty pośrednie". W zależności od łącznej kwoty zaplanowanych kosztów bezpośrednich należy wybrać za pomocą listy rozwijalnej % kosztów pośrednich w ramach projektu. Koszty pośrednie mogą być rozliczane w projekcie **wyłącznie ryczałtem**, z wykorzystaniem następujących stawek:

- 25 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości do 1 mln PLN włącznie,
- 20 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN włącznie,
- 15 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN włącznie,
- 10 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości przekraczającej 5 mln PLN.

Koszty pośrednie stanowią koszty administracyjne związane z obsługą projektu, w szczególności:

- **koszty koordynatora lub kierownika projektu oraz innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie projektem i jego rozliczanie**, o ile jego zatrudnienie jest niezbędne dla realizacji projektu, w tym w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych i szkoleń oraz koszty związane z wdrażaniem polityki równych szans przez te osoby,
- koszty zarządu (koszty wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownik jednostki),
- koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna) na potrzeby funkcjonowania jednostki,
- koszty obsługi księgowej (koszty wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, w tym koszty zlecenia prowadzenia obsługi księgowej projektu biuru rachunkowemu),

- koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne) związanych z obsługą administracyjną projektu,
- wydatki związane z otworzeniem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym lub odrębnego rachunku bankowego,
- działania informacyjno-promocyjne projektu (np. zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych),
- amortyzacja, najem lub zakup aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby personelu, o którym mowa w lit. a - d,
- opłaty za energię elektryczną, cieplną, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków w zakresie związanym z obsługą administracyjną projektu,
- koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich związanych z obsługą administracyjną projektu,
- koszty usług powielania dokumentów związanych z obsługą administracyjną projektu,
- koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych związanych z obsługą administracyjną projektu,
- koszty ubezpieczeń majątkowych,
- koszty ochrony,
- koszty sprzątania pomieszczeń związanych z obsługą administracyjną projektu, w tym środki do utrzymania ich czystości oraz dezynsekcję, dezynfekcję, deratyzację tych pomieszczeń,
- koszty zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu.

O czym trzeba pamiętać:

- niedopuszczalna jest sytuacja, w której kategorie kosztów pośrednich wskazane powyżej, zostaną wykazane w ramach kosztów bezpośrednich – podlega to ocenie KOP (będzie to również podlegało weryfikacji na etapie realizacji projektu, podczas weryfikacji wniosków o płatność),
- wskazany powyżej katalog, mimo, iż szczegółowy, jest katalogiem otwartym, oznacza to, że z kosztów pośrednich należy sfinansować również takie czynności jak:
  - organizacja wsparcia w ramach projektu w tym organizacja szkoleń i doradztwa (ale nie prowadzenie szkoleń i doradztwa),
  - prowadzenie rekrutacji w ramach projektu, w szczególności wyszukiwanie i informowanie uczestników projektu i prowadzenie spotkań informacyjnych o projekcie oraz koszt ogłoszeń rekrutacyjnych w mediach, na plakatach i ulotkach (ale nie koszt personelu udzielającego wsparcia i identyfikującego potrzeby grupy docelowej przy rekrutacji np. psychologa o ile taki koszt jest uzasadniany specyfiką danego projektu),

- informowanie o projekcie i jego promocja, w tym prowadzenie strony internetowej o projekcie oraz prawidłowe oznakowanie projektu,
- obsługa kadrowa, księgowa i finansowa,
- obsługa sekretariatu i kancelarii,
- obsługa prawna w tym zakresie prowadzenia procedury zamówień publicznych.

▪ procentowa stawka ryczałtowa będzie wskazana w umowie o dofinansowanie projektu,
▪ na podstawie zapisów umowy o dofinansowanie projektu, już w trakcie realizacji projektu, jeżeli dojdzie do rażącego naruszenia przez Wnioskodawcę obowiązków związanych z zarządzaniem projektem, stawka ryczałtowa będzie mogła zostać obniżona,
▪ koszty pośrednie rozliczane ryczałtem są traktowane jako wydatki poniesione, nie ma zatem konieczności zbierania ani opisywania dokumentów księgowych, które potwierdzałyby ich poniesienie.

6.7.10 Dochód

W części 6.1.4 wniosku o dofinansowanie projektu Wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania „Dochodu", jaki planowany jest do wygenerowania po zakończeniu realizacji projektu, a więc dotyczy wyłącznie dochodu, o którym mowa w art. 61 rozporządzenia 1303/2013 – dochód po ukończeniu realizacji projektu wygenerowany w związku z wydatkami w projekcie w ramach cross-financingu w przypadku projektów o wartości od 1 mln EUR. Oszczędności kosztów działalności osiągnięte poprzez projekt powodują zmniejszenie dofinansowania. 343

Co do zasady dochód ten nie występuje w projektach finansowanych z EFS, do których zastosowanie będzie miał art. 65 ust 8 rozporządzenia 1303/2013. W tej sytuacji Wnioskodawca nie jest zobowiązany do wypełnienia tej części wniosku o dofinansowanie projektu, planując budżet projektu w polach dotyczących dochodu należy wpisać 0,00. 344

Kwestia dochodu, który nie został zaplanowany we wniosku o dofinansowanie projektu, ale powstał w trakcie realizacji projektu uregulowana jest w umowie o dofinansowanie projektu stanowiącej załącznik nr 6 do niniejszego Regulaminu konkursu.

6.8 Kwalifikowalność wydatków 345

6.8.1 Ocena kwalifikowalności wydatków

Pod pojęciem wydatku kwalifikowalnego należy rozumieć wydatek poniesiony w związku z realizacją projektu, który kwalifikuje się do rozliczenia zgodnie z umową o dofinansowanie projektu.

Kwalifikowalność wydatków, a w szczególności ich racjonalność i niezbędność jest weryfikowana:

- na etapie oceny wniosku o dofinansowanie projektu poprzez ocenę kwalifikowalności planowanych wydatków przez KOP, 346
- w trakcie realizacji projektu poprzez weryfikację wniosków o płatność,
- w trakcie kontroli projektu (w miejscu realizacji projektu lub siedzibie Beneficjenta),
- po zakończeniu realizacji projektu, zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu i obowiązującymi przepisami. 347

O czym trzeba pamiętać:

Przyjęcie danego projektu do realizacji i podpisanie umowy o dofinansowanie projektu nie oznacza, że wszystkie wydatki poniesione podczas jego realizacji i przedstawione we wniosku o płatność, zostaną uznane za kwalifikowalne. Aby wydatek na etapie realizacji projektu mógł zostać uznany za kwalifikowalny, musi spełniać łącznie warunki określone w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności FS na lata 2014-2020*, a więc w szczególności: 348

- został faktycznie poniesiony w okresie wskazanym w umowie o dofinansowanie projektu,
- jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa unijnego oraz prawa krajowego (w tym z przepisami regulującymi udzielanie pomocy publicznej o ile mają zastosowanie),
- jest zgodny z RPO WiM 2014-2020 oraz SZOOP,
- co do zasady, został uwzględniony w budżecie projektu (na etapie realizacji projektu Wnioskodawcę obowiązują limity wydatków w odniesieniu do każdego zadania w budżecie projektu, gdyż rozliczany jest właśnie ze zrealizowanych zadań, w związku z tym dopuszczalne jest, aby nie wszystkie poniesione wydatki były zgodne ze szczegółowym budżetem projektu, niemniej jednak muszą się przyczyniać do właściwego zrealizowania danego zadania),
- został poniesiony zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu,
- jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu,
- został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
- został należycie udokumentowany,
- został wykazany we wniosku o płatność,
- dotyczy towarów dostarczonych lub usług wykonanych lub robót zrealizowanych, w tym zaliczek dla wykonawców.

6.8.2 Wydatki niekwalifikowalne

Wydatkami niekwalifikowalnymi są zawsze:

- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut,
- odsetki od zadłużenia, z wyjątkiem wydatków ponoszonych na subsydiowanie odsetek lub na dotacje na opłaty gwarancyjne w przypadku udzielania wsparcia na te cele,
- koszty pożyczki lub kredytu zaciągniętego na prefinansowanie dotacji,
- kary i grzywny,
- świadczenia realizowane ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS),
- rozliczenie notą obciążeniową zakupu rzeczy będącej własnością Beneficjenta lub prawa przysługującego Beneficjentowi,
- wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
- wydatki poniesione na funkcjonowanie komisji rozjemczych, wydatki związane ze sprawami sądowymi (w tym wydatki związane z przygotowaniem i obsługą prawną spraw sądowych) oraz koszty realizacji ewentualnych orzeczeń wydanych przez sąd bądź komisje rozjemcze, z wyjątkiem:
  - wydatków wynikających z zastosowania mechanizmu waloryzacji ceny,
  - wydatków wynikających ze zwiększenia wynagrodzenia wykonawcy dokonanego w drodze porozumienia, ugody sądowej oraz orzeczenia sądu, o którym mowa w art. 3571 Kodeksu cywilnego, 350
  - wydatków wynikających ze zwiększenia wynagrodzenia ryczałtowego na mocy wyroku sądu, o którym mowa w art. 632 § 2 Kodeksu cywilnego,
- wydatki poniesione na zakup używanego środka trwałego, który był w ciągu 7 lat wstecz (w przypadku nieruchomości 10 lat) współfinansowany ze środków unijnych lub z dotacji krajowych, 351
- podatek VAT, który może zostać odzyskany na podstawie przepisów krajowych, tj. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą o VAT, oraz aktów wykonawczych do tej ustawy, z zastrzeżeniem pkt 6 sekcji 6.19.1,
- wydatki poniesione na zakup nieruchomości przekraczające 10% środków unijnych, przy czym w przypadku terenów poprzemysłowych oraz terenów opuszczonych, na których znajdują się budynki, limit ten wynosi 15%, a w przypadku instrumentów finansowych skierowanych na wspieranie rozwoju obszarów miejskich lub rewitalizację obszarów miejskich, limit ten na poziomie inwestycji ostatecznego odbiorcy wynosi 20% (w przypadku gwarancji procent ten ma zastosowanie do kwoty pożyczki lub innych instrumentów podziału ryzyka, objętych gwarancją), 352
- zakup lokali mieszkalnych,
- inne niż część kapitałowa raty leasingowej wydatki związane z umową leasingu,

- transakcje dokonane w gotówce, których wartość przekracza równowartość 15 000 euro przeliczonych na PLN według średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym dokonano transakcji - bez względu na liczbę wynikających z danej transakcji płatności, zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t. jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 584 z późn. zm.),
- wydatki związane z czynnością techniczną polegającą na wypełnieniu formularza wniosku o dofinansowanie projektu w przypadku wszystkich projektów lub formularza wniosku o potwierdzenie wkładu finansowego w przypadku dużych projektów,
- w przypadku projektów współfinansowanych z EFS – wydatki związane z zakupem nieruchomości i infrastruktury oraz z dostosowaniem lub adaptacją budynków i pomieszczeń, za wyjątkiem wydatków ponoszonych jako cross-financing.

UWAGA ! W przypadku wystąpienia wydatków uznanych za niekwalifikowalne, a związanych z realizacją projektu, ponosi je Wnioskodawca, jako strona umowy o dofinansowanie projektu.

6.8.3 Udzielanie zamówień w ramach projektu

Na etapie realizacji projektu Beneficjent zobowiązany będzie do przygotowywania i przeprowadzania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w sposób zapewniający w szczególności zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców. Odzwierciedlone to zostanie w umowie o dofinansowanie projektu i będzie podstawą do oceny kwalifikowalności wydatków, które będą ponoszone w wyniku przeprowadzonego postępowania.

Udzielanie zamówienia publicznego w ramach projektu następuje zgodnie z:

- ustawą PZP– w przypadku Beneficjenta będącego podmiotem zobowiązanym zgodnie z art. 3 ustawy PZP do jej stosowania, albo
- zasadą konkurencyjności, w przypadku:
  - Beneficjenta nie będącego podmiotem zobowiązanym zgodnie z art. 3 ustawy PZP do jej stosowania, w przypadku zamówień publicznych przekraczających wartość 50 tys. PLN netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT),

- Beneficjenta, o którym mowa powyżej w przypadku zamówień publicznych o wartości niższej od kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy PZP (30 tys. EUR), a jednocześnie przekraczającej 50 tys. PLN netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT).

Jednocześnie należy pamiętać, że w przypadku wydatków o wartości od 20 tys. PLN netto do 50 tys. PLN netto włącznie, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT), oraz w przypadku zamówień publicznych, dla których nie stosuje się procedur wyboru wykonawcy, o których mowa powyżej, istnieje obowiązek dokonania i udokumentowania rozeznania rynku co najmniej poprzez upublicznienie zapytania ofertowego na stronie internetowej Beneficjenta lub innej powszechnie dostępnej stronie przeznaczonej do umieszczania zapytań ofertowych w celu wybrania najkorzystniejszej oferty.

Poniżej wskazujemy ogólne warunki realizacji zamówień publicznych, dotyczą one zarówno udzielania zamówień zgodnie z ustawą PZP, jak również tych udzielanych zgodnie z zasadą konkurencyjności. Szczegółowe warunki realizacji zamówień udzielanych zgodnie z ustawą PZP oraz udzielanych zgodnie z zasadą konkurencyjności opisane są w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.* 353

UWAGA ! Beneficjent zobowiązuje się do zapewnienia mechanizmów kontrolnych do weryfikacji poprawności postępowań o udzielenie zamówień publicznych w ramach projektu. 354

O czym trzeba pamiętać: 355

- Na etapie realizacji projektu należy się upewnić czy podmiot który otrzymał dofinansowanie jest zobowiązany do stosowania ustawy PZP, dzięki czemu można uniknąć niekwalifikowania wydatków w związku z niezachowaniem odpowiednich procedur.
- Zamówienia publiczne stanowią pisemną umowę odpłatną, zawartą pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane przewidziane w projekcie. Szacowanie wartości zamówienia publicznego jest dokonywane z należytą starannością, z uwzględnieniem ewentualnych zamówień uzupełniających i jest dokumentowane. Zabroniony jest podział zamówienia publicznego skutkujący zaniżeniem jego wartości szacunkowej, przy czym ustalając wartość zamówienia publicznego, należy wziąć pod uwagę konieczność łącznego spełnienia następujących przesłanek:
  - usługi, dostawy oraz roboty budowlane są tożsame rodzajowo lub funkcjonalnie,
  - możliwe jest udzielenie zamówienia publicznego w tym samym czasie,

- możliwe jest wykonanie zamówienia publicznego przez jednego wykonawcę.

W przypadku udzielania zamówienia publicznego w częściach (z określonych względów ekonomicznych, organizacyjnych, celowościowych), wartość zamówienia publicznego ustala się jako łączną wartość poszczególnych jego części.

- Do opisu przedmiotu zamówienia publicznego stosuje się nazwy i kody określone we Wspólnym Słowniku Zamówień, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) (Dz. Urz. WE L 340 z 16.12.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 6, t. 5, str. 3).
- Terminy odnoszące się do każdego etapu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego ustalane są zgodnie z prawem krajowym, unijnym oraz *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020* oraz w sposób umożliwiający ich dotrzymanie (dotyczy to zarówno skracania, jak i wydłużania terminów). Podczas ustalania terminów należy wziąć pod uwagę złożoność postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, charakter i przedmiot zamówienia publicznego, a także dostępny personel Beneficjenta, jego zadania, umiejętności i doświadczenie.
- Wszyscy wykonawcy mają taki sam dostęp do informacji dotyczących danego zamówienia publicznego i żaden wykonawca nie jest uprzywilejowany względem drugiego, a postępowanie przeprowadzone jest w sposób transparentny. Tym samym zamówienia powinny być upubliczniane zgodnie z ustawą PZP / zasadą konkurencyjności w celu umożliwienia rynkowi otwarcia na konkurencję.
- Warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego określane są w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia publicznego, przy czym nie mogą one zawężać konkurencji poprzez ustanawianie wymagań przewyższających potrzeby niezbędne do osiągnięcia celów projektu i prowadzących do dyskryminacji wykonawców.
- Kryteria oceny ofert składanych w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawierają wymagania związane z przedmiotem zamówienia publicznego, przy czym:
  - kryteria te nie mogą zawężać konkurencji poprzez ustanawianie wymagań przewyższających potrzeby niezbędne do osiągnięcia celów projektu i prowadzących do dyskryminacji wykonawców,
  - kryteria te powinny, co do zasady, określać poza wymaganiami dotyczącymi ceny również inne wymagania odnoszące się do przedmiotu zamówienia, takie jak np. jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, aspekty środowiskowe, społeczne, innowacyjne, serwis, termin wykonania zamówienia oraz koszty eksploatacji.
- Procedury związane z udzieleniem zamówień publicznych mogą wiązać się z koniecznością stosowania **klauzul społecznych**. Przy zlecaniu usług cateringowych lub informacyjno-promocyjnych, o ile takie kategorie są przewidziane w budżecie zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu, Beneficjent

zastosuje klauzule społeczne, w szczególności dotyczące ograniczenia możliwości złożenia oferty do podmiotów ekonomii społecznej, kryteriów dotyczących zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, bezrobotnych lub osób, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym.

- Za nienależyte wykonanie zamówienia publicznego, np. z tytułu opóźnień z winy wykonawcy, nieprawidłowej realizacji zamówienia publicznego, niekompletnego wykonania zamówienia publicznego (w tym np. nieprzestrzegania warunków gwarancji) stosowane są kary, które wskazane są w umowie zawieranej z wykonawcą. W razie niezastosowania kar należy pisemnie udokumentować przyczyny ich niezastosowania.
- W sytuacji niewywiązania się przez wykonawcę z warunków umowy o zamówienie publiczne, przy jednoczesnym niezastosowaniu kar umownych, IZ może uznać część wydatków związanych z tym zamówieniem publicznym za niekwalifikowane.
- Podczas realizacji projektu należy mieć na uwadze konieczność posiadania wewnętrznych procedur udzielania zamówień publicznych.
- Sposób szacowania wartości zamówienia powinien być odpowiednio udokumentowany. Budżet projektu przedstawiony we wniosku o dofinansowanie projektu nie jest podstawą oszacowania wartości zamówienia.
- Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (sekcja 6.5.3), Beneficjant zobowiązany jest do upublicznienia zapytania ofertowego w Bazie Konkurencyjności Funduszy Europejskich (Baza) dostępnej pod adresem: http://www.bazakonkurencyjności.funduszeeuropejskie.gov.pl w przypadkach określonych w ww. Wytycznych.

VII. Forma i sposób udzielania Wnioskodawcy wyjaśnień w kwestiach dotyczących konkursu

Szczegółowe informacje na temat zasad stosowanych podczas procesu wyboru projektów, wyjaśnień w kwestii konkursu, interpretacji postanowień Regulaminu konkursu, a także udzielania konsultacji Wnioskodawcom, można uzyskać osobiście, telefonicznie lub mailowo w siedzibie Głównego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Olsztynie oraz Lokalnych Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich w Elblągu i Ełku, zgodnie z danymi teleadresowymi zamieszczonymi poniżej:

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Olsztynie Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego			
adres: ul. Głowackiego 17, 10-447 Olsztyn	**godziny pracy punktu:** poniedziałek 8:00 - 18:00 wtorek - piątek 7:30 - 15:30	**e-mail:** gpiolsztyn@warmia.mazury.pl	**Telefony do konsultantów:** 89 512-54-82 89 512-54-83 89 512-54-85 89 512-54-86

Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Elblągu Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego Biuro Regionalne w Elblągu			
adres: ul. Zacisze 18, 82-300 Elbląg	**godziny pracy punktu:** poniedziałek 8:00 - 18:00 wtorek - piątek 7:30 - 15:30	**e-mail:** lpielblag@warmia.mazury.pl	**Telefony do konsultantów:** 55 620-09-13 55 620-09-14 55 620-09-16

Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Ełku Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego Biuro Regionalne w Ełku			
adres: ul. Kajki 10, 19-300 Ełk	**godziny pracy punktu:** poniedziałek 8:00 - 18:00 wtorek - piątek 7:30 - 15:30	**e-mail:** lpielk@warmia.mazury.pl	**Telefony do konsultantów:** 87 734-11-09 87 734-11-10 87 610-07-77

W kwestiach szczegółowych, budzących wątpliwości interpretacyjne, w których niezbędne jest zajęcie stanowiska, zapytania należy kierować na powyżej wskazane adresy e-mail z wykorzystaniem formularza dostępnego w zakładce dotyczącej przedmiotowego konkursu na stronie www.rpo.warmia.mazury.pl.

VIII. Załączniki

Załącznik 1. Wzór wniosku o dofinansowanie projektu.

Załącznik 2. Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu współfinansowanego z EFS w ramach RPO WiM 2014-2020.

Załącznik 3. Karta weryfikacji wymogów formalnych wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego RPO WiM 2014-2020.

Załącznik 4. Karta oceny formalnej wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego RPO WiM 2014-2020.

Załącznik 5. Karta oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego RPO WiM 2014-2020.

Załącznik 6. Wzór umowy o dofinansowanie projektu konkursowego RPO WiM 2014-2020.

Załącznik 7. Zestawieniu standardu i cen rynkowych w zakresie najczęściej finansowanych wydatków w ramach RPO WiM 2014-2020 w obszarze Europejskiego Funduszu Społecznego.

Załącznik 8. Lista gmin województwa warmińsko-mazurskiego, w których stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej jest równy lub mniejszy niż 20% tzw. „białe plamy".

Załącznik 9. Lista gmin województwa warmińsko-mazurskiego z preferencjami dla obszarów strategicznej interwencji.